

Izhaja ob 4. jutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifi.
Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica šte. 51.
Telefon šte. 73, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 403
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.342. — Praha čisto 78.180
Wien, Nr. 105.217.

Ljubljana, 26. februarja.
Narodna skupščina je ponoči s 152
proti 134 glasovom odklonila predlog
HSS, da se ministri notranjih del Maksimovića postavi pod obtožbo radi zlo-
rabe uradne oblasti.
Zopet se je pokazalo, da se v na-
šem parlamentu vsako vprašanje rešuje
z zgolj strankarsko politično. Vsi ra-
dikali in vsi klerikalci ter del nikičev-
cev so glasovali za to, da je obtožba
neupravičena in da so metode g. Maksimovića korektno. Kakor pri čudovitem
rezultatu večinskega dela anketnega
odborna, tako se je zgodilo tudi tu.

Pri anketnem odboru je šlo za to, da
se končno enkrat zagrebi korupcija za
vrat. Ne z resolucijami, ki izražajo
ogorčenje nad njo in ji pretijo s prega-
njem, temveč s konkretnim sklepom
Narodne skupščine, kateri se je imelo
predložiti stvarno formulirano gradivo
za obtožbo proti neposredno kompromi-
tiranim bivšim ministrom in visokim
državnim funkcionarjem. Vsi vemo,
kako se je ta afera odvila. Klerikalna
stranka, ki je baš v odločilnem trenutku
napravila svojo kupčijo z radikali
ter se z njimi vseda za vladno mizo,
je izkonstruirala predlog, ki je pretvoril
akcijo anketnega odbora v čistično
farslo. Tihi, ki so bili takorekoč že v
kletki, so veselo sfrfotali v zlato svobo-
do. Nikomur se ne bo zgodilo žalega.

Z obtožbo notranjega ministra se je
hotelo zagrabiti za vrat poleg korup-
cije drugo največje zlo v naši državi,
uradno nasilje ter zlorabo uradne obla-
sti. Tudi v tem slučaju obtožbo so bile
inkriminacije točno konkretizirane ter
podprte z dokazi. Pred vsakim forumom,
ki bi razsojal objektivno in po
svoji najboljši vesti, bi morala slediti
obtožbi tudi preiskava, ki bi bila za vso
državo in njeno konsolidacijo velikan-
skega moralnega in vzgojnega po-
mena.

In kako je prišlo? Radikali so storili
vse, da rešijo svojega ministra, a da
rešijo tudi reputacijo svoje stranke,
katero danes že vsa država pozna kot
nositeljico in vzdrževalnico nasilnega
policijskega režima. Sami radikali
je v Narodni skupščini premalo in zato
jim je bilo treba najeti pomagalice, da
spravijo obtožbo s sveta. Glasovanje
proti obtožbi ministra Maksimovića je
tako postalo tržno blago, za katero so
se vršila zadnji teden živahna baran-
tanja. Večkratne konference dr. Koro-
šca z g. Uzunovičem in Maksimovičem,
ki so se o tej stvari zadnji teden vršile
in o katerih je poročal tudi «Slove-
nec», kakor tudi dejstvo, da sta bila
oba slovenska velika župana na dan
otvoritve oblastnih skupščin uradno
odpoklicana v Beograd «ad referendum»,
kakor tudi govorice, ki so jih
včeraj širili klerikalci v Ljubljani v
zvezi z raznimi predstoječimi perso-
nalnimi izpremembami v Sloveniji, vse
to in marsikaj drugega dovoljuje skle-
panje, da je SLS napravila za glasova-
nje proti obtožbi g. Maksimovića z
radikali priložnostno kupčijo. Posledica
je bila, da so danes vsi klerikalni
poslanci s klerikalnimi ministri vred
kakor en mož na strani radikalov gla-
sovali proti obtožbi notranjega mini-
stra.

Tako je Jugoslavija po zaslugi kle-
rikalcev, ker so bili pri vseh glasova-
njih njihovi glasovi odločilni, v teku
enega samega meseca iz nasilnega,
koruptnega in gospodarsko skrahira-
nega Balkana (da se poslužujemo ne-
davnje klerikalne terminologije), posta-
la eldorado, v katerem ni ne korupcije,
ne nasilnega policijskega režima, a tudi
ne gospodarske mizerije; saj so kleri-
kalci odločili, da se ne zmanjšajo ma-
terialne obremenitve državljanov, ka-
kor so dali tudi odvoz za zločin koru-
pcije in upravnega terorja.

Zalostne so posledice takega cinizma.
Narod mora izgubiti vero v boljše ča-
se, če vidi, da se najusodnejši proble-
mi države pretvarjajo v kupčijske
posle. Ako nobena pritožba, nobena
obtožba nič ne zaleže, ako se vsak
zločin v Narodni skupščini presoja po
tem, ali se da iz njega kovati strankar-
ski profit ter v pozitivnem primeru
že v naprej pardonira, kdo naj ima še
pogum tožiti, pritožiti se, obtožiti?
Saj vse skupaj nič ne pomaga! Kako
opasno bi bilo to prepričanje, če bi
splošno prodrlo med narodom, o tem
ni treba še posebej govoriti.

Naš parlament si tvori na pleča
strahovito odgovornost pred zgodovino.
Polnjenje, ki ga daje, zasluži v polni
meri svetopisemsko kazen z milni-
skim kamnom.

Vpokožitev komisarja Sokole- vića

Beograd, 26. februarja. p. Policijski komi-
tar Sokolović je bil danes upokojen. Se s-
mo je upokojil nov škandal. Prijel je kolarja
Milana Mihajlovića in ga z revolverjem v
roki odvedel na kvart.

Nemško-turška trgovina

Berlin, 26. februarja. (be.) Zbornica je
sprejela danes trgovinsko pogodbo s Tur-
čijo.

Obtožba proti ministru Maksimoviću zavrtnjena

S 152 proti 134 glasovom radikalov, klerikalcev in nikičevcev.
Tajno glasovanje pod kontrolo vodstva radikalnega kluba. Po-
litične posledice današnje vladine «zmage».

Beograd, 26. febr. p. Ob 22. zvečer
se je pričelo glasovanje o obtožbi radi-
čevcev proti ministru Maksimoviću. V
smislu čl. 11. zakona o ministrski od-
govornosti je predsednik pozval one po-
slance, ki so proti obtožbi, da glasujejo
za »prost prehod na dnevni red«, one,
ki obtožbo odobravajo pa, da glasujejo
proti prostemu prehodu. Glasovanje je
bilo, z listki. Vodstvo radikalnega
kluba je uvedlo strogo kontrolo, da pre-
preči vsako iznenađenje s strani onih
radikalov, ki so očividno bili v srcu za
obtožbo. Vsi člani radikalnega kluba
so dobili glasovnice, na katerih je bila
besedica «da» s stroem napisana. Tako
je bilo glasovanje za radikale prav
za prav javno. Pod radikalno kontrolo
so bili tudi klerikalci, ki so do zadnjega
oddali svoj glas proti obtožbi. Tem
dvem so se priključili še nekateri nemi-
ški poslanci ter kakor se zatrjuje 4 ni-
kičevci. Znano je, da je bilvi minister
Nikić v najtesnejših osebnih odnosih
z g. Maksimovičem. Vsega skupaj je
glasovalo 286 poslancev.

Ob veliki napetosti je predsednik
skupščine ob 22.30 proglašil rezultat
glasovanja. Za prost prehod na dnevni
red in torej proti obtožbi je glasovalo
152, proti prehodu na dnevni red in
torej za obtožbo pa 134 poslancev. Ob-
tožba je torej zavrtnjena. Radikali in
klerikalci so ploskali, opozicija je kli-
kala: Živio Sokolović! Živio teror!
Iz ministrske sobe je bilo slišati glase
smeh in čestitanje g. Maksimovića.

V največjem hrupu je predsednik za-
ključil sejo ter sklical prihodnjo za po-
nedeljek ob 10. z dnevnim redom: na-
daljevanje budžetske debate.

Izd glasovanja je sicer v prvem tre-
nutku navdaj vladine kroge z zadošče-
njem, vendar se je takoj nato uveljavilo
dejstvo, da je večina 18 glasov pri tako
važni odločitvi vse prej nego zmaga.

Prve posledice angleške note Rusiji

Angleška vlada namerava odpraviti v Londonu sovjetsko diplo-
matsko zastopstvo. — Prvi koraki proti angleškim komunistom.
Sovjeti hoteli prehiteti Anglijo s svojo noto.

London, 26. februarja. g. Angleška no-
ta sovjetski vladi je izzvala v krogih, ki
stojijo blizu ruskemu poslanstvu, veliko vz-
nemirjenje, hkrati pa tudi nekako pomir-
jenje. Splošno je namreč oboje ruskega
poslanstva pričakovalo, da bo Velika Bri-
tanijska vlada prekinila diplomatske odno-
se je do Rusije, vsled česar bi moralo oboje
tako zapustiti Anglijo.

Vlada se stalno posvetuje o razmerju do
Rusije. Razmišlja tudi o tem, ali ne bi ka-
zalo dati notranjemu ministru gotova širša
pooblastila, da bi mogel odločno nastopiti
proti komunistični agitaciji v Angliji. *Kabli
net razpravlja tudi o tem, ali naj bi se mor-
da sovjetsko diplomatsko zastopstvo zopet
spremenilo v trgovinsko, kakršno je bilo pr-
vočno, in ali naj bi se omejili gotovi privi-
legiji, ki jih stalno uživajo razni nameščen-
ci ruskega poslanstva ali člani drugih pol-
oficijelnih sovjetskih agencij.* Večina mi-
nistrov ne vidi vzroka, zakaj se ne bi število
ruskih nameščenecv teh agencij omejilo in
zakaj ne bi mogli izvrševati navadnih pla-
niških del Angliji, ko vendar ne sme no-
beno drugo diplomatsko zastopstvo imeti
toliko oseba iz svoje države, ki uživa po-
sebno zaščito.

V Moskvi pripravljajo odgovor

Zakasnitev odgovora zaradi Stalinove bolezn in Čičerinove os-
otnosti. — Veliko ogorčenje v sovjetskih vladnih krogih

Moskva, 26. februarja. I. Sovjetska vlada
namerava odgovoriti na angleško noto, ven-
dar je ni pričakovati pred enim tednom.
Ker je Stalin hudo obolen in zato ne more
posegati v razvoj dogodkov, se boje, da ne
pridejo zopet stari ekstremni elementi v
vodstvu stranke na površje, ki jih je Stalin
odstranil. Čičerin je zastopnik zmerno po-
litike do Anglije. Ako pa pridejo ti politiki
do glavne besede, je računati s tem, da se
razmerje do Velike Britanije še bolj poostri,
ker Rusija ne bo hotela popustiti.

Moskva, 26. februarja. g. Vlada je prej-
la angleško noto razmeroma kasno, ko jo
je angleško časopisje že objavilo. Sovjet-
skega pooblaščenca Rosengolza namreč ni
bilo na poslanstvu, zato je bila nota izro-
čena vratarju, vsled česar jo je Rosengolz
prejel šele kasneje, ko se je povrnil. Ze to
je učinkovalo v Moskvi poniževalno. So-
vjetske kroge je neljubo presenetil ton an-
gleške note in zlasti ironija, ki se mestoma
čita med vrsticami ali celo očitno.

Sovjetsko ogorčenje se vidi tudi iz pisa-
ve listov. «Izvestija» se celo norčujejo iz
Chamberlaina. Splošno mnenje je, da je an-
gleška nota neutemeljena. Dokazi, ki jih
navaja za svoje trditve o sovjetski propa-
gandi, so nevezdržni. Nasproti dejstvu, da
trdi nota, da so Rusi blatili Anglijo, se na-
vaja izreki iz govorov ministrov Churchill-
a, Bickenheada in Joynson-Hicksa. Zlasti

Slej ko prej prevladuje mišljenje, da je
pozicija g. Maksimovića nevezdržna, s
tem pa tudi položaj vlade stalno labilen.
Akcija proti Maksimoviću z današnjim
glasovanjem še ni končana. Medtem so
namreč davidovičevci sestavili novo
obširno dokumentirano obtožbo, o ka-
teri pripovedujejo, da bo napravila pov-
sem drug vtis, nego radičevska, ki je
bila v marsičem pomanjkljiva (ter je ob-
ravnavala le slučaje, ki se tičejo HSS).
Obtožba davidovičevcev bo, vložena
prihodnji teden. Kot posledica tridnev-
ne debate je ostala tudi poostrena na-
petost med vlado in opozicijo, ki bo ne-
dvomno povzročala nove težkoče pri
proračunski debati.

Pri izhodu iz Narodne skupščine so
vprašali novinarji ministrskega pred-
sednika Uzunovića, ali je zadovoljen z
izidom današnjega glasovanja. G. Uzu-
nović je dejal: »Bil bi mnogo bolj za-
dovoljen, ako bi bila predložena take
vrste obtožnica, čeprav mi je nudila pri-
liko, da sem zopet pokazal, da imamo
potrebno večino. Obžalovati je, da se
je v našem parlamentu uvedla prak-
sa, da se tako lahko dvigajo obtožbe
in s tem prekinja budžetna debata ter
ovira redno donošenje proračuna. Vo-
lilce bo pač bolj zanimalo donošenje
budžeta in vse, kar je z njim v zvezi,
kot pa prazna obtožba in nedopustni
prizori, ki so končali s popolnim po-
razom opozicije.

Demokratski poslanec Pera Marković,
ki je šel mimo in je slišal te besede, je
na naslov Uzunovića glasno rekel no-
vinarjem: »Pišite, da si bomo v krat-
kem zopet šteli glasove!« S tem je alu-
diral na obtožbo, ki jo bodo demokati
predložili proti Maksimoviću. Mimo je
šel tudi Svetozar Pribičević in slišal po-
slednje Uzunovićeve besede. Rekel je
novinarjem: »Tako govori predsednik
vlade, ki ima le 18 glasov večine!«

Kot prvi korak v tej smeri smatrajo de-
jstvo, da je vlada že začela nastopiti
proti angleškim komunistom s tem, da je ustavi-
la delovanje petih krajevnih odborov držav-
ne zveze občinskih nameščenecv, ker so
proti volji centralne poslali delegate na kon-
ferenco takozvanega državnega manjšinske-
ga pokreta, ki je v resnici le komunistična
agitacija. Razen tega je londonski okrožni
svet zveze odstavil šest svojih članov. Dru-
gim petim krajevnim odborom je bilo spo-
ročeno, da mora nekaj njihovih funkcijov
narjave ustaviti svoje udejstvovanje za šest
mesecev. Vsi ti koraki so posledica sklepa
izvrševalnega odbora zveze, očividno na
miglaj oblastev.

London, 26. februarja. d. V diplomatskih
krogih zatrjujejo, da je hotela Rusija pre-
hiteti angleško vlado, ko je izvedela, da ji na-
merava poslati noto. Zato je naročila svojo
mu diplomatskemu zastopniku v Londonu,
naj izroči kabinetu s svoje strani noto, ki
izraža podobne pritožbe na naslov Velike
Britanije. Upravnik poslov Rosengolz je
prišel v zunanje ministrstvo, kjer ga pa
Chamberlain ni hotel sprejeti. Angleška
vlada je medtem že odpelala svojo noto
sovjedom in jo hkrati objavila.

Kantonci zasedli Sungkiang

Sanghaj, 26. februarja. (be.) Kantonske
predstraže so zasedle Sungkiang.

London, 26. febr. s. Po vesteh «Daily Ex-
press» je baje vsa kitajska mornarica pre-
stopila h Kantoncem. Južna armada je za-
sedla Sungkiang v bližini Sanghaja.

Rim, 26. febr. s. Agenzia Stefani poroča,
da je italijanski torpedni lovec «Muggia»
odplul proti Sanghaju.

Poljska in Rusija

Moskva, 26. februarja. (be.) Po vsej Rusiji
se prirejajo velike manifestacije in se iz-
ražajo simpatije Belorusom, ki jih Poljski
preganjajo v višinski pokrajini.

Novi skandali v Narodni skupščini

Radičevski poslanec Basariček, eden podpisnikov obtožnice, kot
branjitelj ministra Maksimovića. «Znorel je, ali pa je podkupljen».
Vlada po milosti g. Jegliča in Rima. Ves dan in pozno v noč je
trajal v zbornici nepopisen hrust in trušč.

Beograd, 26. februarja, r. Seja Na-
rodne skupščine je bila otvorjena par
minut po 9. uri. Po prečitaniu zapisni-
ka je posl. Juraj Demetrović zahteval,
naj se zabeleži, da mu je včeraj pred-
sednik odvzel besedo, ker je hotel od-
govoriti predsedniku vlade Uzunoviću,
ki mu je očital, da je napravil aluzijo na
krono, ker je dejal, da državo vladajo
Sokolovići. Posl. Demetrović ugotavlja,
da pri nas kralj kraljuje, vlada pa
vlada. Uzunović še tega ne razume.
Njegov očitke je smatrati kot poskus
denunciacije in nepripustnega vpleta-
nja krone v debato.

Zatem je zahteval besedo posl. Ža-
nić (feder.), ki mu jo pa predsednik od-
kloni. Med žanićem in skupščinskim
tajnikom Kobasico pride do prepira.
Malo manjka, da poslanca ne obraču-
nata telesno. Kobasica napade žanića
z besedami: «Vi ste vucibatina». Opo-
zicija protestira proti obnašanju skup-
ščinskega tajnika. Žanić imenuje Koba-
sico «čandarja», za kar ga predsednik
skupščine kaznuje z zapisniškim ukor-
om. Končno dobi posl. Žanić besedo in
napada predsedstvo skupščine, ki je na
včerašnji seji preprečilo, da opozicija
predloži nadaljne dokaze proti notra-
njemu ministru Maksimoviću. O kršitvi
poslovniaka govori tudi davidovičev
Pera Marković. Predsednik vlade Uzu-
nović zatrjuje, da je bil Sokolović
medtem odstranjen iz državne službe.
Zameri opozicijo, da «obstruira» v tako
važnem času, ko se nahajamo pred
proračunsko debato. Poljasnilo poslan-
ca Demetrovića sprejema na znanje.

Skupščina preide nato na dnevni
red: nadaljevanje debate o obtožbi ra-
dičevcev proti ministru Maksimoviću.
Kot prvi bi imel dobiti besedo Pavle
Radić. Mesto njega pa naenkrat hiti
na govorniški oder član Radičeve
stranke posl. dr. Basariček. Na ogrom-
no začudenje celokupne zbornice in
opozicije prične dr. Basariček braniti
notranjega ministra, dasi je soprodpisal
obtožbo proti Boži Maksimoviću in
dasi je včeraj neprestano napadal ob-
toženega ministra. Pravi, da Maksimo-
vić ni kriv, temveč da so krivi urad-
niki in da notranji minister zanje ni od-
govoren. Brani tudi radikalno stranko.
Batinanje je na Hrvaškem uzakoni-
lo hrvaški sabor l. 1848., torej v dobi fe-
deralizma.

Že prve Basaričkove besede so radi-
čevce spravile pokoncu. Vsi hitijo
proti govorniškemu odru in posl. Had-
žiomane se popne na predsedniško tri-
buno ter kriči na Basarička: Za Boga,
ali si znorel? Posl. Pernar, Mžik, Ko-
vačević se zaletijo v govornika ter ga
vlečejo za suknjo, da bi ga potegnili z
odra. Z vseh strani se derejo radičevski
poslanci: Doli z njim! Zblaznel je! Po-
slanec Hadžiomane: «Ne vem, kaj mu je.
Nor je ali pa ga je Maksimović pod-
kupil!» Medtem so radikali napravili
okrog govornika trden obroč, ploskajo
in pritrjujejo ter kričejo «Živio Basari-
ček». Radičevci blede in vedno bolj
razburjeni kričejo: Marš doli! Izdajica!
Tako ter izključimo. Ti delaš izpit za
radikala! Zrel si za radikalno stranko!

Opozicija je očividno perpleksna. Se
tekem seje se je sestel odbor četvorice,
sestoječ iz posl. Vilderja, Grola, doktor
Spahe in dr. Šibenika. Tu je dr. Šibenik
v imenu HSS izjavil, da Basariček ni
govoril v imenu kluba in da ga bo klub
še tekem seje demantiral. Razen tega
ga bo klub pozval, da položi mandat.
Odbor četvorice je sprejel to na
znanje.

Medtem je Basariček končal svoj go-
vor med ponovnimi hrupnimi protesti
svojih ožjih tovarišev in stalno nara-
ščajočim razburjenjem cele opozicije,
ki je bila konsternirana. Radičevci so
skušali pojasnjevati, češ Basariček je
konfuzen človek in očividno bolan, ker
ima vročico. Pobiti so odhajali radiče-
vi v svoj klub, odkoder je bil Radić
takoj telefonsko obveščen o mučnem slu-
čaju.

Posl. Basariček se je po govoru iz-
govarjal, da se ga je krivo razumelo.
On da ni branil Maksimovića, temveč
da je hotel s pozitivno kritiko le opozo-
riti vse stranke, naj se složno uprejo
grozeči diktaturi. On je uverjen, da je
govoril povsem v duhu svojega učitelja
in šefa stranke Stjepana Radića...

V zbornici se je razburjenje vsled
Basaričkovega incidenta le polagoma
poleglo. Govoril je nato Bunjevec Mir-
ko Jurić, radikal, ki je ostro napadal
radičevce ter izjavljal, da Bunjevec ni-
so Hrvati, temveč Srbi. Radičevci so
ostro reagirali. Došlo je zopet do vi-
harnih prizorov. Le s težavo je pred-
sednik pomiril poslance in dal besedo
radičevcu Bankoviću, ki je izjavil v
imenu HSS, da je Basariček govoril
stvari, ki niso v skladu s političnim
stališčem stranke. Opozicija je spreje-

la izjavo dr. Bankovića z zadovolji-
stvom.

Samostojni demokrat dr. Dušan Bo-
šković je zelo ostro napadel vlado,
ki uvaja sistem nezakonitosti in nasilja.
Sklicuje se na pričevanje radikalnega
poslanca dr. Suvakovića, ki bo potrdil
njegove navedbe. Govornik je nanizal
zbornici celo vrsto senzacionalnih
primerov zlorab in nasilstev v Vojvo-
dini. Če je v zbornici kaj čuta za dr-
žavlansko svobodo, za zakonitost in
korektnost v upravi, potem bo mini-
ster Maksimović izročeno sodišču. Opo-
zicija bučno odobrava. Po govoru
dr. Boškovića, ki ga je spremljal vihar
ogorčenja in prepiranja v zbornici, so
povzeli v osebni zadevi besedo posl.
Milan Markuše, dr. Pernar, potem no-
tranji minister Maksimović. Laza Su-
vaković in končno zopet dr. Dušan
Bošković. V največjem viharju je bila
zaključena dopoldanska seja ob 2.15.

Novi viharji na popoldanski seji

Popoldansko razpravo je otvoril radiče-
vec dr. Pernar, bivši državni podtajnik
v notranjem ministru. Takoi začetkom
njegovega govora je prišlo do ostrega na-
stopa med njim in radikalom Stepo Koba-
sico, s katerim sta se skoro stela. Sledilo
so divji prepirl med radičevci in radikali.
Govornik je ostro napadal notranjega mi-
nistra in navajal celo vrsto nasilstev. Ob-
tožil je ministra, da je uvedel sistem kraje
volilnih kroglic.

Samostojni demokrat dr. Dušan Bo-
šković je med drugim navajal velikega
župana primorsko - krajiške oblasti dr.
Zdravkovića, ki je zagrešil vse polno zlo-
rab. Sistematično preganja ta veliki župan
politične nasprotnike in jih strahuje s pre-
tnjami in na razne druge načine. Zemljorad-
nik Dimitrije Vujić je navedel nove primere
vladnega nasilja, ki ga je zagrešil notranji
minister v Vojvodini.

Ob 19. je povzel besedo Pavle Radić,
ki je govoril do 20.45. V svojem govoru je
naglašal, da vsled volilnega terorja narod
izgublja vero v demokracijo in prihaja do
prepričanja, da nima ničesar od parlamen-
tarizma. Vsi vemo, da je današnja vlada
poskušala ustvariti režim brez parlamenta
in brez demokracije. O ministru Maksimo-
viću je prepričan, da ni bil nikdar za spo-
razum. Maksimović je notranji minister v
vladi Narodnega bloka proti radičevcem,
bil je notranji minister v vladi sporazuma
z nami, sedaj pa je notranji minister v vla-
di rimskega pravoslavlja. Vse nas zanima,
kakšna je pravzaprav narodna politika da-
našnje vladne koalicije, ustvarjene po pri-
stanku g. Bonaventura Jegliča in Rima.
(Poslanca Smodej in Kremžar: Fej, čim!
Kako morete tako govoriti o klerikalcih,
ko je vendar Radić nosil svečo v Dubrov-
niku?) Pavle Radić je končno izrazil pre-
pričanje, da je bil radikalom, ko so sedeli
skupaj s HSS v vladi, sporazum le prazna
frazza. Skrajni čas je, da pokliče zbornica
ministra na odgovor. Ako skupščina ne bo
tega storila, bo moral vsakdo priti do pre-
pričanja, da so naši ministri izven zakono-
v in narod ne bo mogel več verjeti v
državo in njeno bodočnost. Taki ministri,
kakršni je Maksimović, morajo ven in z
njimi tudi njihovi režimi.

V osebni zadevi sta govorila še poslanec
Toma Popović in minister Milan Stimo-
nović, ki se je v imenu vlade solida-
riziral z nastopom upravnika mesta Beo-
grada, ki je odstavil skupščinsko stražo,
ker je dopustila, da so v dvorano prinesli
nabitega Ristića. Dr. Zanić je ostro na-
padal radikale in zlasti ministra Maksimo-
vića in Simonovića. Med govorom dr. Zani-
ća je bil v zbornici doletel strahovit vihar,
ki je skoro dovedel do dejanskega razra-
čunavanja med radikalom Kobasico in radi-
čevcem Preko. Skočila sta že drug proti
drugemu, pa so ju razdvajali drugi posl-
ci. V dvorani je oglušilo trušč in pred-
sednik neprestano zvoni. Prišlo je tudi do
ostrega nastopa med g. Davidovičem in
predsednikom Narodne skupščine g. Trif-
kovićem v nekem kotu dvorane. Predse-
dovalec je takrat podpredsednik dr. Subotić.
Oba politika sta zelo glasno govorila in je
zato postala nanju pozornost vsa skupščina.
Davidović je očital Trifkoviću, da trpi kot
predsednik skupščine, da nosijo v zbornici
orožniki sablje in revolverje. Trifković je
odgovoril, da se opozicija pač ne more pri-
toževati nad orožniki, ko je včeraj klub
oboroženim orožnikom vrta v dvorano
s tulim človekom.

Ko je predsedstvo zopet prevzel Trif-
ković, se je radnji govornik poslanec
Aleksa Žujević na njegovo prošnjo odrekel
besedi. S tem je bila končana debata o
obtožnici proti ministru Maksimoviću, ki
je trajala tri dni in dovedla do nezasišanih
prizorov in viharjev v našem parlamentu.
Ob 22. se je pričelo glasovanje.

Kuriozni prizori med obtoženim ministrom notranjih del Maksimovićem in radičevci

Kakšno komplimentno se si izmenjali včerajšnji zavezniki med sabo. — Najglasnejše medijce je delal radičevac dr. Basariček, ki je danes izrekel taistemu Maksimoviću zasnovo. — Pavle Radić imenuje notranjega ministra čluka.

Beograjski listi objavljajo podoben opis skupščinske seje, na kateri je minister notranjih zadev Maksimović odgovarjal radičevcem na njihovo obtožbo. Seja je potekala izredno vzburno. Radičevci so neprestano motili govornika in ga izživali z uprav strupenimi medijci. Notranji minister pa svojih bivših kolegov tudi ni štedil, očitajoč in odklanjajoč pri tem marsikatero, javnosti neznano praktiko, katere so se posluževali, dokler so bili na oblasti.

Maksimović je odgovarjal na obtožbe Radičevce stranke po vrsti in za vsak slučaj posebej. Aretacijo nekoga Parabe je opravil s tem, da se je v njegovi hiši decembra meseca vršilo neke noči pijačevanje, kateremu so prisostvovali neznane in seljskiom v Kopačnem sumljive osebe. Zato je bila potrebna intervencija policije.

Radičevci so takoj reagirali in zavračali ministrov upravljanje klasično naivni izgovor. Zvesti glasen je bil dr. Basariček, ki je vpeljal: »To so netočni podatki! Vašim žandarjem verujte, nam pa ne verujete, ki smo bili vaši tovariši v vladi.«

Radičevci so dalje očitali Maksimoviću, da se je posluževal za nasilna dejanja takozvanih četnikov, ki so m. dr. pretepli dva čurvarja Radičevih skrinjic. Tu je Pavle Radić napadel Maksimovića z besedami: »Dobro vem, da se v aktih ministrstva nahajajo četniki in da so tamkaj zabeležene njihove informacije.« Maksimović pogleda mrko Pavla Radića in mu odvrne: »Kaj hočete s tem reči?« — Da izgovorite vlogi! — Nikarite. Ne pripovedujte takih neresnih stvari!

Nato se je notranji minister dotaknil pritožbe, da so oblasti prepovedovale čurvarjem Radičevih skrinjic dohodov v volilne lokale. Maksimović je navajal, kako sta radičevca dr. Basariček in Trnjar stopila v volilni lokal v Svitlavi in napadla predsednika volilne komisije, kje da je njihov čurvar skrinjice. Predsednik je dal poklicati predloženega čurvarja, ki pa je pred celo komisijo izjavil, da ni bil nikoli član Radičev stranke in da zato njene skrinjice ne bo čurval. Tu je dr. Basariček ponovno ljuto naskočil notranjemu ministru, za kar je bil kaznovan s pismenim ukorom. Ves razdražen je dr. Basariček zaklical proti Maksimoviću: »Ali podaste ostavko, ako vam dokazem, da je to laž.«

Hip nato se je Maksimović poklonil Pavlu Radiću, kateremu je očital, da se je kot minister udeleževal veselih zabav in gostil nekoga Pačića, ki je bil radičev poverjenec v ječo. Pavle Radić mu je odvrnil: »Proces ste mu podtaknili vi!« Mnogi čurvarji Radičevih skrinjic so se, pravi minister, abstinentirali, ker jih je bilo sram kandidatov HSS. O kakem ustrahovanju Radičevih volilcev ne more biti govora, saj sta dva aktivna ministra s svojimi žandarjem in z uradniki ministrstva za agrarno reformo ter z nekaterimi narodnimi poslanci kritizirala po celi Bački in Barenji ter agitirala ne samo strankarsko, temveč tudi izrabljajoč svoj ministerski položaj. Pavle Radić: »To ni res! To je citizem!« Maksimović je dalje napadal radičevce in dejal: »Osebe, ki tamkaj (v Vojvodini) njihovo stranko vodijo in organizirajo, so že imele opravka s sodiščem radi tatvine, razbojništva, pljačke, kolidžanja in radi pobeza iz vojske.«

Ker je Pavle Radić ogroženo protestiral, mu je Maksimović zabrusil še to-le v obraz: »Meni je jako žal, da Pavle Radić ne pozna niti najobičajnejših izrazov terminologije. Tega ga jaz ne morem naučiti in ni edina stvar, ki je, g. Radić, ne znate.«

Ostro se je zaletel minister tudi v bivšega ministra Košutića, ki se je zgražal, da so radikali kričali: Živeli radikali, dolji s Hrvati. »Zakaj, g. Košutić, niste bili občutljiv za te stvari tedaj, ko so Vaš šef in njegovi prijatelji vprizirali po državi znane indente (mišljeni so Radičevi imipadi proti Srbom in vladam)?

Maksimović je dalje obtoževal radičevce, da so obžubljali volilcem — zemljo. Ministrstvo za agrarno reformo naj bi bilo ugodilo raznim kompetentom povratek zemlje za slučaj, da se izkažejo pri volitvah, kar da se je tudi v posameznih slučajih dogodilo. V Subotici je bivši minister Košutić stopil v volilni lokal, hoteč na ta način vplivati na volilce, kar je kaznivo. Pavle Radić pa je kot aktivni minister prišel v velikopražanski urad in poklical k sebi čurvarje skrinjic, srezke načelnike, beležnike in jim dajal navodila, kar so mnogi volilci smatrali kot mig, da se želi zmagati HSS.

Na ta način je potekala Maksimovičeva obramba od kralja. Radičevci so neprestano vpelali, posebno razburjen pa je bil dr. Basariček, ki je ljuto in strupeno juršal notranjega ministra.

Ni še minulo dobrih dvakrat 12 ur in dr. Basariček je ponizno zlezel Maksimoviću pod kapo in na včerajšnji seji Narodne skupščine poveljeval Maksimoviću, da je popolnoma nedolžen...

Karneval je tu!

Bethlen se pripravlja na pot v Rim

Rim, 26. februarja. V začetku marca bo madžarski ministri predsednik grof Bethlen odpotoval v Ženevo, kjer se bo udeležil splošnega zasedanja Društva narodov. Takoj nato bo grof Bethlen odšel naravnost v Rim, kjer se bo sestel z Mussolinijem. Grof Bethlen, ki ga bo v posebni avdijenci sprejel italijanski kralj, bo tekom svojega bivanja v Rimu obiskal tudi papeža.

Finančni minister svari oblastne samouprave

Prve posledice uredbe z dne 18. februarja.

Beograd, 26. februarja. p. Ministrstvo finance je dobilo prva poročila o raznih gospodarskih, osebno finančnih ukrepih novih oblastnih skupščin, ki so ponekod določile izredno visoke dnevnice (do 400 Din) svojim članom in še povrh plače od 4000 do 9000 Din članom oblastnega odbora. Ti sklepi se smatrajo za povsem nedopustne in v nekakem skladu s finančnim stanjem oblasti. Minister se bo poslužil nove uredbe z dne 18. februarja, ki mu daje pravico, da nadzira vse poslovanje oblastnih samouprav ter da

daja obvezne odredbe in instrukcije ter bo prepovedal, da si oblastne skupščine same odredajo dnevnice. Izjavil je danes Vašem dopisniku, da takega gospodarstva nikakor ne more trpeti. Minister bo potem svojih zapnikov strogo kontroliral delo oblastnih samoupravnih organov. Kakor so v ministru zatirajo, bo postavil svoje delegate in druge višje uradnike za nadzornike gospodarstva oblastnih skupščin in oblastnih odborov.

Novi poslovnik za ljubljansko oblastno skupščino

Protizakonite omejitve poslanskih pravic.

Ljubljana, 26. februarja. Odsek za uredbo ljubljanske oblastne skupščine je danes končal razpravo o novem skupščinskem poslovniku. Zastopniki večine so odklonili vse predloge, ki so šli za tem, da se manjšini omogoči dovoljna kontrola ter sodelovanje; ravno tako so odklonili predloge dr. Puca, ki so šli za tem, da se delo oblastne samouprave postavi pod učinkovito kontrolo javnosti. V dveh važnih točkah novi poslovnik jemlje poslancem zakonito zajamčeno pravico stavljati predloge in interpelacije. Določa namreč, da mora vsaj en predlog biti vložen od najmanj 15 poslancev, s čimer sploh izključuje opozicijo, ki šteje vsega 12 poslancev, od uporabljanja tega parlamentarnega sredstva. Interpelacija se sme vložiti le, če jo je podpisalo 5 poslancev. Tudi to je nezakonito, ker spada interpelacijsko pravico med temeljne pravice vsakega poedinega poslanca. Večina je tudi odklonila predlog dr. Puca, da morajo biti seje oblastnega odbora dostopne vsem članom oblastne skupščine in tudi zahtevno, da imajo poslanci vpogled v tekoče akte in v arhiv oblastnega odbora.

Ostalo je tudi pri tem, da se skupščinsko predsedstvo ter oblastni odbor volita z večino, odseki pa po najugodnejšem proporciju. Ker si je večina povrh še pridržala, da številno članov odbora slobodno menja, je podana možnost, da opozicijo vsaj deloma iz odsekov sploh izključi. Določbe za razpravo v plenumu skupščine so take, da je večini vsak hip mogoče zavzati opozicijo usta ter ji onemogočiti iznašanje njenih argumentov. Sprejet je princip, da se vsak hip more postaviti predlog na konec debate. Ako je ta sprejet, govornik le še po eden pro in kontra govornik, ki si ga že pripraviš, govorniki izvolijo z večino iz svoje srede. Večina ima s tem sredstvo, da nekatere svoje vplije med govornike opozicije ter jih pri izvolitvi generalnega govornika kratkoma poravnja.

Poslovnik je kakršne je bil danes sprejet v seji uredbenega odbora, predstavlja v bistvu poslansko izdajo starega Sušteršičevega delno-zborskega poslovnika. Posl. dr. Puc je svoje spremembne predloge, ki so bili odklonjeni, prijavil kot manjšinski votum.

Poslovnik je stavljen na dnevni red ponedeljkove plenarne seje oblastne skupščine.

Radić kot gospodar zagrebške oblastne skupščine

Zagreb, 26. februarja. r. Današnja seja zagrebške oblastne skupščine je pričela ob 8. in četrt. V smislu paragrafa 21 je sprejetega poslovnika se bodo poslanci skupščine četrt ure pred vsako sejo vpslovali v listo prisotnih poslancev, ki se priloži za pisniku. Po prečitanih zapisniku sledi dnevni red: volitev 15-članskega finanč. odbora. Večina se odstrani v klubsko sobo na posvetovanje. Po krajšem odmoru naznanil predsednik dr. Maček, da so novinarji o nekaterih dogodkih prošle seje »napačno« poročali ter jih »posvaril«. Opozicija uporablja in dokazuje potrebo stenografskega zapisnika. Vstane Radić, ki trdi, da stenograf niso potrebni in da se bodo stenografirale seje, ko bo zboroval sabor, kar bo po reviziji ustave in po združitvi vseh 9 hrvatskih oblast. Opozicija odklanja delo. Za opozicijo stoji ves tisk, vse organizacije temnih sil, državna oblast, cerkev, kapital in vsi mali ljudje. Krndelj: Za namo stoji delavci. Radić: Za vami stoji glupost (smeh med radičevci). Krndelj: ... za vami pa prostostvo (burno ploskanje na galeriji). Radić: Mi bomo opozicijo operirali. On je — tu je Radić pokazal dr. Mačka — preveč vaš. Dejal sem, da se bodo hrvatske oblasti kmalu združile. Sabora ni mogoče improvizirati. (Napram opoziciji:) Vi denuncirate. Krndelj: Torej zahteva po hrvatskem saboru je za vas denunciacija? Sramota. Sabor bomo dosegli tudi proti vaši volji. Radić: Toda z delom, ne z govornicem.

Pri glasovanju je opozicija odklonila sodelovanje v odsekih ter je oddala prazne listke. Izvoljen je bil finančni odsek iz samih radičevcev. Na enak način je bil izvoljen tudi odsek za oblastne uredbe in četrti tajnik po novem poslovniku. Prihodnja seja bo sklicana v dogovoru s oblastnim odborom pismenim potom tekem 14 dni.

Iz drugih oblastnih skupščin

Karlovac, 26. februarja. n. Ker v oblastni skupščini niso mogli priti samostojni demokrati in radičevci do sporazuma glede oblastnega odbora — znano je, da šteje SDS 30, HSS 28, NRS 2 in davidovičevci 1 poslanca —

se je morala popoldne seja skupščine po zopetnem burnem nastopu odgoditi na jutri dopoldne.

Ostjok, 26. februarja. n. Oblastna skupščina je dopoldne sprejela poslovnik in se odgodila na prihodnji teden. Sestane se v sredo ali četrtek. Skupščina je sklenila, da dobe oblastni poslanci iz Ostjoka po 120 dinarjev dnevnice, z dežele pa po 170. Predsednik oblastnega odbora dobi stalno mesečno plačo 5000, člani odbora pa po 4000 dinarjev.

SLS proti davčni praksi delegata dr. Šavnika.

Odkar je vstopila SLS v vlado, je postal že marsikak njen pristaš silno razočaran, ker tudi najbolj zagrinjeni klerikalni strankarji ne morejo razumeti, kako more politna in dostojna stranka v par dneh in v par tednih ves svoj program in vsa svoja načela na glavo postaviti, svoje slovesne obljube pa zavreči. Na deželi postajajo radi tega pristaši SLS apatični in od vseh strani se čuje, da raste število onih, ki izjavljajo, da SLS nikdar več ne bodo naselili. V Ljubljani postajajo pristaši SLS nestrplni tudi zato, češ dosedaj klerikalni ministri niti obljub, ki so jih napovedovali ob svojem vstopu v vlado glede personalnih izmenjav niso mogli izvesti. Ni več nobena tajnost, da je SLS svojim ljudem obetala, da bosta takoj izmenjena oba velika šupana v Sloveniji, prav tako tudi češ prosveto dr. Lončar, finančni delegat dr. Šavnik, češ kmetijstva g. Sancin in še cela vrsta drugih uradnikov, na katere mesta komaj čakajo pristaši SLS. Interpelacija proti Boži Maksimoviću je sedaj opravila radikale v veliko zadržek, ki so jo porabili klerikalci v to, da so z vsi silo pritiskali, da bi vendarle dosegli s penzioniranjem in prenesitvijo uradnikov vsaj nekaj vidnih uspehov za svojo tlačansko politiko režimu KU. Radikali, ki očividno niso preveč vneti za uradniške persekvucije na »krščanski« podlagi, so menda klerikalce zadnje dneve nekaj »potožili«, da je ostalo vse še pri starem. Včerajšnji »Slovenec« nekako napoveduje, da SLS »zaga« finančnega delegata dr. Šavnika, češ, da zato, ker je tedaj »tajno navodilo, da se davki z vsi strogo točno izterjajo«. Razume se, da piše »Slovenec« ob tej priliki, da je izdal ljubljanski finančni delegat to okrožnico zato, ker je pristaš — SDS, kakor da bi bila češ dr. Šavnika SDS. ne pa finančni minister, ki sedi v isti vladi kakor g. Kulovec, Gosar in Serbec in kakor da bi ljudje ne vedeli, da g. dr. Šavnik ni in ni bil nikdar organiziran v nobeni politični organizaciji SDS.

»Slovenec« je seveda le za to, da bi natrosil svojim pristašem peska v oči, da bi ne videli, da je SLS ista stranka, ki je v finančnem odboru glasovala proti vsem davčnim olajšavam, s čemer je SLS dala finančnemu ministru in njegovim organom novo vzpodbudo, da naj v Sloveniji davčni vrljak le dobro navleže. »Slovenec« reklama o nastopu »SLS proti davčni praksi delegata Šavnika« je za vladno stranko tem bolj klaverna, ker dokazuje, da SLS niti take malenkosti, ni že mogla izvajati od radikalov, če tudi njen kandidat, ki naj bo namestnik dr. Šavnika, potrpežljivo čaka na izpremembo že cel mesec. Če hoče »Slovenec« se renovirati, naj renovera, a šele tedaj, ko bo kaj videti, ne pa, da glepi javnost s praznimi besedami.

Klerikalno glasilo, ki bije samo po sebi

Je v Mariboru izhajajoči listič »Slovenski Gospodar«. V poslednji številki najdemo uprav tipične primere klerikalne zmedenosti, hujškastva in hudobije. Tako priznava v rubriki o državnih politikah, da je SLS z vstopom v vlado utrdila radikalno stranko, o kateri je doslej trdila, da je glavni pobornik centralizma, velerstva, beograjskega izžemanja v Sloveniji in pa framasonstva. List piše doslovno: »Radikalna stranka je v naši državi najmočnejša, saj od 315 poslancev jih ima sama 140. Zgodilo se je zato, da je ta stranka doživela že večkrat notranje spore, ali vendar je ostala kljub temu, da se je kdaj kak del odkril, odključila. Toda sedaj, ko je v vladi s SLS, se je pa stranka notranje zelo utrdila. Opozicija bi seveda rada videla spor v radikalni stranki in je mislila, da ga bo povzročila z obtožbo zoper Maksimovića. Toda radikalni klub se je že izjavil, da bo tudi tu zaradi stranke (i) držal disciplino in opozicija, ki se vsa besna zaletava v sedanjost vlado, bo osramočena.«

Par odstavkov dalje čitamo o sedanjem proračunu, ki uzakinja vse prejšnje od SLS toli v opoziciji obsovažene davke, sledeč, odstavke: »Tekom marca mora biti ves proračun sprejet. Opozicija bo hote ali ne hote omogočila sprejetje proračuna.«

Tako v teh dveh odstavkih. V članku, ki je natisnjen bolj zadaj v isti številki, pa

izbruha prejšnja klerikalna demagogija in lažljivost brez vsake krinke na dan. List piše, v očitnem protislovju z gornjimi odstavki sledeče:

»Narod je dobil z oblastnimi skupščinami v roke orožje, s katerim se bo lahko uspešno postavil po robu izžemanju in gospodarskemu izrabljanju beograjskega centralizma.«

V prvih dveh odstavkih rešuje torej radikalno stranko, ki je bila po nešteti izjavah SLS glavna nositeljica »izžemanja in gospodarskega izrabljanja beograjskega centralizma« pred notranjim razkolom in jo utrija, ter sprejema dosedanj državni proračun, to se pravi vsa takozvana centralistična bremena, v zadnjem odstavku pa grmi proti centralizmu, kje je tu trohica doslednosti? Ali ni klerikalno prevarantstvo na dlani? Ali ni SLS seme najhujše politične nemorale na Slovenskem?

Klerikalci se poradikalijo?

Beograd, 26. februarja. p. Z ozirom na vedno tesnejšo sodelanost, ki vlada med radikali in klerikalci in ki se je dokumentirala zlasti pri debati in glasovanju o obtožbi proti ministru Maksimoviću, so se danes raznašale po parlamentu govorice o se o ožjem sodelovanju NRS in SLS. Te govorice izvirajo iz dejstva, da so radikali jako hvalili klerikalce, češ »to so naši ljudje«, oni gredo v ogenj za nas in obljubili so nam, da likvidirajo SLS ter pristopijo v radikalno stranko. Seveda je vzeti te izjave cum grano salis, a one so karakteristične, ker dokazujejo, da smatrajo radikali, da imajo klerikalce sedaj popolnoma v žepu.

Slovesen pričetek trgovinskih pogajanj s Češkoslovaško

Beograd, 26. februarja. p. Popoldne ob 5. je bila prva seja jugoslovenske in češkoslovske delegacije za pogajanja o trgovinski pogodbi. Sejo je otvoril sumanji minister dr. Perić, ki je naglašal, da na svetu menda ni dveh narodov, ki bi si stala tako blizu, kakor jugoslovanski in češkoslovaški. Za podzvrne besede ministra se je zahvalil češkoslovaški poslanik Šeba. Naglašal je veliko ljubezen Češkoslovakov do Jugoslovenov in poudarjal potrebo tudi po gospodarski učestviti odnosov poleg političnega in srčnega bratstva, ki že obstoja. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Minimalne zahteve državne uradništva pred vlado

Resolucija decembrskega kongresa Saveza državnih uradnikov, izročena ministru za socialno politiko in predsedniku vlade. — Minimalne zahteve državnega uradništva ne zahtevajo nikakršnega povišanja državnih izdatkov!

Začetkom decembra se je vršil v Zagrebu kongres Glavnega saveza državnih uradnikov, ki je potekel precej burno in na katerem so zmagale umerjene struje. Kongres je tedaj odobril resolucijo, ki obsega minimalne zahteve državnega uradništva. Ker se je politični položaj po kongresu poslabšal in je vlada zašla v krizo, je glavni odbor saveza odložil izročitev kongresne resolucije vladi do sestave novega kabineta. Tako je došlo, da je bila resolucija decembrskega kongresa izročena vladi šele te dni. Resoluciji je priložen utemeljevalni uvod, v katerem ugotavlja glavni odbor, da resolucija ne zahteva od vlade novih finančnih in proračunskih žrtv in da se da rešiti v okvirju sedanjih državnih sredstev. Obenem odklanjajo državni uradniki v poslednjem času v javnosti se množile pritožbe in pavšalne klevete uradniškega stanu, ki vrši svojo dolžnost poštrevovalno in nesebično v korist naroda in države.

Resolucija obsega sledeče točke: 1.) Kr. vlada naj pripravi revizijo zakona o državnih uradnikih in revizijo uredbe o razvrstitvi. Obenem naj predloži specialne zakone o poedinih strokah. V to je potrebno, da vstopijo

Zbliževanje med Beogradom in Moskvo

Akcija za vzpostavitev gospodarskega razmerja, kateremu naj bi kasneje sledilo tudi politično zblížanje

Beograd, 26. februarja. p. »Pravda« piše o razmerju do sovjetov in pravi, da postaja vprašanje vzpostavitve odnosov do Rusije vedno bolj aktualno.

Nova italijanska politika na Balkanu, ki se sedaj veliko bolj kaže imperijalistično in agresivno, je povzročila, da se o tej stvari intenzivneje razpravlja. Ne gre le za to, da se vzpostavijo politični odnosi, ampak tudi gospodarski. Kakor vse kaže, gre akcija najprej za vzpostavitev trgovinskih odnosov, ki delj časa ne bi bili službeni. List je že pisal, da je sovjetska vlada v tem pogledu že storila korak, kakor se je pričakovalo, da pride do kakih zvez, Se-

Vojaška pripravljenost Poljske

Varšava, 26. februarja. d. Napetost med Poljsko in Nemčijo, o kateri se je govorilo celo v berlinski zbornici, je prišla do izraza sedaj tudi v sejni. Odbor za vojaške zadeve je namreč sprejel resolucijo, ki sprito agresivnega stališča Nemčije in njenih vojnih priprav pozivlje vlado, naj zadeni natančno preišče in potem sprepi sejni, ali je sterila priprave politične in vojaške korake, da bi bila pripravljena za vsak slučaj. Podobno je sprejel resolucijo proti glasovom levice, vojaški odbor pa jo je odobril soglasno.

Centrum in bav. ljudska stranka

Berlin, 26. februarja. (be.) Med centrom in bavarsko ljudsko stranko se vrše pogajanja za sklenitev delovne skupnosti.

v komisije, ki bodo sestavljale te zakone tudi predstavniki državnih uradnikov. Kongres zahteva, da se s temi zakoni izravnavajo velike razlike med prejemki višjega uradništva prve kategorije in prejemki ostalega uradništva.

2.) Revizija zakona o uradnikih naj ustvari za državno uradništvo poseben fond za zavarovanje pokojnine uradniškim rodbinam, kakor je veljal za Srbijo.

3.) Vlada naj drži besedo, ki jo je dala pri prvem odteglju dodatkov v korist poplavljenecv.

4.) Radi predstoječe socialne krize, ki nastopi z novim stanovanjskim razmerjem dne 1. novembra 1927., naj vlada poviša gradbeni fond za uradniška stanovanja.

5.) Reši naj se vprašanje spvedbe kronskih upokojencev v dinarske, kar se že šest let nesocialno zavlačuje.

6.) Z ozirom na izravnavo cen, naj se Zagreb, Ljubljana, Split, Dubrovnik, Maribor, Novi Sad in Skopje uvrste v prvi draginski razred.

7.) Potni in selitveni izdatki državnih uradnikov se uredi po dejanskih izdatkih, ne pa po dosedanjih uredbi, ki ne priznava niti polovice dejanskih izdatkov.

Politične beležke

Farizejstvo

»Slovenec«, je napravil upravljalniško reklamo s tem, da so se nekateri klerikalci in drugi poslanci udeležili maše na dan otvoritve oblastne skupščine. Med drugim je zapisal na uvodnem mestu: »Po starodavnem običaju so se zbrali včeraj poslanci slovenskega ljudstva, poklicani na prvo zasedanje oblastnih skupščin, najprej v stolnici k sv. maši, da izprosijo od Boga blagoslova za svoje delo. Našega ljudstva ni mogla že skoro polstoletja trajajoča gonja brezbožnega svobodomoštevstva omejit, da ne bi slejpoprej podpreljali tudi svoje javno življenje in delovanje večnim božjim zakonom morale, kolikor je to mogoče slobodni človeški naravi. In kakor posvečuje najvažnejše dogodke življenja posameznikovega ali družine, tako tudi najpomembnejše momente svojega udejstvovanja priteguje v tok izveličevalnega dela. Tudi delo v oblastnih skupščinah je po svojih zastopnikih začelo s molitvijo in daritvijo, ki stavlja življenje kristjana in krščanskega naroda v službo Vnečnega.« — Z ozirom na to nesramno slorabo vere v klerikalne politične namene, je naš Macafizelj ugotovil, da je vsaka lumparija, ki jo napravijo klerikalci, v službi Vnečnega. In da tako preveljanje in sleparstvo licitirana »Vnečnega« ne najdemo zlepa drugod. »Slovenec« trdi sedaj, da se »Jutro« norčuje iz »vnečnih idej«, iz česar bi sledilo, da so klerikalciem lumparije — vnečne ideje. To bo tudi res, kajti če bi imeli klerikalci Boga v srcu, bi ga ne nosili vedno na jeziku. Potem bi tudi ne uganjali farizejstvo in bi tudi »Slovenec« ne proglasil odpravo proporcije v oblastnih skupščinah ter druga klerikalna nasilja za vnečne ideje. »Slovenec«, se je sedaj sam vjel, ko je priznal, da so klerikalciem lumparije vnečne ideje.

Ideal SLS — diktatural

Dr. Žerjav je ugotovil v »Domovinu«, da je avtonomija izginila iz klerikalnih predalov kakor kafa. »Slovenec« pravi, da to ni neresnica, češ, da sta dr. Vebje in Mariboru in dr. Brečelj v Ljubljani slovesno izjavila v imenu SLS: »Ideal SLS je bil vedno, je in ostane zakonodajna samouprava zedinjena Slovenije.« Kako SLS ta svoj ideal pojmuje, pa je dokazala s svojo uredbo o samoupravnih proračunih, s katero je zakonite pravice samoupravni korporaciji znatno omejila. Za klerikalni ideal samouprave je tudi značilno, da je SLS nastopila proti proračunu v oblastnih odborih in da hoče a svojimi poslanki nasilno zadušiti vsak nastop opozicije v skupščinah. Ideal klerikalne stranke je torej diktatura, kakor kaže postopanje klerikalcev v oblastnih skupščinah, ne pa samouprava. Klerikalci s svojimi dejanimi ničesar drugega ne dokazujejo, kakor to, da je njihov ideal klerikalni pašah v Sloveniji.

Ameriško posojilo Poljski

New York, 26. februarja. (be.) V bormih krogih razpravljajo o velikem posojilu v znesku 100 milijonov dolarjev, ki naj bi ga Amerika dovolila Poljski.

Velika eksplozija v Kodanju

Kodanj, 26. febr. s. V mornariškem arzenalu je poneti eksploziralo skladišče raket za dansko mornarico. Skladišče je popolnoma razdejano. Detonacija so slišali po vsem mestu. Vzroki eksplozije še niso znani.

Velike tatvine v Parizu

Pariz, 26. februarja. (pa.) To noč so vdrti neznanzi zlikovci v kapelo seminarja d'Issy. Pokradli so več kot za stotisoč frankov cerkvenih predmetov.

Naši kraji in ljudje

Spomenik kralju Petru Osvoboditelju v Ljubljani

Dne 1. decembra 1926. je stopil pred našo javnost »Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani« s posebnim proglasom, v katerem je pozval vse narodno čuteče Slovence ne glede na politično prepričanje, naj mu priskočijo na pomoč, da bo mogel postaviti v tretji prestolici Jugoslavije monumentalni spomenik kot večni simbol naše narodne in državne misli. Postavitev dostojnega spomenika blagopokojnemu kralju Petru I., čigar zaslugi za naše osvobodjenje in ujedinjenje se ne dajo preceniti, je stvar vseh Slovencev brez izjeme. Saj bi nas moralo biti sram pred prebivalstvom ostalih pokrajin, ako bi z dostojnim spomenikom ne dokazali, da smo vredni velike ljubljanske in očetovske skrbi, ki jo je izkazal namreč Slovencev največji med jugoslovenskimi narodnimi velikani, kralj Peter I. Slovenija na čelu z belo Ljubljano mora s tem spomenikom stopiti pred ostalo jugoslovensko javnost in pokazati, da noče zaostajati za drugimi pokrajinami, ki so se z imponentnimi spomeniki že davno oddolžile spominu prvobornih za naše srečno osvobodjenje izpod tujega jarma.

Ker pa zahteva postavitev spomenika poleg sistematičnega in napornega dela tudi gnotne žrtve, apelira odbor na slovensko javnost, osobito na gospodarska podjetja in premožnejše sloje v trdnem prepričanju, da med Slovenci ne bo nikogar, ki bi se po svojih močeh njegovi prošnji ne odzval. Odbor se dobro zaveda, da so časi težki in da je treba z denarjem štediti, toda naloga, ki jo je prevzel, je tako vzvišena, da padejo vsi pomisleki in izgovori. Te dni razpisal odbor širom Slovenije prošnje za denarne prispevke, ker je treba pripravljati dela pospešiti, da bo Ljubljana čim prej pozorišče ene največjih narodnih svečanosti, kar jih pozna slovenska zgodovina. Nekatere občine in zasebniki so se prošnjam že odzvali. Tako je darovala občina Radovljica za spomenik 2500 dinarjev, občina Sv. Lambert pa 500 dinarjev. Prispevki prihajajo celo iz krajev, kjer so zadele prebivalstvo lani katastrofalne poplave. To naj bo ostalim naprošenim krogom v vzpodbudo in dokaz, kako je treba tudi dejansko dokazati svojo ljubezen do osvobodjene domovine in njenega velikega pionirja kralja Petra.

Veličasten pogreb ravnatelja Matije Pirca

Tragična usoda upokojenega ravnatelja Matije Pirca je presunila vse mesto, ki se je večeraj v ogromnem številu udeležilo njegovega pogreba. Nepregledna vrsta meščanov in mladine se je vila skozi ulice za krsto, ki je bila okrašena z mnogimi venc. Cerkvene obrede je vodil župnik Moravec. Pred hišo žalosti se je poslovljalo od rajnega v imenu Dijaške kuhinje odbornik dr. Piš, gojenci moškega učiteljskega pa so krasno zapeli pesem »Blagor mu!« ob spremstvu fanfar. Pogreba so se udeležili številni zastopniki uradov, društev in šol, v imenu velikega župana prosvetni inšpektor dr. Poljanec, srečki poglavar Ivo Poljanec, župan dr. Leskovar, podžupan dr. Lipold, načelstvo demokratske stranke, starosta Sokola dr. Boštjančič z deputacijo Sokolov v kroju in praporom, iz Celja blviš oblastni nadzornik srednjih šol prof. Mravljak, celo domačini iz rojstnega kraja pokojnika — Kropo so prispele, dalje celotni profesorski zbor moškega in ženskega učiteljskega. Ob grobu so se spregovorili v imenu velikega župana prosvetni inšpektor dr. Poljanec in za profesorski zbor dr. Tomišek ter za Slovensko čitalnico in SDS dr. Avguštin Reisman, ki je imel naslednji govor:

»Ravnatelj Pircu v slovo! V imenu Slovenske čitalnice in Samostojno demokratske stranke se imam poslovljati ob svežem grobu od predragega in zvestega somišljenika, velikega Jugoslavena. Ko je pritisnula škripajoča zima nad mestom, tedaj se je naš dragi ravnatelj boril z zadnjimi sokovi svojega plodovitega življenja. Ko pa je zapil jug in so zavele čez gorice toplejše pomladanske sapice, tedaj je on končal svojo pot in moral od nas, čeprav bi še tako rad stal med nami, delal med nami in pomagal spomladati orati in sejati njivo našega široko in še tako daleč naokoli neobdelanega kulturnega polja. Komu izmed nas ne trepetajo v notranjosti večno genljivi verzi slovenske pesmi: »Pomlad že prišla bo, ko tebe veš ne bo?« In komu izmed nas ni sedaj hudo za Teboj, dragi ravnatelj Pirc? Njegovo zlato dušo sem spoznal bliže prvič v vojnih letih, ko sem ga povabil v Slovensko Bistrico, da nam je predaval v tamošnji čitalnici o slovenski zgodovini. Kot bi jih gledal danes, tako živo mi stoji še sedaj pred menoj tiste zorne kmetijske oči, ki niso trenile od predavatelja, ko nam je v ljubezljivo in vero odkrivatelje temne težke dni slovenske zgodovine. In kolikokrat je stal tako pred narodom z živo besedo in koliko noči je ždel, ko je pisal zgodovino slovenskega naroda za mladino in izčrpal svojo veliko življensko energijo? Tam je stal kakor na straži in kakor hrast sredi poljan, neupogljiv in neumoren. V tem je bil velik in je delal iz ljubezni do vseh, najbolj do študirajoče mladine. In vendar je padel pred koncem, pred ciljem, morda beš radi svoje ravne ceste svojega čistega in globokega značaja. Mi pa ga vidimo pred seboj še vedno z njegovimi svetlimi, dobri očmi z vedno ljubeznivim sijajem, ki je

šele v dneh najhujšega trpljenja prešel v bridkost. Kot bi nosil križ na goro, tako je hodil zadnje dni s svojo bolestjo med nami. Če nas čuješ, dragi ravnatelj, vedi, da smo Te razumeli in trpeli s Teboj, četudi Ti nismo mogli pomagati. Slava Tvojemu spomenu.

Nad tisočglavo množico je ležala globoka žalost, skoro ni bilo očesa, ki se ne bi zasolilo s plakajočo rodbino pokojnikovo. V spomladne oblake je zavznela zadnjič pesem mladih učiteljskihnikov.

Ustanovitev streljačke družine za mariborsko oblast

Maribor, 26. februarja. Sinoči se je vršil ustanovni občni zbor Streljačke družine za mariborsko oblast v hotelu »Pri zamorcu«. Zborovanje je sklical in vodil brigadni general g. Kosič, ki je v lepem govoru obrazložil namen in pomen streljačke družine, katere cilj in naloga je izrazito patriotska. Družina namreč goji in neguje streljanje ter tako usposablja državljane kot strelce za uspešnejšo obrambo domovine. Poleg tega glavnega cilja pa je njen pomen tudi sportni in higijenski, ker se njeno udejstvovanje vrši izključno na prostem v svežem zraku sredi narave, kjer se vežba duh, telo in mišice.

Pri čitanju družinskih pravil se je pri

drugem členu vršila živahna in zanimiva debata; zlasti pomembni so bili ugovori in zagovori, da-li naj se sprejmejo tudi tuji državljani v družino. Končno je obveljal predlog polkovnika Spasiča, da strelška družina načeloma ne sprejema inozemcev, pač pa vse naše državljane, ki izpolnijo pogoje čl. 2. in za katerih neoporečnost garantirajo trije člani družine.

Pri nato vršilih se volitvah je bil izvoljen za predsednika polkovnik Spasič, za prvega podpredsednika primarij dr. Mirko Černič, za drugega podpredsednika Jakob Perhanc, za tajnika Gerbac, za blaginika Vrisk in za odbornike inž. Ante Ružič, podpolkovnik Ivan Krpan, kapetan I. kl. Andjelko Grabič, Srečko Ogrizek, Dolfo Ogrizek, Slavko Reja, Milenko Obersnel in za namestnika notarski kandidat Vladimir Jezovšek in podporučnik Ilić. V imenu SLD. sekcija Maribor, je pozdravil na novo ustanovljeno strelsko družino primarij dr. Robič, ki ji je želel kot posestirni SLD. najlepši razvoj in prosp. Strelski družini, ki ima tako lepe cilje, želimo, da bi pod svojim okriljem združevala vse državljane in da jih usposablja in krepi za obrambo domovine. S tem ciljem naj vsakdo vstopi v njene vrste, da nas morebitna potreba najde kot nepremagljiv zid, na katerem si mora vsak sovražnik razbiti glavo.

Visoki Dečani

Onamo, onamo za brda ona Kazuju da je zeleni gai, Pod kim se dižu Dečani sveti — Molitva u njih prisvaja raj. (Knjaz Nikola)

Renan je rekel, da so francoske katedrale zgodovina Francije v srednjem veku, enako se trdi o angleških stolnih cerkvah. Ista trditve velja za stare srbske zadužbine: Visoki Dečani, Gračanica, Studenica, Ravanica, Žiče itd. S carskimi zadužbinami so zvezane najlepše strani srbske preteklosti. To so bila svoj čas prosvetna središča in so dokazovala umetniško pojmovanje svojih osnov. Mi Jugoslovani imamo lepih spomenikov iz davne prošlosti, pa jih ne znamo dovolj ceniti. Kdo se je z zapadnega dela naše kraljevine poklonil ostanom svetega kralja Dečanskega in videl objubne sveče, ki jih je Visokim Dečanom poklonila carica Milica? Romano v tute kraje ter pozabljamo domače spomenike slave in omike. Ne domislimo se, da se v plodni Metohiji dvigalo Visoki Dečani, največja srbska pomnik srbskih vladarjev. Čast in slava Dioklecianovi palači, amfiteatru v Solinu in pozornici v Stobi pri Gradskom. Te monumente je zasnoval duh starega Rima, dočim govori iz Visokih Dečanov duša našega rodu, moč našega plemena, veličina naše kulture in umetnosti. Avto te potegne iz Peči proti našemu Jeruzalemu, o katerem veli pesem:

U zeleno povisoko gorje Medju Peči, medju Diakovicu Tu sagradi visoke Dečane. Sja manastir kao jarko sunce...

Dospevši skozi sotesko dečanskih vrhunc in skozi gozd užitnega kostanja, zažreš cerkevno kupolo nad zelenim visokih debel: ves ostrmiš pred velično narodnega veleuma. Stopivši skozi ogromna vrata, nad katerimi so se nekoč dvigali okrasni ter obrambni stolpi, se ustaviš v prostranem dvorišču, ograjenem z visokim zidom in samostanskimi poslopji. V sredini kipi hram božji od belega, rdečega in modrikastega marmora z visoko kupolo. Od tod ime Visoki Dečani. Arhimandrit Leonije Ninković ti prijazno zaželi dobrodošlico. Spremi te po cerkvi, kamor lije solnce, topeč se z barvami marmora, životopsov ter ikonostasov. Umetnost in solnce, priroda in človeška duša ni nikjer v večjem skladu nego v tem hramu sv. Štefana Dečanskega, sinu kralja Milutina. Učen svetnik jame naštevati znamenito zgodovino Visokih Dečanov noter od l. 1327., ko se je začelo zidanje Glavni zidarski mojster pri gradnji je bil Vita Mali iz Kotora. Stavba se je gradila 8 let. Vznese te arhitektura in freske, na katerih je prikazan Stari in Novi zakon in cela vrsta Nemanjić. Ne moreš se nagledati in nadviti. Ob dveh veličastnih stolpih sta prislonejeni marmorni sedali carja Dušana in carice Jelene. Ob ikonoastisu stojita dve velikanski sveči z obličjem kralja Dečanskega in srbskim grbom. Ljudsko izročilo pripoveduje, da ju je poklonila carica Milica po kosovskem porazu z željo, naj ju zapali oni, ki osvobodijo ter osvetijo Kosovo. In zaobluba se je uresničila. Naš kralj je prvi zažgal sveči!

Kot največja cerkvena in narodna svetinja se čuvajo ostanke sv. kralja Dečanskega, o katerem celo Arnauti pripovedujejo čudežne zgodbe. In to je eden vzrokov, da se je samostan ohranil skozi burne in težke čase do danes. Branili so ga muslimani kakor kristjani. Slično se pripoveduje o Poljudu pri Splitu, da so ga ob svojih nava-

nekega citata iz korana, ki je napisan na steno.

V posebni shrambi se čuvajo zlati križi največjih carjev in drugih dragocen predmeti iz davnine. Dobiti je v njej starih knjig na roko pisanih in z miniaturnimi poslikami. Preko 40 carskih fermanov svedoči, kako so Turki spoštovali in šteli to umetnino. Med svetovno vojno so Bolgari odnesli nekaj dragocenosti. Čuvar Visokih Dečanov je po svojem znanju in znanju, po lepoti duše in telesa, dostojen poverjenega zaupanja. Kot pesnik in pisatelj je zastavlil pero za zgodovino manastira. Zbog junaštva in prosvetnega dela mu krasijo prsi mnoga odličja: komandirski križ III. r.

lih vzeli Turki v zaščito, vendar tu zaradi knjaza Danila, črnogorske svetinje za hrabrost in zlata medalja za pridnost. Nosi palmo francoske Akademije, italijansko kruno, Karadjordjevo zvezdo, red sv. Save in albansko spomenico.

Ob prisrčnem slovesu se ozreš na kraljevo zadužbino, dečansko Bistrico, kjer izvira kislava voda, na planinske prepepe. Spomniš se, kako so v balkanski vojni Črnogorci zavzeli V. Dečane, najlepši demant v kroni naših zgodovinskih pomnikov. Ljuto so se borili z Albanci Bajrama Cure. Zmagovita vojska je stopila v samostan in korakala skozi hram, da se pokloni svetim kostem kralja Dečanskega. Prišedši iz veže božje se oglasi preprost vojak: »Kaj takega ni na vsem svetu. Da v tej vojni nismo ničesar osvojili razen te svetinje — smo se imeli za kaj bojevat!« S. R.

Obleke, bluze, krila

nudi cenj. damam v bogati izbi, najdovršenejši fazoni po brezprimerno nizkih cenah

Belihar & Velepič, Mestni trg 13.

Predstave dopoldne ob: 11. pop. ob 3., 4., 5., 6., 7. 8. in 9. uri.
Film smeja in zabave!

Prvič v Ljubljani!

Cherlock Holmes ml.

Buster Keaton.

Veliki večeri smeja!
Smehopolna borka v 7 velikih delanjih v g. avni
vlogi največji komik Evrope in Amerike
Buster Keaton!

LJUBLJANSKI DVOR

Kino

Telefon 397

Milan Begović
znani hrvatski književnik, eden izmed predstavljajev moderne struje v novejši hrvatski literaturi, ki je praznoval nedavno

25 letnico svojega književnega delovanja. Begović deluje kot pesnik in dramatik. Njegovo delo »Božji človek« se je vprizorilo te dni z lepim uspehom v ljubljanski drami. Avtor, ki je bil navzoč pri premijeri, je odgovoril našemu sodniku na nekatera aktualna literarna vprašanja. Interview pri nas na 11. strani.

Tujci v naših podjetjih

Zaposlovanje tujcev v naših podjetjih je sicer najboljša garancija za razvoj podjetja, posebno kar se tiče tehničnih strokovnjakov. Nikakor pa ne moremo razumeti, kako more državna oblast pri sedanjih brezposelnosti naših najboljših trgovsko naobraženih moči dovoljevati in podaljševati bivanje inozemcem, ki niso nikoli tehnični strokovnjaki, komercialno pa gotovo zaostajajo za večino naših ljudi. Tujec smatra svoje mesto predvsem za provizorično in zato podjetje izhema v svojo korist; na drugi strani gotovo tudi ni v njegovem interesu, da se domače podjetje, ki je konkurent podjetjem iz njegove domovine, razvija in napreduje. Kaki šovinisti so tujci, kadar gre za interese njihovega naroda in za razvoj njihove domače industrije, in kako daleč gre ta šovinizem, to smo mogli opaziti že pri mnogih naših podjetjih. Dober izdelek je sicer najboljša garancija za razvoj podjetja, toda komercialno vodstvo mora biti v domačih vestnih rokah, ki poznajo domače razmere in se zavedajo važnosti razvoja domače industrije za splošno narodno gospodarstvo in dobrobit prebivalstva. Vsaj komercialno bi se morala naša industrija osvoboditi tuje nadvlade in tega bi se morale naše oblasti zavedati in upoštevati, predno izdajo kako dovoljenje za bivanje inozemcem-strokovnjaku, in to tudi v slučaju, če prosil za tako dovoljenje sam lastnik podjetja. Korist splošnosti mora iti v tem oziru tudi preko osebnih koristi in interesov podjetnika.

Poglejmo si približno zaenkrat eno naših večjih podjetij v Sloveniji, tovarno za čevlje Peter Kozina & Co. v Trzinu. Tehnično vodstvo tovarne je nemško, vsi mojstri (10) razven dveh so Nemci, strojnik je Nemec. Toda to še razumemo, ker nimamo dovolj domačih strokovnjakov, čudno pa se nam zdi, kako more državna oblast dovoliti, da ima podjetje nastavljen dva potnika Nemca, eden je celo poljski Žid, ko je vendar toliko naših domačih potnikov brez kruha! Najbolj nezašlišano pa je, da je komercial-

no vodstvo — vsaj navidezno — v rokah Nemca g. Scholza in da državna oblast podaljšuje bivanje temu človeku kljub temu, da mora biti, oziroma bi moralo biti znano državni nadzorstveni oblasti, da vodijo vse komercialne posle sedaj domači ljudje in da je g. Scholz popolnoma nepotreben podjetju. Okrajno glavarstvo v Kranju je sicer že prejelo odlok, da mora g. Scholz pokazati pot preko meje in bi moral že s 1. januarjem zapustiti Jugoslavijo, vendar je še vedno tu. Kako in zakaj, si ne moremo tolažiti. Apeliramo na državno oblast, da v splošnem interesu zaposlenosti naših ljudi odkloni nadaljnje bivanje vsem, ki niso potrebni v podjetju, oziroma se lahko nadomestijo z našimi ljudmi. V sedanjih časih mora pač volja oblasti iti preko volje podjetnika.

Naj nadzorstvena oblast napravi revizijo vsega tujezemskega osobja in to po strokovnjakih in zasliši vse merodajne činitele ter na podlagi take revizije stori svojo dolžnost, kakor je to dolžna sebi in narodu.

Pride! Pride!

„Lažna sramežljivost“

(Falsche Scham)

?

Pismo iz Tržiča

Roditeljski večer, ki ga je pretekli petek priredilo učiteljsvo meščanske šole, je uspel v vsakem oziru prav dobro. Navzočih je bilo okrog 80 starihš meščanske šole, ki so z največjim zanimanjem sledili predavanju ravnatelja g. Lajovic o stanju današnje vzgoje mladine. Vzgoja mora biti plod vzajemnega dela med domom in šolo, mora biti posledica vzajemne pomoči vseh onih činiteljev, ki jim je blagor naroda in njegovega gospodarstva pri srcu. Kakor hitro pokaže eden izmed skupnih činiteljev nezanimanje na stvari, je že vse nadaljnje delo zastoj, podre se vse, kar se je s skrbjo že zgradilo. Surovost in gnusno preklinjanje med mladino odpravimo le s skupnim delom.

Dalje se je obravnavalo vprašanje uvedbe enotne obleke za deklice in dijaških čepic za dečke. Stariši so se z izvajanja gospodov učiteljev popolnoma strinjali in sprejeli sklep, da se uvede že letos enotna šolska obleka za deklice in čepice za učence. Nabavo enotne obleke oskrbe učence same in so jo že tudi deloma izvedle. Čepice pa naredi čepičar v Trzinu g. Rogelj po znižani ceni. Tako se je to vprašanje rešilo v največje zadovoljstvo vseh in z največjim sporazumom, ki zasluži postema nja v vsakem takem vprašanju. Stariši so izrekli nujno željo, naj bi se taki roditeljski sestanki vršili še večkrat, da se razgovore o vsem, kar zadene mladino in njen napredek v šoli.

Šesti planinski direndaj se je obnesel tako, kakor je bilo pričakovati. Obširna predilniška dvorana je bila dosti premahljna, toliko je bilo ljudi. Veselo razpoloženje se je zavleklo do ranega jutra, ko so smučarji odhiteli na teko prijazne Kočice in Zelenico ter odrinili sankarji k Sv. Ani. Železničarska godba je izvršila svojo dolžnost izborni. Bumdrove kapljice so delale čudeže, metalci kopja se radi prevelikega obiska niso razvili, pač pa je vzbujal čudodelni studene Kočice veliko zanimanje. Plesa željna mladina in starina je prišla popolnoma na svoj račun. Ples je otvoril v imenu podružnice planijskega društva njen podpredsednik g. ravnatelj Lajovic z gospo ing. Sukovo. Kak sloves uživa tržiški planinski dirndaj, pričča dejstvo, da so ga obiskali zastopniki z Jesenic, Kranja, Mojstrane, Begunj in iz cele Gorenjske. Ša par takih dirndajev, pa bo kmalu stala kočica, odnosno planinski dom na Kočah kot živa priča neumorne delavnosti naklonjenih ljudi, ki se ne strajajo nobenega truda. Prireditelji so lahko zadovoljni in ponosni na svoje delo!

Stavbna zadruga »Planinski dom« v Trzinu je te dni pobrala deleže in začela z intenzivnim delom, ki obeta, da se bomo še letošnje poletje oddahnil na prepričajnih Kočah v lastnem, obširnem domu, za katerega so temelji že postavljeni; sedaj pa se vozi les in drugi stavbni material. Možna lesa so prevzeli šentanski vozniki, ki opravljajo to delo mimogrede. Vozijo namreč les s Kočic, nazaj grede pa nalože že zoblane deske, okna in vrata. Hvalevredna in tudi posnemanja vredna je akcija stavbne zadruge. Obrtniki so namreč pristopili s svojim delom kot deležem, g. baron Born je dal ves stavbni les na račun deležev, zadruga sama pa je do danes nabrala okoli petsto deležnikov, ki so svoje deleže po sto dinarjev že vplačali. Nekateri kot g. ravnatelj Kalinger in drugi so pristopili z več deleži in so tako pokazali, da popolnoma razumejo nalogo, ki si ji je postavila stavbna zadruga. Ko bo stal planinski dom na Kočah, se sezida v Trzinu

mena» (Flamentod). Ravateljstvo velesej-
ma je s posebnim dopisom izrazilo glavno-
mu zastopstvu svoje priznanje ter naročilo
zopet 10 aparatov za rezervo. 820
u— Slanikov večer. Na pepelnico dne
2. marca vsi k Mikliču. Sodeluje Jazz-band.
Prisna prvovrstna vina po nizkih cenah.
u— Temeljem sklepa na sestanku dne 19.
t. m. obveščamo članstvo plesne šole dru-
štva dr. rač. in blag. uradnikov, da se vrši
dogovorjena maskerada v ponedeljek 28. fe-
bruarja v salonu restavracije Kolesijev v Tr-
novem. Začetek točno ob 20. — Odbor.
u— Klub Primorč prireditelj za zaključek
plesne šole v sredo 9. marca v Kazini svoj
članiški plesni večer, na kojega vabimo že
sedaj vse plesalce in prijatelje društva. 325
u— Snelne čevlje in galoje sprejme v po-
pravilo »Vojka« nasproti Mestnemu domu.
u— Valček ples priredbe na pustni torek
dne 1. marca mesarski pomočniki Zadruga
mesarjev in prekajalcev na Taboru. Do-
stopne maske dobrodošle. Začetek ob 8. uri.
Vstopnina 15 Din. K obilni udeležbi vabi
— Odbor. 306

Vrednostne papirje

vseh vrst, tu- in inozemske, pred-
in vojne kupuje in prodaja po najkulantnej-
ših cenah EFEKTNA BANKA, Ljubljana,
Kongresni trg 9, prvi specialni zavod te
vrste.

u— V sredo dne 2. marca se vrši pri ple-
ni vaji starejšinske organizacije »Preporo-
da« plesna tekma obiskovalcev plesnih vaj
»Preporoda«. Priglasje za tekmo se sprej-
ma v ponedeljek ob pol 9. zvečer v dvorani
Dijakškega doma (Arena Narodnega doma),
kjer se takoj vrši (isti večer) plesni trening
za tekmovalce. Prijavnine ni! 819
u— Vabilo. Dne 28. t. m. priredim do-
mačo zabavo s plesom. Igra orkester s Jazz-
bandom. Točila se bodo dobra vina »Božja
kapljica«, »Cvet ljubezni«, »Baron«, »Kano-
nika«, »Mosler«, »Burgundec«, »Rialling«, »Evi-
ček«, »prošek« itd. Dostojne maske dobrodo-
šle. Priporočam se za obilen obisk. — Josip
Ura n, restavracija pod »Skaleto«, Mestni trg
št. 11. 881

Iz Maribora

a— Velika umrljivost. Epidemija španske
zahveva v Mariboru vedno več žrtev. Mesto
ima ta mesec že 90 mrtvih in to samo pri
pogrebem zavodu, torej ne vseh žrtev bolni-
ce, čeprav je sicer bilo prejšnje mesece
povprečno 30 do 40 mrtvih. Včeraj je le-
žalo na pohrebnem pokopališču naenkrat 14
mrtevcev, tako da za 15. niti ni bilo več
prostora.

a— Posestno gibanje. Profesor Gabrijel
Majcen, posestnik v Krčevini pri Mariboru,
je prodal Ani Kranjc, vdovi po polkovniku
v Mariboru, svojo hišo na Koroški cesti št.
41 za 95.000 Din. Helena Vrstovšek, sopro-
ga trgovca, je prodala svojo hišo v Koses-
kega ulici št. 6 Francu in Mariji Korb, stro-
jevodji drž. železnice za 80.000 Din.

a— Nove porotne razprave so razpisane
za: 9. marca: Ivan Pišler, radi poverbe
s 4 pričami; Viljem Pukl in Vladimir Kri-
žanič, hudodelstvo tatvine; Janez Strkelj,
hudodelstvo težke telesne poškodbe, 3 pri-
če. Nekaj razprav bodo še razpisali.

a— Drugi Beethovenov večer, ki ga je
priredila Ljudska univerza ob 100letnici
smrti velikega genija, je silajno uspel. Ora-
ški umetniki, operna pevka ga. Pavla Uim,
g. prof. E. Wagner (vijolina), g. H. Kor-
tschak (čelo) ter g. dr. Al. Schmidt (kita-
vir), vsi člani »Uranije«, so želi v svojem
izvajanju obilo pohvale, zlasti pa operna
pevka ga. Pavla Uimova, ki je zapela s
svojim leplim sopranom arije iz Egmonda,
Fidelije ter škotske pesmi, in g. čelist Kor-
tschak, ki je otvoril koncert s poljudnim
predavanjem ter sklopil koncert s skladni-
mi z ljubimi anekdotami iz življenja
velikega mojstra.

Odvetnik

Dr. Karol Kieser

naznanja, da je začel svojo prakso v
pisarniški skupnosti z dr. Fricom
Juritsch, odvetnikom v Mariboru,
Aleksandrova cesta 12.

a— Slovanska Čitalnica je imela v petek
25. t. m. svoj letni občni zbor, na katerem
je postal predsednik dr. Avg. Reisman poro-
čilo o delovanju v letu 1926, zlasti o kras-
nem razvoju »Ljudske knjižnice«. Po poro-
čilih ostalih funkcionarjev tajnika sodnika
Juharta, blagajnika višjega ravnatelja Vra-
bla in knjižničnega blagajnika g. Doležala,
je svetnik Knop predlagal staremu odboru
absolutorij in v zopetno izvolitev za pred-
sednika dr. Avg. Reismana. V odbor so bili
ravnotako soglasno izvoljeni: Častni član
»Slovanske Čitalnice« g. Ivan Kežar, so-
dnik Ivan Juhart, višji ravnatelj kazališnice
N. J. Vrabl, knjigovodja Lojze Doležal,
obratni komisar Ignac Založnik, prota Trbo-
jevič, zdravnik dr. Boris Kristan, uradnik
Ljudevit Kranjc, za preglednika pa svetnik
Ivan Knop in nadučitelj v p. Rado Koplč.
Končno so člani živahno razpravljali o bu-
doči usodi »Slovanske Čitalnice« in »Ljud-
ske knjižnice«, ki se mora tudi v naprej
razvijati, kakor zadnja leta.

a— Mestna Oržuna Maribor ima v sobo-
to, dne 5. marca ob 20. uri v mali dvorani
Narodnega doma svoj redni letni občni
zbor. Udeležba obvezna. 326

a— Ljudska univerza v Mariboru. Za pe-
tek 4. marca smo spet pridobili g. univ.
prof. Strzygowskega iz Dunaja, ki bo pre-
daval o predmetu: »Ali je umetnost Slo-
vska stvaritev?«

Bitka kod Kaporeta

od generala Aleksandra Daskaloviča
lahko naročite pri:
Ljubomiru Manola, Split, Istarska uli-
ca 2 za ceno Din 50. — Denar se vpoš-
lje vnaprej.
Vojaki, orožniki in finančni stražniki
doba pogost. Kufarne pogost.

Iz Celja

u— Rodek jubilej praznuje dne 1. marca
Marija Iskrač, kuharica pri g. I. Hönigsmannu,
trgovcu v Celju. Na ta dan bo poteklo
ravno 40 let, odkar je vstopila v službo pri
rodbini Eggersdorfer-Hönigsmann. Ves čas
svojega 40-letnega službovanja je bila
skromna in zadovoljna, zvesta ter prav po-
sebeno vdana svojemu delodajalcu tako, da
so jo vedno prištevali med rodbinske čla-
ne. Pač lahko služi kot vzor današnji mlaj-
ši generaciji, ki išče dostikrat prav po ne-
potrebem svojo srečo pri raznih gospodar-
stvih v tujini, a je nazadnje vendar le ne naj-
de. Jubilejantka je vključ svoj delavnosti in
številnim letom še čvrsta in zdrava, kar
služi v dokaz, da delo le krepi, kdor ga
opravlja z ljubeznijo. Vozni služkinji naj
bi bilo odmerjeno še mnogo srečnih let, za-
služi pa tudi, da bi se njena zvestoba in
udanost kot vzor za druge primerno nagra-
dila na višjem mestu.

u— Himen. Danes se bo poročil v Pod-
četniku g. Staneko Staroveški, ključavničar-
ski mojster v Celju, z gospo Rozaljo vd.
Staroveški, rojeno Lipnik. G. Staroveški bo
prevzel v Podčetniku na svojem domu go-
stino in se bo iz Celja izselil. Mlademu
paru iskreno čestitamo!

u— Goljufiv potnik. Celjska policija je
aretirala nekega 29 let starega moškega,
ki trdi, da je ruski begunec in prodajalec
srečk ruskega Rdečega križa. Ima pri sebi
pooblastilo, da je pooblaščen prodajati te
srečke. To pooblastilo je precej dvomljivo.
V Celje je prišel pred 14 dnevi in se se-
znanil z neko delavko. Pripovedoval ji je,
da je detektiv Karlo in se ji hvalil, da ima
lepo plačo. Pravil ji je, da dobiva 1800 Din
mesečne plače poleg stanovanja, obleke in
proste vožnje. Dekletu se je to sveda ja-
ko dopadlo; hotelo je tudi samo postati de-
tektiv. Stefan Fursov, za katerega se je iz-
dal, je bil takoj pripravljen, da ji preskrbi
tako mesto, češ, da ima dobre zveze na po-
liškijskem komisariatu v Mariboru. Napra-
vil ji je dve prošnji na komisariat, pisani
v cirilici. Od nje je zahteval 200 Din za
koleke in takso. Dne 24. februarja dopoldne
ji je prinesel poštno potrdilo, da je pismo
oddal. Že istega dne zvečer je prišel zopet
k nji in ji izročil depesko, s katero potrjuje
poliškijski komisariat njen sprejem v služ-
bo in ji naroča, da se javi za nastop. Ta
blanket je kupil samo na pošti in ga izpolnil.
Pri tej priliki je zahteval od lahkoverne de-
klice zopet 200 Din, češ, da ji rabi nujno,
ker je moral dati svoj službeni revolver,
ki se mu je pokvaril, v popravilo. Zopet je
deklica prosila svojo mater za denar, ki ga
je tudi dobila. — Materi se je končno zdelo
stvar sumljiva in je šla na policijo. Ko je
bil nato detektiv Karlo aretiran, je prvotno
trdil, da si je denar samo izposodil, pozneje
pa vse priznal. Sumi se, da je Stefan Fur-
sov prekalen prevarant, ki je tudi druge
oskodoval na enak način lahkoverne osebe.
Oddan je bil v preiskovalni zapor.

u— Pravilna slovenščina. V neki izloži
sno štiti te dni, da se bo vsa bralstva tekma
mask in lepotic. Za nagrado so bili izločeni
razni predmeti, ki so bili sledeče označeni:
I. nagrada servis iz stekla, II. nagrada po-
soda iz domače industrije, III. nagrada tudi
iz domače industrije. Vse te nagrade daruje
letošnji »Karneval«. — Srečne bodo tiste
maske in lepotic iz domače industrije, ki
bodo deležne teh nagrad. Reklama in napisi
izvirajo najbrže iz tuje industrije.

u— Kino v Celju. V mestnem kinu je na
programu danes in jutri detektivski film
»Na valu 1000«, v glavni vlogi znani Harry
Hill. — Kino Gaberje ima danes in v pone-
deljek film smeha in zabave, »Kapetan Kö-
penick«. Ta film je posnet iz vsebine znane
berlinske afeze čevljara Vogta, ki je na-
stopal kot ruski »Hauptmann«.

u— Pravilna slovenščina. V neki izloži
sno štiti te dni, da se bo vsa bralstva tekma
mask in lepotic. Za nagrado so bili izločeni
razni predmeti, ki so bili sledeče označeni:
I. nagrada servis iz stekla, II. nagrada po-
soda iz domače industrije, III. nagrada tudi
iz domače industrije. Vse te nagrade daruje
letošnji »Karneval«. — Srečne bodo tiste
maske in lepotic iz domače industrije, ki
bodo deležne teh nagrad. Reklama in napisi
izvirajo najbrže iz tuje industrije.

u— Kino v Celju. V mestnem kinu je na
programu danes in jutri detektivski film
»Na valu 1000«, v glavni vlogi znani Harry
Hill. — Kino Gaberje ima danes in v pone-
deljek film smeha in zabave, »Kapetan Kö-
penick«. Ta film je posnet iz vsebine znane
berlinske afeze čevljara Vogta, ki je na-
stopal kot ruski »Hauptmann«.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 26. februarja 1927.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Relativna vlaga	Smer vetra iz brzine	Oblak	Vrsta padavine
Imenovanje					metri	0-10	ob opazovanju v mm do 7. ure
Ljubljana (dvorec) ...	7. 761,7 8. 761,8 21. 760,3	61 60 78	89 90 91	NNE 0,5 NNE 0,5 E 2	10 10 10	megla škrop škrop	1,2
Maribor ...	759,5	80	75	SE 3	10		
Zagreb ...	761,8	90	60	WSW 2	10		
Beograd ...	764,4	30	80	SE 4	4		
Sarajevo ...	000,0	0	100				
Skopje ...	769,1	40	60	mirno	10		1,0
Dubrovnik ...	765,0	120		E 2	6		
Split ...	75,5	40	80	mirno	10		1,0
Praha ...	764,1	110		SE 6	10		

Solnce vzhaja ob 6,45, zahaja ob 17,42, luna

vzhaja ob 3,07, zahaja ob 11,7.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 8,6 C, najnižja 5,8 Celzija

Pregled padavin za 1926 izide iz tehničnih razlogov šele v aprilu.

Vreme se nam je sredi tedna temeljito iz-
premenilo, po daljšem prepadu smo dobili
zopet vlažno južno vreme; nastopila je po-
polna odmela in sneg je po nižjih legah že
izginil.

Toda južno vreme z vsem, kar je prijet-
na in neprijetnega združeno, s njim, je ome-
jeno samo na zapadno polovico Evrope. Na
vzhodu je ostala zima s mrazom v nezmanj-
šani meri; celo poostrel se je v tem tednu.
Pas, segajoč od Jugoslavije čez Madžarsko,
Moravsko, zapadno Poljsko in južno Švedsko
ter severno Skandinavijo loči dvoje povsem
različnih vremenskih pogojev; na zapadu
južno, toplo; temperatura se tudi ponoči ni-
kjer več ne znižuje pod ničlo. Povsod, od Pi-
renejev in Sicilije pa do severne Norveške
in severne Anglije, gospoduje južna zračna
struja; zato se sveda ožraja vedno bolj
segreva, južni zrak preplavlja tudi že sever-
no pokrajino in onstran Alp ter v Franciji
se je temperatura dvignila čez dan še nad
15° C. Po vseh deželah zapadne polovice Ev-
rope je zadnje dni obilo deževalo; mi v Slo-
veniji smo ostali na skrajnem vzhodnem ro-
bu predela s južnim vremenom in smo do-
bili šele prav malo dežja; tudi temperatura
se nam še ni izdatno zvišala.

Sveda je vse južno vreme posledica nove
deprese, ki se je zapeljala z Atlantika
oceanu že začetkom tedna proti Angliji, in
obitela tamkaj s središčem nad morjem tik
zapadno od angleškega otočja. Potamila je
bila vsiokoli srčni tlak s središče Evrope pre-
bivalstva.

Lov za neobnovljenimi srečkami

za žrebanje III. razreda bo kmalu končan

ker se vrši dne 7. marca t. l.

Podpisani zavod ima na razpolago le še nekaj srečk, ki so slučajno
ostale pri II. žrebanju neobnovljene. Te srečke stanejo, ker se mora do-
plačati tudi za žrebanje za I. in II. razred odpadajoče zneske — cela
Din 300—, polovična Din 150—, četrtinka Din 75—. Za četrti in peti
razred pa bodo novi igralci III. razreda plačali, kakor stari igralci, samo
zneske, določene za posamezne razrede, to je za ceilo srečko Din 100—,
za polovično Din 50—, za četrtino 25—.

Dokler je še kaj teh srečk na razpolago, daje vsa pojasnila

Zadružna hranilnica, t. z. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Od zasebnih vrednot industrijske živahnje-
še. — Državne vrednote čvrsteje. — Večja
zasebna ponudba na deviznem tržišču. —
Dinar nespremenjen.

Zagreb, 26. februarja.

Od zasebnih vrednot ta teden bančne
niso zabeležile kakšnih posebnih sprememb.
Večji nakupi so bili v Praštedion, Eskompt-
ni, Hipo in Jugo.

Živahnjeje od bančnih so bile industrijske
vrednote. Še vedno je bilo precejšnje zani-
manje za Trbovlje, ki so se trgovale med
405 — 415. Drava se je polagoma dvignila
na 500 večerj ob mali količini blaga. Gut-
mann se je zaključeval po 485 — 490. Dubro-
vačica je bila zopet živahna ter se je zaradi
večjega povpraševanja dvignila od 400 na
410.

Državne vrednote so bile ta teden čvrste-
je. Vojna škoda se je kljub nepričakovani
dvignila na promptno in terminsko blago. Iz
Beograda se ni več ponujalo terminsko blago,
temveč se je celo izkalo. Inozemskih
kupcev je bilo manj, zato pa je bilo več do-
mačih, in za večje količine. Večinoma se ni
opazilo dovolj blaga na tržišču. Ob postop-
nem dvigavanju je notrala Vojna škoda več-
raj: promptna 830 — 839,5, za mare 842, za
april 343. Agrarne so se ob velikem povpra-
ševanju in priljubljenem prometu okrepile v tem
tednu od 55,25 na 56,25. Investicijske je bilo
istotako krepke in se je zaključevalo med
87 in 88,5, a večerj se je bilo nematno slabše;
zaključevalo se je po 88 zaradi večje po-
nudbe.

Na deviznem tržišču je po daljšem času
zopet odzvela zasebna ponudba, ki je bila
precej velika zlasti proti koncu tedna. Zato
so se intervencije Narodne banke proti kon-
cu tedna zelo skrajšale. Posebno mnogo je bilo
blaga na Dunaju, ki je zaradi tega spremljal
tečaj. Istotako sta varirala v tečajih
Berlin in Pariz. Italija je bila v začetku te-
dna čvrsta, potem pa je začela polagoma po-
puščati: večerj se je trgovala po 248 — 248,25.
Dnevni devizni promet je znašal med 6 in
8 milijonov dinarjev.

V današnjem svobodnem prometu je bilo
dopolnilno v devizah zelo malo prometa. Ita-
lija je v Curihu malo popustila ter se je v
Zagreb popunjala po 249. Vojna škoda
promptna je beležila za blago 339. April je
bil po 343, na kateri višini je končal tudi
denar.

Kredit Narodne banke SHS

Po zakonu sme Narodna banka eskom-
pirati samo poslovne menice, torej menice,
ki prihajajo iz dovršenih trgovinskih po-
slov. Težkoče okrog dobavljanja pravih po-
slovnih menic so bile velike zaradi neure-
jenih razmer, ki vladajo v trgovini. Kakor
povzemamo iz letnega poročila za 7. redni
zbor delničarjev Narodne banke SHS (6.
marca t. l.), predstavlja bančni eskomptni
materijal sedaj v velikem delu čisto poslov-
ne menice. Čevda morejo te poslovne me-
nice dati samo donarni zavodi, veliki trgov-

ci in industriji, ki zaradi tega tudi večino
ma dobivajo kredit.

Denarni zavodi so dobili v minulemu letu
rednih kreditov 676,98 milijona, uvozniki
141,75 milijonov in izvozniki 103,27 milij-
ona dinarjev, a 390,01 milijona dinarjev se-
zonskega kredita izvozniki in ustanove, ki
podpirajo izvoz. Razen tega je imelo lani
redne kredite 4200 manjših trgovcev in dru-
gih zastopnikov gospodarstva (v l. 1925.
samo 3941).

Vsota vseh odobrenih rednih kreditov je
znašala lani 1401,63 milijona dinarjev, to je
za 78,26 milijona več kakor v l. 1925. V lan-
skem letu je bilo ukinjeno in zmanjšano za
77,11 milijona dinarjev kredita in je bilo
torej danih novih rednih kreditov za 155,37
milijona dinarjev.

Skupno s sezonskimi krediti je bilo dano
lani za 1791,68 milijona kreditov, od katere
vsote je bilo uporabljeno koncem minulega
leta 1241,93 milijona dinarjev. Ako se pri-
steje 239,12 milijona dinarjev, kolikor je bi-
lo izdano za posojila na zaloge, dobimo
skupno vsoto 1481,06 milijona dinarjev, ka-
teri znesek je Narodna banka SHS koncem
l. 1926. dala na posojila našemu gospodar-
stvu. Najmanjša vsota uporabljenih kreditov
je bila na dan 30. junija (1.033,60 milij-
ona), a največja na dan 8. oktobra (1294,13
milijona). Najmanjši znesek posojil na za-
logo je bil 158,82 milijona na dan 22. marca,
a največji 267,46 milijona na dan 8. sep-
tembra. V cellem lanskem letu je bilo
eskomptiranih v centrali in podružnicah
125,296 menic za skupno vsoto 638,26 mi-
lijona dinarjev, to je za 642,97 milijona več
kakor v l. 1925.

Ljubljanski trg

Minuli teden je bil ljubljanski trg običaj-
no založen in obiskan. Na trgu se pojavlja
še nekaj časa grah v stroju. Cene v glavnem
nespremenjene. Le jajca so se pomešala in se
dobe že prav lepa po 1 Din kodam. Cene so
bile naslednje:

Meso in mast: goveje meso 15—18, telečje
17—20, svinjsko 19—22,50, slanina 19—20,
riba in salo 21, mast 23, koštrunje meso,
jagnječe 20, kozličje 20 kg. Perutnina: ko-
koši 25—35, petelin 30—40, race 80 Din
komad. Domači zajeli: 15—20 Din komad.
Ribe: krapi 25—30, linji 25, ščuke 35, suhi
60, klini 15—20, mrene 25, pečenke 10 Din
kg. Mlečni proizvodi: mleko 2,50—3 Din li-
ter, sirovo maslo 44, čajno 55, maslo 44 Din
kg. Jajca: 1,75—2 Din za par. Sadje: jabol-
ka 6—12, orehi 12, luščeni 84 Din kg. Poma-
ranče 1—2,50, limone 0,75—1 Din komad.
Moka: pšenična 5,00—5,75—6 Din kg. Zelenja-
va in solivra: Trščača alerica 16. endivja
16, motovilec 40, radič 18—20, zelje 6—10,
kijalo 8,50, ohrovt 8—10, kartijola 8—10, špi-
nača 18—20, grah v stroju 20, čebula 4—5,
česen 8—10, krompir 2, kila repa 2,50—3,
korenje 1,50—6 Din kg.

Mariborski trg

Dovoz svinj na včerajšnji trg je bil zaradi
toplega vremena manjši in so se zato svinje
podražile. Pripeljanih je bilo na trg na
56 vozov 182 svinj, ki so jih prodajali na
drobno po 10,50 — 30 Din kg. na debelo
po komadih pa po 14 — 17 Din kg. Krom-
pirja je bilo na trgu 4 vozove po 1,85—2,25
Din kg.

Ostale cene: Perutnina: kokoši 30—50,
piščanci 30 — 37,50, race 30 — 45, goal 60
do 70, purani 60 — 150 Din komad. Domači
zajeli: 8 — 40 Din komad. Kestliki: 100 Din
komad. Zelenjava in solivra: čebula 4 — 6,
grah v stroju 20, česen 12 — 15, kila zelje
6 — 10, ohrovt 1—6, sveže zelje 1—5 Din
komad, endivja, glavna solata in radič 14
do 16 Din kg. Sadje: jabolka 2 — 7, hruške
4 — 10, češnje suhe 7,50 — 10 Din kg. —
Mlečni proizvodi: mleko 2,50—3, smetana 12
do 14 Din liter, sirovo maslo 36 — 40, čajno
50 — 65, kuhano 48 — 50 Din kg. Jajca:
1 — 1,25 Din komad.

Kmetje so dalje pripeljali na trg 6 vozov
sena, 1 voz otave in 2 voma slame. Cene:
sena 80 — 100, otava 90, slama 40 — 45
Din za 100 kg.

Tržna poročila

Dunajska borza za kmetijske produkte
(25. t. m.) Slabo in mirno razpoloženje je
trajalo danes dalje, zlasti ker so s prekomer-
skih borz prispela malo slabša poročila. V
pšenici in rži je razpoloženje za nakupova-
nje izredno majhno, vendar imetniki blaga
ne popuščajo v cenah. Tudi za turščico sko-
ro ni bilo kupcev. Oves je bil nominalno da-
lje čvrst. Uradne novice so ostale nespre-
menjene.

— Zalostne številke v slovenskem gos-
podarstvu. »Uradni list« od 24. februarja t. l.
priznava naenkrat 31 dražbenih okolišev ne-
premičnin za Slovenijo. Vse te dražbe se
bodo vršile v mesecu marcu t. l., kar je za
malo Slovenijo veliko število. Sloer pa ni to-
niš novega. Kdor zasleduje »Uradni list«,
vidi, da boben v Sloveniji močno poje že
dolgo časa. Večina teh nepremičnin (zem-
ljišč, poslopij, tvornice itd.) se proda za
majhno ceno, ker spričo slabe razpoloženo-
sti ljudje ne kupujejo radi nepremičnin. Take
kritične razmere v našem gospodarstvu po-
vzročajo v največji meri davčne preobreme-
nitve Slovenije in padanje cen poljškin pri-
delkom.

— Naša delegacija za mednarodno gos-
podarsko konferenco še vedno ni imenovana.
Iz Beograda poročajo, da se je v četrti
zvečer vršila v zunanjem ministertvu seja
pripravljalne komisije, ki zbira material za
mednarodno gospodarsko konferenco v Zene-

vi. Člani komisije so poročali o dosežanjem
delu in je bil obenem izdelan načrt nadalj-
nega dela, ki mora biti v najkrajšem času
končan. Na prihodnji seji bodo sestavljena
točna navodila, za delo naše delegacije za kon-
ferenco še vedno ni imenovana. Čas konferen-
ce se bliža in je to zavlaščanje neopravi-
ljivo. Naši gospodarstniki krogi bi radi vede-
li, kdo bo zastopal našo državo na konferen-
ci, katere eventualni sklepi so lahko uslo-
nega pomena za male in gospodarsko slab-
še države.

— Posojilo Državni hipotekarni banki v
Beogradu. Po vesti iz Zeneve, je bilo 25.
t. m. razglašeno vpisovanje za novo posojilo
Državni hipotekarni banki v Beogradu v
znesku 10 milijonov avstrijskih frankov po
7 % obrestih. Konsorcijski avstrijski bank je
vnaprej vpisal 2 milijona avstrijskih fran-
kov. Za ostalih 8 milijonov, ki jih za vsak
primer garantira konsorcijski avstrijski bank,
je otvojeno vpisovanje po tečaju 96 %. Ka-
ko poročajo, je zanimanje publike toliko, da
bo do 31. marca t. l., do katerega roka traja
vpisovanje, vse posojilo vpisano.

— Zagrebška podružnica Državne hipote-<

Iz življenja in sveta

Pogreb G. Brandesa

V četrtek popoldne se je vršil v Kodanju skromen pogreb G. Brandesa. V smislu iskrene želje velikega pokojnika se javnost ni mogla udeležiti zadnje žalne svečanosti v krematoriju, kateri so prisostvovali le pokojnikova ločena žena, njegova hči Edita Philip s svojim soprogom in par zvestih prijateljev.

Godba kraljevske garde je zaigrala v žalni dvorani krematorija Schubertovo »Smrt in deklica«, na kar je recitiral Brandesov prijatelj Sophus Michaelis pesem v proslavo pokojnika. Med žalnimi zvoki godbe je izginila bela krsta z Brandesovimi smrtnimi ostanke v globlino.

Brašova – bodoče glavno mesto Rumunije?

Že večkrat se je rumunsko časopisje bavilo z vprašanjem novega glavnega mesta države, češ, da po vojni Bukarešta ne odgovarja več zahtevam glavnega mesta Velike Rumunije.

Zanimivo je, da je tudi kraljica Marija za to, da se določi drugo mesto za rumunsko prestolnico. Sprejela je urednika »Universula« in govorila z njim o tej stvari. Povedala mu je nekaj vtisov, ki jih je dobila na potovanju po Ameriki in izjavila, da bi bili ameriški finančniki pripravljeni podpreti gospodarski položaj Rumunije. Rekla je, da ni treba nič drugega kot samo hoteti, da pomagajo. Kraljica je nadaljevala: »Ne bi nam zgradili samo prvovrstne ceste, marveč tudi mesta, in seveda tudi moderno prestolnico. Govorila sem z ameriški finančniki o našem glavnem mestu in sem opazila, da so pripravljeni sezidati nam prestolnico po naših načrtih in v našem stilu. Treba je le, da jih pozovemo, in prišli bodo takoj.«

»Vem,« je nadajevala kraljica, »da so nekateri naši politiki po vojni razmišljali o novi državni prestolnici; ali zaradi pomanjkanja sredstev so morali opustiti to idejo. Prepričala sem se, da bi se Američani tudi sedaj odzvali našemu povabilu in prišli k nam, ako bi jim odstopili nekaj zemlje za gotovo dobo, da bi jo izrabljali in tako krili investicijske stroške. Bukarešta je sicer veliko mesto in ima svojo zgodovino; ali v moderno se nikakor ne more povzpeti, pa naj se v to svrhu še toliko potroši. Iz zgodovine vidimo, da je mnogo držav opustilo svoje stare prestolnice. Kako ugodno bi bilo za nas, ako bi imeli prestolnico v zemljijsni sredini države, v Brašovi, v očarivih pokrajini, s svežim karpatskim zrakom in v bližini reke Olte!«

»Universul« dodaja k temu razgovoru s kraljico: Zakaj ne bi mogli sedaj, ko smo uresničili svoje narodne ideale, graditi novo prestolnico tam, kjer to zahtevajo interesi naroda? Brašova je trajen dokaz naših pravic na ozemlju, ki je zopet ujedinjeno z domovino.

Še ena zagonetna zemlja v Arktiku

V glavnem vodnotehničnem zavodu v Leningradu so našli te dni staro mapo iz leta 1764, ki jo je bil sestavil ruski pomorec Andrejev. To je bil tisti mož, ki je potoval na sever z Medvedjega otoka.

Na mapi je začrtan velik kos neznane suhe zemlje. Iz tega se more sklepati, da obstoja v vzhodnem delu Severnega ledenega morja razen Severne zemlje (bivše Zemlje carja Nikolaja, ki jo je našel l. 1913 znanstvenik Wielicki), še velik otok, ki pa je doslej neznan.

V bližini krajev, ki so naznačeni na stari mapi, je naletel Wielicki na svojem potovanju na velike ledene sklade, okoli katerih je bila voda popolnoma čista. Hidrografiki vedo, da pomenja prisotnost ledu na gotovih mestih, da je morsko dno tam dvignjeno. Ta pojav se redno opaža v Severnem ledenem morju v bližini otokov.

Sedaj namerava vodnotehnični zavod v Leningradu poslati posebno ekspedicijo v neznane kraje sveta, ki so zaznamovani na stari mapi. Začela se je že organizirati velika ekspedicija, ki odrine prav kmalu na sever.

Kantonski zunanji minister Čen

Ena največjih osebnosti današnje mednarodne politike je gotovo Evgen Čen, zunanji minister kantonske vlade. Nenadoma kot meteor s se pojavil na politični obzorju Kitajske. Še do pred kratkim ga ni nihče poznal niti na Kitajskem, sedaj pa iščejo vsi svetovni listi podatke o njegovem življenju. Javljajo se ljudje, ki so prišli z njim v dotiko še pred svetovno vojno in pripovedujejo o njem znamenite stvari.

V »Daily Mailu« pripoveduje neki Jackson, kako je spoznal Čena že pred kakimi 20 leti na zapadnoindijskem otoku Trinidadu, kamor se je pred leti izselil Čenov ded iz Kantona. Čen, ali kakor se je takrat pisal, Evgen Bernard Aham, je bil znan v glavnem mestu Trinida. Port of Spain kot izvrsten odvetnik. Njemu so ljudje zaupali najzapletenejše pravne zadeve, ki jih je pred sodiščem zastopal z izredno spre-

nostjo in odličnim znanjem angleščine. Čen je mnogokrat uporabljal citate iz Shakespearea in Kiplinga. Strastno je ljubil knjige in je imel največjo knjižnico na vsem otoku. Oženil se je z lepo kreolko, ki mu je nedavno umrla. Ena njegovih hčera je slavna igralka v Londonu, njegov sin Percy pa je odvetnik v Port of Spainu in znan kot najboljši nogometaš na Trinidadu.

Sovjetski šah

Neki trgovec iz Bonn Streeta v Londonu je priredil originalno razstavo: zbral je najrazličnejše vrste šahov iz vseh dežel in iz vseh dob.

Najnenavadnejši pa tudi najrevolucijonarnejši je šah sovjetske Rusije. Boljševiki so namreč odpravili kralja in ga nadomestili s kipcem komunističnega ideologa Karla Marxa. Tudi kraljice v Rusiji ne poznajo več; na njeno mesto je stopila figura, ki prikazuje ženo iz preprostega ljudstva. Za čast, da bi predstavljala kmeta, se je baje potegovala proslula madame Kolontaj, bivša zastopnica sovjetske Rusije v Stockholmu in sedanja ruska poslanka v Mehiki. Pa ji ni uspelo; sovjeti so se očitno bali zameriti se Leninovi vdovi, in da bo volk sit in koza cela, so kmeta pustili takega, kakršen je bil dosedaj.

Princesa Julijana,

edinka holandske kraljice Wilhelmine, bo slavila 30. aprila t. l. svoj osemnajsti rojstni dan in obenem polnoletnost. Ob tej priliki prirede v Haagu veliko slavo. Vršilo se bo v posebni palači, ki jo je v ta namen dala zgraditi holandska kraljica.

Use prav zadovoljno

niti en naročnik se ni bil nezadovoljen z nakupom blaga za obleke za gospode in dame. Vse hvali krasno in fino blago ter nizke cene, s katerimi postreže kulantno svoje odjemalce tvrdka

M. Ban Resljeva c. 7.

Nova angleška moda

V gledališču Shaftesburya v Londonu se je zadnjič pojavila igralka mis Betty Chester v kaj nenavadnem kostimu, ki je vzbudil vseobčo pozornost.

Nekega dne — je pozneje pripovedovala — se je sprehajala po pariških Elizejskih poljanah in si v neki trgovini nabavila kos kitajskega krepa, na katerem je bil naslikan načrt Pariza. Iz njega si je dala napraviti toaleto, v kateri je nastopila na londonskem odru. Poročevalcu »Daily Expressa«, ki jo je intervjuval, je mis Betty Chester izjavila:

»Ta moda me je na prvi pogled osvojila, zakaj pester barve mi silno ugajajo. Na moji levi roki lahko občudujete madelensko cerkev in veliko Opero, na desni Pantheon, na prsih pa otok Saint-Louis. In če hočete in vam ne manjka fantazije, boste opazili tudi kolesarje in avtomobiliste, ki dirjajo po avenijah. Ali ni to prekrasno?«

Welwyn Garden City

Moderna velemesta, pa tudi manjši industrijski centri naraščajo v zadnjem času tako brzo, da se je pojavilo vse polno socialnih vprašanj, ki zahtevajo nujne rešitve. V vseh večjih mestih obstoji danes vselej vprašanje stanovanjske bede, ki ni samo izvor socialne nezadovoljnosti, temveč tudi vzrok raznih epidemij obolenosti. Zato so se pojavila v inozemstvu stremjenja, ki gredo za tem, da se grade nova mesta po deželi na higijski podlagi, z idealnimi stanovanji in ceninim življenjem.

Semkaj spada na pr. pokret za vrtna mesta in predmestja, ki se je razvil zlasti v Angliji. Denarno najmočnejše društvo je v Angliji »The Garden Cities and Town Planning Association«, ki je zgradilo tako vzorno mesto v Welwynu. Naselbina šteje danes 5000 prebivalcev in predstavlja v upravnem, gospodarskem in zdravstvenem oziru vzor mesta za vse industrijske države. Društvo gradi hiše in jih prodaja ali pa oddaja v najem. Najemnina je tako določena, da omogoča amortizacijo v 14 letih, in dosega 10 do 20 odstotkov dohodkov. Najemnina za najcenejše delavsko stanovanje znaša 9 šilingov na

teden. Plača povprečnega delavca pa znaša na teden 250 do 350 šilingov (1 šiling je nekaj nad 13 dinarjev).

Tujec, ki se prvič seta po tem mestecu, ne bo opazil socialne diferenciacije, ker so skoro vse hiše zgrajene po enakih arhitektonskih načrtih in v približno enakih dimenzijah. Razlike med »houses« in »housing«, med delavskimi in meščanskimi hišami ni. Vse hiše so enako higijske, prostorne, elegantne in čiste. Največjo pažnjo polagajo Angleži na solčno toploto in svetlobo. Okoli vsaki hiše je prostoren vrt z zelenjem. Hiše se grade v raznih dimenzijah in oblikah. Prevladuje tip hiše s 4 do 6 sobami. Hiše raznih stanov se ne razlikujejo po prostorih, ker zahteva skoro vsaka družina kuhinjo, kopalno sobo, pralno sobo in 3 do 4 spalnice. Notranja oprema odgovarja potrebam praktičnosti in domačnosti. Majša angleška generacija odobrava sistem dveh otrok in živi zato v najprijetnejših razmerah. Vsaka hiša ima centralno kurjavo in toplo vodo v vseh spalnicah. Nakupovanje živil in ostalih potrebščin je urejeno tako, da se vse potrebščine nakupujejo na enem mestu, kjer se dobe najcenejši in najmodernejši izdelki. Največja pažnja je posvečena sportu in družabnosti. V Welwynu ob-

Villa Farnesina v Rimu,

krasna renesančna palača, dozdaj last španskih aristokratov vojvod Santa Lucie, je prešla v posest laške vlade, ki namerava v njej nastaniti bodočo »Italijansko Akademijo«.

Zimski sport v Engadinu

Konjska dirka na zamrznjem jezoru pri St. Moritzu.

Na smučeh skozi gorsko noč

Hotel sem prenočiti v Ratechah. A dasi ura še ni bila pozna, vendar po vsej vasi ni bilo nikjer niti ene luči. Koncem vasi se okrenem s svojimi smučmi in zdrim mimo spečih hiš. Pod smučmi škriplje trdo zmrazil sneg in zrak je težak, da ga pljuča z naporom kramaj prenašaja. Na drugem koncu vasi se ustavim pod globoko zasneženimi smrekami, pa pomislim, kam bi zdaj sredi noči. Nedaleč tam se skriva pod spečo Ponco Planica, cilj in smoter tolikih smučarjev, da jih zdaj že nihče več ne prešteva.

Poženem se po cesti; pot je gladka in samotna. Smreke so na levi, na desni je pokopano pod visokim snegom Korenško jezero. Tik pred mano se belijo nizke hišice samotnega Podkorena. Cesta se vzpne navzdol; smučki škripljejo komaj slšno in drčijo »akor po ledu po gladko izvoženi cesti. Kakor senca izgine vasica za mano; nekje zalaja pod gozdom onkraj Fikove žage gladen lisjak; tri srne preskočijo cesto in se zapletejo skoro ob same smučki — in spet je strm klanec in široka borovška ulica dremlejo v beli mesečini. A smučki se ne ustavijo; neslišno spolze skozi zaspano vas in se prično ustavljati šele pri prvih loških hišah, sezidanih ob cestnem bregu.

A kam sedaj? Noč je sicer strupeno mraz, a smučar je ne čuti, ker ima gorko srce in mu je telo od peti do las povito v mehko volno. V bližini že črne zapuščene smreke v Veliki jami in dol s Srednjega vrha miga iz črne Jurežve hiše samotna, hleba lučca — veča, ki je zašla bogve odkod v drzvo zimsko noč. V glavi se zablisne mrzlotni misel. Iz grla se oglasi občuten vrisk, smučki se zasujejo same od sebe in zdrknejo po klanecu proti Savi, ki melanholično grgrta pod modrim ledom. Pred mano se vzpne strma srjanska gora; pot je ledena, da se smučki upirajo in polze nazaj, samo nazaj. A kaj za to! Na noge si natakne dereze, zmrzle smučki pa vržem na rame. Dereze hrste pod mano, klanec je višji in višji, gora samotnejša in ogromnejša. Mesec se plazi ob divjem Kurjem vrhu in zdi se, da se pogrezne vsak hip za razklano, grozečo skalovje Prokletih polic. A že se premisli in zdrkne za ped proti spečemu Prisanku in se hipoma obrne proti razgaljenemu Vitrancu.

Samotna, brleča veša v Jureževem domovanju je že ugasnila bogve zakaj in ni je nikjer več, ko stopam mimo hiše, ki je vsa bela in polna romantičnih sanj, ko jo tako bogato obliva mesečina. Pot zavije spet navkreber; dobro je izvožena, ker izvažajo po nji drva v dolino. Globoko pod mano se že sveti ozka zagorska dolina; kraj poti

stoje še vedno mrtve, enolične smreke, pokrite s težkim snegom in ledenim srezem. Tu in tam položna goličava, onkraj goličave črn, molčoč jarek — in spet strmina, strmina v nedoglednost. Pot preneha in dereze se zadržajo v zmrzli sneg, ki pa postaja vedno mečji; noge se udarajo in dereze so nepotrebne in odveč. A hvalo bogu — gozd se je razmaknil in golo, razseženo pobočje tik pod vrhom Vožice zaleskeče v mesečini, kot da je posuto z milijoni biseri.

Spet so na nogah smučki; lahkotno človek dvakrat preprečka pobočje in si na vrhu — vrh Karavank, kamor se ni stopila smučarska noga. Greben je raven in komoden ter pokrit s snegom, da si ga ugodnejšega ne more želeli smučarsko sree. Rezek, strupen veter brije od nekod iz pokojne noči ter piska komaj slšno, a diha skozi volno naravnost do kosti. Doli za zasneženimi, divjimi gozdovi je razprostrti ves širni Korotan. Kakor prozorna, z medlim zlatom pretkana tančica leži mesečina nad tem svetom, ki spi tam doli, kakor, da se toče prebuditi nikoli več, niti na sodnji dan ne. A na drugi strani kipe v nebo borovski snežniki kakor velikanske snežne kepe, ki jih je v dobri volji vrgel iz neba na zemljo sam bog Triglav, da se mu v ljubezni milo nasmeje ljubica Skrlatica. O, tudi bogovi morejo biti otroci, a ne samo

siromašni smučarji.

In smučki brže naprej... Široki greben se krči in se stiska vedno bolj. In glej — že ni prostora več, da bi se smučal naprej. Visoko borovo grmovje štrli izpod snega in greben je tako ozek, da ne moreš nikamor naprej in se ustaviš na vrhu samotne Bavhe. Nedaleč pod vrhom se svetijo prostorne senožeti Brlogov, sredi njih črni tu pa tam samotni hlev, zasnežen skoro do same strehe. A mesec je oddaljen od Vitranca le še za dobro ped. Zdaj pa zdaj zide in tema bo legla čez širni zagorski svet.

Kaj potem? Ze sama misel me je prestrašila. Veter je pričel piskati glasneje; za toplo volno je glodal mraz in kri je postala težka in lena. A tudi smučki so spoznale težko nevarnost, ki je je polna mrtvaška tema vrh zimskega gorovja. Kakor bi trenil, zaškrtnjejo in brže kakor veter po strmini. Skoro sapo mi zapira, ko beže mimo mene v neznanskem diru smreke, bori, jelke in ogromne skale, razmetane ob gozdnem porobju. Ob globokem jarku je strmine konec; goličava se vzpne za streljaj navzgor. In že stojim ob robu senožeti in nedaleč pod mano varen hlev. A mesec je že na polovico za Vitrančevim ostrim vrhom in črna noč je že zakrila globoko dolino in se kakor divja pošast plazi proti gor skim vrhovom. A že je tu hlev, v hlevu dračje in polno suhih drv. In že gor drač-

je in rdeč plamen razsvetljuje hlev; zunaj pa črna noč in samo visoke, hladne zvezde gore po nebu in veter žvižga in zatezava okrog oglov...

Človeku je prijetno v srcu; kraj ognja sedi, pridno srka iz čutarice planinske žgarnjice in še ne misli na spanje, ampak žvižga in prepeva, da siloma prikljče zimsko gašnico izza gora. In je čutarica že prazna, a planine vspovsod polne rdečega jutranjega ognja. Senožeti se leskečejo in drobni biseri se prišjo pod smučmi, ki drve z blazno brzino po strmo nagnjenih senožetih. In glej — že je konec senožeti; med visokimi smrekami, med sivimi, z mahom poraslimi skalami se vije pot — navzdol, samo navzdol, da se ti zdi, da letiš naravnost iz neba in nimaš teže in si duha, pa hitiš v paradiz, kjer se pogrezneš v neskončno ljubezen, ki je menda ni konca in kraja...

Ledena poljanska cesta te šele zasluče in zasmejejo se kraj tebe nizke hišice samotnega Podkorena. In smučki brže mimo njih tja doli do ovinka. Truma neboljenih smučarjev se umakne s ceste; mladim smučarkam se zasmejejo zardeli obrazki. »Smuk...« Ze so izgubili za prvimi hišami in krenili na samotno. A še sem od Planice zveni njihov smeh — objesten, drzovit, kakršnega pač ne boš slišal nikoli, nikoli v samem paradizu

»p Vandot,

stojajo številni sportni in družabni klubi z razkošnimi klubskimi prostori in igrišči, kjer ni nikake razlike med delavcem, uradnikom ali podjetnikom. Poskrbljeno je tudi za kulturne potrebe, kakor za ljudske šole, višje strokovne šole, za otroške vrtnice po Montessorijevem sistemu, knjižnice, gledališče, kinematografe in akademijo.

Mož s sto naslovi

Do kakšne stopnje se je razvilo pustolovstvo in nepoštenje, kaže naslednji dogodek, ki se je pripetil na Dunaju. Na Josefstadtski cesti stanuje neki Rudolf Zambauer, ki se je izdal za ravnatelja gledališča. Inseriral je v dunajskih listih, da išče sposobnih moči za oder.

In res, javilo se je velikansko število možkih in žensk, ki bi bili radi zaposleni in katerim je pustolovec vbil v glavo, da ni samo gledališki ravnatelj, ampak tudi založnik, posestnik hiš, filmskega podjetja ter glavni urednik nekega mednarodnega korespondenčnega urada itd. Vsega skupaj je naštel približno 100 naslovov.

Prosilec za službo je slepar odgovoril, da se morajo osebno zgledati pri njem in da v primeru angažmana položijo kavicjo v znesku 1.000 šilingov (okoli 8.000 Din). Res je prišlo mnogo kompetentov za razpisana mesta in Zambauer jih je sprejemal, podpisoval z njimi pogodbe za film, gledališče, za uredništvo in balet.

Naivni Dunajčani so mu na ta način znosili na kup 250.000 šilingov. Ko se je čutil mož dovolj založenega z denarjem, pa je dvignil na noge svojo družino, s katero je sedel v brzovlak in odpoval v smeri proti Nemčiji. Brzovlak je drvel in Zambauer, ki ni vedel, da ga posluša neka dama, ki je ležala v kupeju, je rekel svoji ženi: »Čez 14 dni bom na Islandu, potem pa na nas lahko iščejo norci, ki so nam prinesli denar in se dali speljati na led.«

Dama je bila slučajno sama ena izmed prizadetih. Na postaji v Amstettenu je dala Zambauerja aretirati in tako je prišel slepar pravici v roke, še preden je stopil na parnik in se odpeljal v bogato Ameriko.

Oklani papež

V zgodovini anglikanske cerkve igra pomembno vlogo pes angleškega poslanika sira Thomasa Boleina. Mrcina se je tako nespodobno obnašal napram papežu Klementu VII., da je končno izzval cerkveni razkol I. 1532.

Veselački kralj Henrik VIII. se je, kakor znano, navlečel svoje starejše in nad vse pobožne žene Katarine Aragonske. Ločil se je od nje ter oženil mlado, lepo dvorjanko Anny Bolegno. Papež ni hotel pristati na to ločitev, ker se je bal zameriti cesarju Karlu V., Katarininemu stricu. Henrik VIII. pa je poslal v Rim posebno delegacijo, ki je morala izposlovati ločitev pred vaticanskim konzistorijem. Na čelu tega poslanstva je stal oče lepe Anny, sir Thomas, ki bi bil rad videl lepo hčerko kot priznano kraljico. Stari gospod pač ni mislil, da bo pozneje plačal njegova lepa edinka to čast z življenjem. Rabelji ji je namreč odsekal glavo, ker je bila preveč živahna in lahkomiselna. Kralj pa je postajal čedalje bolj lubosumen in je imel pozneje še štiri žene. Sicer pa je prišla rodbina Bolegno na svoj račun, ker je bila naslednica Henrika-hčerka lepe Anny — znana kraljica Elizabeta, priljubljena Queen Bess (1558—1603).

Papež je sprejel londonske odposlanke na koncilu v Bologni in je pred vsem zahteval, naj poljubijo križec, ki je bil vezen z biseri na njegovem lepem rdečem čevlju. Trmasti sir Thomas je smatral, da je to pod njegovo častjo in je odklonil poljub. Papež je izjavil, da se drugače ne bo začel pogajati oz. iztegniti je nogo in je javno zahteval dolžno čast. Nesreča je hotela, da je spremljal sira Thomasa po šegi tedanega časa tudi njegov pes, velikanska doga. Pes je menda mislil, da hoče razkačeni stari napasti njegovega gospoda. Mogoče tudi, da mu ni ugajala rdeča barva papeževih obleke. Kratkotrajno — zver je naredila velikanski skok in vgriznila papeža v nogo. Ta nepričakovani »poljub« je tako razkačil sv. očeta, da je

prekinil avdienco in ni hotel sprejeti sira Thomasa v drugič. Odposlanstvo se je moralo vrniti na Angleško in Henrik VIII. je proglasil v parlamentu neodvisnost angleške cerkve od papeža. Zgodovinska nezaupnost Angležev napram Rimu še danes ni pustila, da bi zapadel ta dogodek pozabljenju: »papeževa doga« je menda edini pes, katerega omenja cerkvena zgodovina.

Poenostavljenje koledarja

Odkod izvirajo vse sitnosti in neprijetne raznih koledarjev? Odtod, ker ima leto tako število dni, ki ni deljivo z 12 in 7 in pa, ker se datumi in dnevi v tednih med seboj ne skladajo. Zato je prišel — kakor piše Charles Nordmann — neki neimenovani predlagatelj na originalno idejo, kako priti v okoli diskordanci mesecev in tednov z letom. Priporočal je namreč, naj se kratkotrajno ukinejo meseci in tedni v našem koledarju ter se naj datum fiksira zgolj z dvema številčkama: ena bi pomenila leto, druga pa tekočo številko dni v letu. Jasno je, da bi mnogo ljudi takoj dvignilo vik in krik, čim bi prišel ta predlog v resen pretres. Bog ne daj, da bi si dali vzeti svoj dragi mesec in spoštovani teden! Zlasti trgovci in obrtniki bi proti temu protestirali. A ne dolgo; kakaj kmalu bi uvideli, da je docela irelevantno, če jim zapade kredit recimo 20. maja, odnosno 15. novembra, ali pa 140, odnosno 319. dan v letu tem in tem.

Mar številke nimajo svoje fiziognomije? Mar ni pri imenovanju newyorških ulic številka povsem zadostna in nima-li iste ali morda celo še večje karakterizacije kakor več ali manj baročna imena? Niso-li po vsem svetu uvedene telefonske številke, ne da bi se kdo nad njimi razburjal?

Vse bi bilo, zaključuje Nordmann, toda ta sistem ima velikega nezgospnega sovražnika, ki ne bi nikdar pristal na to, da črtamo iz koledarja mesece in tedne. In ta sovražnik se imenuje človeška konservativnost, ki principijelno odklanja vse, kar je priprosto in jasno ter se krčevito opriema kompliciranega birokratizma...

Samomori in razporeke na Madžarskem

Velika socialno-politična anketa se je prošli teden bavila v Budimpešti s položajem madžarske dežele, posebno kar se tiče razporok in samomorov. Statistike, ki jih pridno vodi notranje ministristvo, so namreč pokazale, da število ločitev na Madžarskem stalno narašča in da je Madžarska v tem pogledu na tretjem mestu med kontinentalnimi državami. Prednjačita ji samo Francija in Švica, kjer odpade na 1000 sklenjenih zakonov 54, odnosno 50 razporok. V Madžarski je procent nekoliko manjši in znaša 40,2%.

V zadnjih 30 letih se je število razporok na Madžarskem procentualno posrednastorilo. Zlasti v tako zvanih boljših krogih se ločitvena epidemija širi z neznansko naglico. Dekadence zakonske institucije je najbolj razvidna iz dejstva, da šteje Madžarska neverjetno visok odstotek žensk, ki še niso prekoračile 30. leta, pa so bile že 3, 4

— Govoril bi rad z urednikom, ki se je zadržal pod sportno rubriko podpisal »Atlet«.

— To sem jaz!!!

ali celo Skrat omožene in prav tolikokrat tudi ločene. Čestokrat se tudi ponavljajo primeri, da se mož, ki se je ločil od žene ter je živel več let z drugimi ženskami, vrne nazaj k svoji prvi ženi. Tako vlada na Madžarskem med zakonci največja zmešnjava. Zakramentalnost zakona je neznan pojem, mesto njega se je razpaslo blodništvo najhujše vrste. Zelo česti so tudi primeri, da podpira mož svojo prvo ženo z denarjem tudi potem, ko sta se že davno razšla. Da naraščajo pri tem stanju tudi samomori, ki jih je med ločenimi zakonci sorazmerno mnogo več nego med ostalimi prebivalci, je le preveč umljivo.

Praktični Mehikanci

V Mehiki so zalotili štiri vagabunde, ko so rušili železniško progo med Torreonom in Durangom.

Zlikovci so prišli in jih prisilili, da neutegoma popravijo škodo, ki so jo učinili. Morali so trdo delati polne tri dni, preden je bil tir toliko popravljen, da se je mogel vršiti železniški promet.

Nemara so bili še veseli, da jih je doletela razmeroma majhna in nedolžna kazen. Toda bili so v kruti zmoči. Ko je bilo popravilo dokončano, so jih orožniki drugega za drugim kratkotrajno postrelili.

Praktično, kaj ne?

Dve anekdoti o Edisonu

Edison je pri svojih osemdesetih letih še vedno vever in mladeniško čil. Visoka leta se mu skoro v ničemer ne poznajo. Le nekoliko gluhi je.

Nekemu prijatelju Ernestu E. Calkinu, ki ga je nekoč vprašal, zakaj še ni poskusil z elektriko odzdraviti svoje naglušnosti, je Edison smeje odgovoril: »Imam preveč posla. S poslušanjem pa izgubi človek mnogo časa. Če bi ne bil gluhi, bi mi žena ves dan vreščala na ušesa.«

Ko so listi prvič zabeležili vest, da se je Edisonu posrečilo iznajti gramofon, večina ljudi ni hotela tega verjeti. Zlasti angleški škof John H. Vincent se nikakor ni dal uveriti, da je taka iznajdba možna. Pregovoril so ga, da se je podvrgel poskusu. Z veliko naglenco je zdrdral v aparat celo vrsto lastnih imen iz svetega pisma. Ko jih je potem gramofon natančno reproduciral, je verjel.

»V vsaj državi« je dejal, ni namreč niti enega človeka, ki bi ta imena recitiral s toliko naglenco kakor jaz. Prevara je torej izključena.

Finančni minister v Wertheimerici

Kuba je otok, ki leži v mehiškanskem zalivu. Tropično solnce pripeka skoro vseh 365 dni. Prebivalci se umikajo zgoščeni solnčni žarkom v kleti in prenočujejo pogostoma kar na prostem. Življenje na otoku je sila bohotno. V mestih živi prebivalstvo po španskih običajih, zvečer odmevajo po ulicah mandoline, podoknice v španski maniri so na dnevnem redu in sate se seniorite se priklanjajo z nizkih oken in objemajo svoje oboževalce. Ljubavno življenje je romantično, sladostno kot nikjer drugje, pač posledica opojnega tropičnega solca in južnega podnebja. Otok slovi zaradi svojih ogromnih kavnih plantaž. Gorje mladeniču, ki bi senioriti obljubil zakonsko zvezo in svojo obljubo prelomil. Prevarana deklica bi si omislila kako ledko, strupeno tekočino ter jo zalucila nezvestemu v obraz. V večini primerov bi mu vzela vid. Znani so tudi drugi načini krutega ženskega maščevanja. To so seve običaji med boljimi meščanstvom, druge vrste pesmi pa prepevajo seve velika pristanišča, ki so pravcata ognjišča kuge, nizkotnih ljudskih strasti, pohujšanja in telesnega zastrupljanja z eksotičnimi spolnimi bacili. O tem vedo pripovedati predvsem mornarji kaj žalostne pesmi.

Otok pa je te dni zaslovel v mednarodni javnosti po dogodku, ki mu zlahka ne najdemo para. Pripetilo se je, da je bil finančni minister s svojim glavnim načelnikom zatvorjen v ogromno Wertheimerico, v kateri se je nahajal državni sklad kubanske republike. Finančno ministristvo je namreč zgradilo

Triumfaini uspen je do-e gla večerajšaja slavnostna PREMIJERA prekrasnege velefilma

V opoju karnevala

HARRY LIEDTKE

Grete Moosheim — Grit Haid — W. Bendow

Onem velikih dejanj karnevalskega veselja, ljubavi, razkošja in sijaja. — Kabaret »Konfeti«. — Sijajni ples v velik operi. — Mala Mimi kot kraljica lepote. — Intimna večerja v tuji palači. — Kilian in Kiliana. — Ta izvrstni, popolnoma novi in aktualni velefilm

predvaja danes ob: 3, pol 5, 6, pol 8 in 9.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani.

Pri vseh predstavah originalni pouk v pravilni Charlestonu (3. in 4. lekcija). — Zelo zanimivo in veselo. Plešeta: Yvette in Robert.

novi stavbo, kjer bo hranilo državni denar ter čuvalo državni sklad. V to svrhu so bile v Zedinjenih državah naročene ogromne Wertheimerice. Finančni minister je osebno nadziral instalacijska dela, kontroliral skladovnice zlata, ki so jih polagali v železobetonske blagajne ter pazil, da ne izgine niti najmanjša vsota denarja. In tu se je pripetilo, da je finančni minister zašel v tako železobetonsko Wertheimerico ter s svojim načelnikom urejal skladovnice zlata. Delavci, meneč, da je blagajna napolnjena, so zaprli zapih in zaklenili finančnega ministra v Wertheimerico z načelnikom vred. Reveža bi se zadušila, da nista našla orodja, s katerim sta oksigenskim potom preluknjala steno ter se rešila. Ves ameriški tisk je pokoncu in opisuje to storilo s precejšnjo hudomušnostjo na račun blamiranega finančnega ministra otoka Kube, ki je dal s preveliko vmezo snov za dolge senzacijske članke.

Bubikopf in — krave

Neokusen naslov, boste nemara vzklili. Toda nikarite se, cenjene dame, srditi na nas, ki smo docela nedolžni na prelesti vaših kratkih las in na njih skrivnostnih odnosih do sicer ne baš zavoljo lepote sloveče, a tembolj koristne domače prežvekovalke. Stvar je namreč taka, da smo naslednje vrstice z njih naslovom vred dobesedno prevzeli iz pariške »Liberté«. In Francozom, jelite, ne morete očitati negalantnosti napram ženskemu spolu.

Tako-le razmotriva naš pariški tovariš:

Čudna zveza, kaj, med bubikopom in kravo? Evo zanjo razlage! Nekdaj, v bližnji preteklosti, ko so ženske nosile še dolge lase, si našel v pondeljkih, po tradicionalnih nedeljskih pik-nikih, na tratah in travnikih cele tucate lasnic, ki so padle razboritim gospem in gospodičam iz las.

Sedaj menda že slutite? ... Da, prišlo so krave, pogoltnile lasnice, si ranile žlečec in svojo občutljivo trebno mreno in — nesrečna žival je poginila.

Danes se jim tega ni več treba bati in našim dobaviteljem mleka se godi dobro, kakor nam ali vam, cenjene dame. Tako vsaj zagotavlja profesor kraljevskega veterinarskega kolegija v Londonu. Zakaj bi mu ne verjeli?

X Klavir s tremi pedali in z dvema klavirama. Neka pariška trdva oznaja v listih, da je začela izdelovati nov tip klavirja. Instrument se imenuje »Moor-Piano«. Tvorica skuša spraviti svoj izdelek v promet in je najela znano klavirsko virtuozo

Zastopstvo: Alfred Krauser, Subotica.

njo Winifredo Christie za javne produkcije. V Parizu je bilo že več takih koncertov in listi pišejo, da se odlikuje instrument posebno po polni zvočnosti, ki nalikuje orkestru, med tem ko istočasno zmanjkuje tehnične težkoče nastopajočega pianista. Vsaka nota dobi namreč z uporabo pedala zvok cele oktav. Uporaba dvojne tastature je baje precej enostavna. Christie potuje sedaj po evropskem kontinentu in če bodo občinstvu njeni koncerti ugajali, pride novo instrumentalno čudo sčasoma v splošno uporabo.

X Prodajanje človeške krvi. V neki varšavski bolnišnici se je te dni odigrala neobičajna drama. Žena žida Kirschbauma je ležala težko bolna in edino sredstvo, ki bi jo bilo lahko rešilo, je bila po sodbi zdravnikov transfuzija krvi. Njen mož, bogat židovski trgovec, je inseriral v listih ter iskal primernega ponudnika krvi proti odškodnini 1000 zlotov. Javilo se je 32 interesentov, med njimi 29 židov. Radi te konkurence je Kirschbaum znižal ceno na 300 zlotov in najel za rešitev svoje žene slušatelj rabinatske šole v Varšavi. Menda Komandorja. Transfuzija krvi je bila izvršena, toda Kirschbaumova žena se je med operacijo tako razburila, da jo je zadel možganska kap ter je umrla.

F. Wertheim & Comp.

tvornica hranilnic in dvigal
WIEN, IV/2., Mommsengasse 6.

Dobavlja:

BLAGAJNICA: rekleone oklopne blagajnice blagajne za vžidanje, varnostne ključavnice, drnake hranilnice.

DVIGALA: za osebe, bremena, jedla in akte, dvigala paternostre, dvigala za bočilke, pregle doyanje in popravila dvigal.

Za dvigala:

Generalno zastopstvo za Slovenijo in Hrvaško
Direktor Ing. R. ROESSER.

LJUBLJANA, Gledališka ul. št. 4 III nadst.
Stalno poslovalnica: v Montiranih in ravdiranih.

Višji monter VILIM TRAGER,
ZAGREB, Gunduličeva ulica br. 23.

Generalno zastopstvo za Bosno
»MONTANIA«, tehničko-komercialno poduzeće.

SARAJEVO, Kralja Petra ulica br. 9.

Albert Jean:

Velikodušni ubijalec

Maubert je pogrel posodo vode, za tem je vzel velik kos mila in dobro izdrnil svoje naročnice. Kri njegove žrtve, mlirška kri, ki je bila pobrizgala platno, se je odcedila v kanalizacijo. »A sedaj pismo!« je pomislil Maubert. Izvlekel je denarnice iz žepa, jih zagnal na mizo, in med tem, ko ga je svetiljka brez senčila pekla v čelo, je štel svoj plen.

72.000 frankov! Razdelil je denarnice na dva enaka dela. Trideset šest in trideset šest. Potlej pa je zagodrnjal: »Ali mar ni nesreča, da so človek tako iznebili denarja?« Vzel je tedaj velik žolt omot, spustil vani enega obeh zveznejev in napisal zgoraj: »Dar od neznanca«. Rahel nasmeje mu je šnil preko bledega lica. »Tako sem se zavaroval!« je pomislil.

Dragoceni ovitek je vtaknil v notranji žep pri suknji, privihnil ovratnik, potegnil čepico do obrvi ter odšel kradoma iz svojega stanovanja. Meestece je spal. Ker je ponoči deževalo, se je sedaj mesečina zrcalila v lužah med ostrim tlakom.

Dospevši preko visečega mosta, čil-

gar prožnost je neprijetno iznenadila njegove noge, je Maubert krenil na levo. Pred njim se je vlekel brezkraven zid, temnica ali bolnica, zid človeške bede in bolesti. Ubijalec je stopal v ozlj tega zida in v nekaj trenutkih prasel pred široka vrata, kjer je mogel čitati naslov: »Liga proti raku. Malestinova ustanova«. V okovani hrastovini je bil nabiralnik za pisma z vodoravnim otvorom. Maubert se je stresel, kakor da se je premislil. »Vse eno! Tako mora biti!« je zamrmral in spustil dobro nabiti ovot v nevidni nabiralnik. Čigar leseno dno je pri tem odjeknilo.

Odkritje mrliča je vznemirilo mestce, Maubertova žrtve je bil star rentir, ki je živel sam v napol podrti hišici. Namen zločina je bil očividno kraja, ker je morilec razbil omaro in predale, ki so zlokbno zevali prazni kot usta zadavljenege. Policijski večaki so posneli odtiske prstov s steklenice, ki jo je hudodelec izpil, da bi se ohrabil. In skoraj je padel sum na Mauberta, ki je prav od onega časa, ko se je dogodil zločin, pričel pravi nespametno troiti.

Ubijalec je po navadi najprej tajil.

Ali ko so ga antropometriška poročila presumila s sličnostjo odtiskov njegove dlani z odtiski s steklenice, je sprejel vedenje: »No, na das, je izjavil preiskovalnemu sodniku. »Jaz sem ubil starca! ... Pa kaj za to?«

»Kako: kaj za to?«

»To je bil grd skopuh, ki ni maral porabljati svojega bogastva, niti lajšati bedo tistim, ki troje!«

Izslednik je skomignil z rameni: »Menda mislite, da ste z ubojem bolje od njega vršili svojo državljansko dolžnost?«

»Kajpada! ... Ko sem vzel starčeve denarje, nisem kradel!«

»Ampak kaj ste delali?«

»Odnese sem od tam, kjer je bilo prepolno,« je odgovoril Maubert z neomajno smelostjo. A ko ga je sodnik ošvrknil s prezirnim pogledom, je dodal: »Za dokaz, da je tako, vam povem, da sem polovico svojega dobitka posvetil dobremu delu. Prav nič mi ne bo težko! ... Našel sem 72 tisoč frankov v starčevih miznicah. Vidite, Tako sem poslal trideset in šest tisoč Malestinovemu skladu za borbo proti raku. Sedaj mi je glava rešena! ... Katera porota bi me mogla obsoditi na smrt v takim položaju?«

Izpraševalni sodnik je brez odlaganja poklical blagajnika Malestinovega sklada. Ali takoj po prvih besedah sodnikovih je priča najodločneje zaničal obtoženčeve trditve.

»Jaz nisem nikoli prejel tega zneska!« je viknil. »Ta človek drzno laže. Izvolite, gospod sodnik, odrediti, naj se pregleda moje računovodstvo. Niti sledu ne boste našli o tem slavnem darilu neznanca!«

Maubert, ki je bil navzoč pri razgovoru, je nato dvignil obe pesti kvišku: »Stlačili ste denar v svoj žep!« je zatulil. »A meni zdaj glava visi na niti radi vas!«

Blagajnik Malestinovega sklada je spadal med ljudi, katerih edino bogastvo je častna preteklost. »Ne bom se ponižal, da bi se prepiral s tem človekom!« je izjavil. »Oredite preiskavo, gospod izpraševalni sodnik! ... Jaz sem vam popolnoma na razpolago.«

»Že trideset let vršim svojo dolžnost, gospod blagajnik!« mu je odgovoril sodnik. »Menda smem reči, da poznam ljudi. Izkažite mi to čast in verujte, da niti za trenutek ne dvomim o vaših besedah!«

Mauberta so sodili ter obsodili na smrt. Prokletstva, ki jih je bruhal do same gljotine proti namišljenemu prijatelju, so navdajale s strahom vse prisotne. In nož je presekala njegov poslednji krik.

Šest mesecev po tej usmrtitvi je žena nekega vrtnarja v Malestinovem zavodu našla omot, skrit pod poveznico, skledo v kolibi, kjer je njen mož običajno puščal svoje orodje.

Iz radoznalosti je odprla ovitek in našla trideset šest novčanic po tisoč frankov, ki jih je neutegoma odnesla na redarstveni komisariat.

Vrtnar, ki so ga priprli še tisti večer, je brez posebnega omahovanja priznal, da je ukradl ovitek iz nabiralnika za pisma, ko je nekaj mesecev poprej odhajal na svoj posel.

»In vi niste nič povedali, nesrečnež?« je vzklilnik policijski poverjenik, ki ga je zaslišaval.

»Zakaj se usajate nad menoj?« je odgovoril vrtnar docela mirno. »Nič nisem ukradl. Zavod je tako in tako dovoli bogat. Odnese sem od tam, kjer je bilo prepolno! ... To je vse!« (K)

Kraljestvo mode

V pričakovanju pomladi...

Burja, sneg in led. V hribih resni sportniki, v plemenitih dvorinah razigrani plesalci...

A to vse že jemlje slovo in kmalu bomo v zgodnji pomladi. Koledar in že dokaj višji solnčni lok jo oznanjata. In še nekdo je njen zgodnji napovedovalec — Pariz. Že davno je največji vedež v modelnih chautes couture. Ves kolosalni modotvorni aparat se pripravlja na dostojen sprejem pomladi.

Sicer pa je itak ves njegov namen pridrževanje mladosti in — pomlajevanje. Zlasti za pomladno serijo je vsak okrasek, vsaka linija v to preračunjena. In zato napeto prisluškuje in pogleduje celokupni ženski svet proti francoski modni metropoli. In ne zaman.

Prvenci realiziranih vizij modne estetike in mladostnosti se že liki eksotično svetje šetajo po rajskih vrhovih azurnih obal francoske rivijere. Prve pomladanske kreacije nosijo manekini, a za njimi ameriške lepoticke. Modotvorni pariški umetniki si dajo poslednje čase svoje umotvore odtehtavati najprvo z dolarskim zlatom. — Imajo prav!

Prva obleče torej novo kreacijo Američanka, za njo Parižanka. Za tem pridejo na vrsto kupci vseh glavnih mest Evrope. Šele potem se prične splošna cirkulacija.

Vsaka chaute couture ima svojo posebnost, svoj gen.

Nekatere pariške hiše kažejo tendenco udaljanja kril in dviganja pasov. Druge zopet skušajo forsirati hlačna krila, a vse to se zaenkrat še odklanja. Krilca ostanejo ob ko-

lančkih, rokavi ob napestjih, ovratniki pa tik ob vratovih. Moška linija se je vendarle prevzela in vse se vrača k zgolj ženskemu značaju.

Lepo število let je bila priprostost in trda, ravna linija fundament vsega modnega ustvarjanja. Isto ostane deloma tudi še v bodoče. Poleg tega pa je kultiviranost okusa in njena subtilna eleganca vendar zavzela že drugo smer, bolj razgibano, lahкотno, žensko. Popoldanske obleke: decapirane, volanske, etažne.

Predvsem se pa z rafiniranejšimi domisljicami varuje ravna linija bokov. In za to so aranžirani pretežno spredaj.

Za okraske se favorizirajo aplikacije, blende, veznine, dolge rese. Drobnji robčki, nervere imenovani, so visoka moda. Istotako teletja in kačja koža.

Tudi pas z zaponko je velik favorit. V poštev prihaja zopet bluza, bluzasta gorja par-tija in bolero vseh variant. Tudi kazak se zopet prezentira, istotako plase. Veliko vlogo in priljubljenost bodo uživale kombinirane toalete. Odlična popoldanska novost bo tzv. composerobec. To je sestava treh barv in treh kvalitet. Komplet s svojo priljubljeno eleganco obdržal še nadalje vladajočo vlogo. Naprati, globoko segajoči žemperski vstavek, istotako peprosti ali bogato vezeni giliet odnosno oprsnik bosta zelo simpatična pridobitev pomladanske mode.

Pomladanski plašči so zamišljeni v najraz-

ličnejših variantah, fasonah in kvaliteta: od koverkota do teške črne svile. Tudi polsportni kostimi si bodo osvojili široke simpatije.

Vsem na čelu pa bo eleganca dekliškega, klasičnega francosko-angelskega troterskega kostima. Pomladna moda bo tedaj v znamenju izredne elegancije, šarmantnosti in praktičnosti. Skoraj da zveni banalno, ako se reče, da so zbog mladostno profinjene sedanje mode — vse ženske mlade, pa vendar je tako. Brez dvoma v splošno zadovoljstvo!

Marija Šarčeva.

Suknene obleke

Evo je zopet suknene obleke. Prejajanja leta se je precej umaknila vzhajajoči jurišanju tisočero nijansiranih svilenih oblek. Zapo-stavljen je sedaj prebolela in stopa znova v ospredje. Ne tako, da bi hotela izpodrinuti svileno obleko, ki ostane še dalje absoluten gospodar modnega okusa, temveč kot pripro-st rekvizit popolne damske garderobe.

Nima posebnih pretenzij, skromna je. Ljubi priproste, ravne oblike brez fantaziranih fa-son. Ne gizza se z bogve kakim okrasjem. Za-došajo ji garnirani gumbi, da podčrta ravno postavbo. Le ovratnike in manšete nijansira radi izpremembe ter prikupnega vtisa z na-šivi iz svile, batista ali organdija. V gumbnici nosi sezonsko cvetko.

Barve? Črna in temnomodra, pa velemodno učinkujoča mornarsko modra. Takozv. »gospo-ski gumbi« se ravna po barvi ostale ob-leke. Črne troterje garniramo zato s črnimi gumbi, modre z modrimi.

Novi pasovi so si nadeli kaj prikupno na-logo: posredovati med gladkimi krilci novo-modno krojenih oblek in bluzastimi gornjimi deli.

Lisičji kožuh

postaja množičen okrasek vseh pripro-stih kostimov. Dama, koje modni okus se prilagodeva najnovjšemu modnemu stremljenju, ga bo nosila tudi k enostavni promenadni obleki. Apartni učinek svoje vrste bo lisičji kožuh s popoldanskim toaletom.

Polodprti čevljički

z nizkimi petami se nam ponujajo kot — dernier cri. Velemodne tovarne jih že izde-lujejo po fasoni, kakršna se nam predstavlja na sliki. Usnje je rujavo, fasona brez kaple. Dvojni, po možnosti gumijasti podplat naj varujejo pred vlago.

Priporočam veliko zalogo

modrocv. otoman, vsakovrs ne mreže, zložljive postelje, divane itd. Velika izbira žime, alrika (Sergas) vedno v zalogi in najceneje prodaja

FRANC JAGER, tapetnik

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 29

Poleg Zmajskega (pre e mesarskega) mostu

Radio

Izveček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), FRANKFURT 428 m 9 kw), BRNO (441 m 8 kw), RIM (449 m 12 kw), LANGENBERG (469 m 60 kw), BERLIN (484 m 10 kw), VARŠAVA 1111 m 10 kw).

Nedelja, 27. febr.

DUNAJ 18.45: Komorna glasba. — 1. Dvo-fak: Godalni kvartet, op. 77. — Tri Schumannove pesmi.

19.45: »Lumpacij vagabund«. Burka »petjem v 8 dejanjih.

PRAGA 19: Prenos iz narodnega gledališča v Bratislavi.

FRANKFURT 20.30: Pustni program; na-zadnje se izvaja enodejanska opereta »Pomlad«.

BRNO 18.45: Uvod v opero »Walktrac«.

19: Wagner: »Walktrac«. Opera v 3 de-janjih. (Iz brnskega narodnega gleda-lišča).

RIM 20: Večer italijanske glasbe.

LANGENBERG 20.30: Vesel dunajski večer BERLIN 19: Uvod v opero »Turandot«.

19.30: Puccini: »Turandot«. Lirična dra-ma v 3 dejanjih in 5 slikah. (Iz dražan-ske državne opere).

VARŠAVA 20.30: Orkestralni koncert.

Ponedeljek, 28. febr.

DUNAJ 18.10: Komorna glasba. — E. Grieg: Godalni kvartet, op. 27. v G-moln.

19.30: R. Strauss: »Intermezzo«. Kome-dija s simfoničnimi medigrami v 2 de-ja-njih.

PRAGA 20: Koncert. — 1. Beethoven: Sere-nada v D-duru, op. 25. — 2. Dvo-fak: Bagatele.

STUTTGART 20: Rosenmontagszauber.

FRANKFURT 20.15: Klavirski koncert Bā-chovih skladb.

21.15: Večer modernih pesmi. — Trunk-Strauss.

BRNO 19: Orkestralni koncert.

RIM 21: Odlomki iz opere »Glocondac«.

LANGENBERG 20.15: Poljuden orkestralni koncert.

BERLIN 20.30: Predpust v glasbi. (Orkester).

VARŠAVA 20.30: Koncert.

Torek, 1. marca.

DUNAJ 20.05: Pustni večer. (Orkester in so-listi).

PRAGA 19.30: Prenos iz Umelecke Besede. (Sodelujejo gojenci praškega državnega konservatorija).

STUTTGART 20: Pustno vrvenje.

FRANKFURT 20.15: Skladbe Joh. Straussa

BRNO 19: Komorna glasba. — Beethoven.

20: Arija Sente iz Wagnerjeve opere »Večni mornar«.

20.15: »Odločilna raketa«. Veseloigra v 1 dejanju.

RIM 21: Prenos iz gledališča.

LANGENBERG 20: A. Rossini: »Seviljski brivci«. Komična opera v 2 dejanjih.

BERLIN 20.30: Druga karnevalska seja in pustna noč. (Solisti in orkester).

VARŠAVA 20.30: Koncert.

Fređa, 2. marca.

DUNAJ 20.05: Grillparzer: »Ubogí godec«.

(Novela).

21.15: Komorna glasba. — Beethoven: 1. Klavirski trio, op. 70. v Es-duru. — 2. Pevske točke. — 3. Godalni kvartet, op. 127. v Es-duru. Nato lahka večerna glasba.

STUTTGART 20: Simfonični koncert. — 1. Händel: Concerto grosso. — 2. Ditters-dorf: Simfonijska v C-duru. Nato Lesing-ova tragedija »Miss Sara Sampson«.

FRANKFURT 19: C. M. Weber: »Carostre-lecc. Romantična opera v 3 dejanjih. (Iz frankfurtske opere).

BRNO 19: Koncert orkestra in solistov.

RIM 20.45: Večer mednarodne glasbe.

LANGENBERG 20.15: K. Wagenfeld »Luci-fer«. Igra v 3 dejanjih.

BERLIN 21.30: Govor nemškega državnega kancelarja dr. Marxa na sprejemnem ve-čeru berlinske zveze inozemskih navi-arjev.

VARŠAVA 20.30: »V poljski vasic. Ljudska igra s petjem.

Četrtek, 3. marca

DUNAJ 20.05: Koncert dunajskega simfon-skega orkestra.

PRAGA 20: Skupen program za Prago. Bra-tislavo in Brno.

STUTTGART 20: Lortzingov večer. (Odlom-ki iz opere »Undinac« in »Car in tesarc«).

21.30: Večer operet.

FRANKFURT 20.30: Kontradikeije.

BRNO 19.30: Svatopluk Čech: »V senici lipe«.

(Recitacija).

20: Program iz Prage.

LANGENBERG 20.30: Večer Hermanna Lörsa. (Recitacije, pesmi v lutnjo).

RIM 21: Prenos iz gledališča.

BERLIN 20.10: J. Offenbach: »Pariško življe-nje«. Opereta v 4 dejanjih.

VARŠAVA 20.30: Orkestralni koncert.

Peter, 4. marca

DUNAJ 20.05: Art. Schnitzler: »Daljna de-ja-la«. Tragikomedija.

PRAGA 20: Skupen program za Prago. Brno in Bratislavo. — Pisan večer.

STUTTGART 20: Starodunajski večer. — Popularen koncert filharmoničnega or-kestra.

21.20: Godbene pesmi in skladbe za klavir.

LANGENBERG 20.15: Lirični in baladni mo-tivi iz del Teodorja Fontana in C. F. Meyerja.

BRNO 19: Orkestralni koncert

20: »Zlato sroč«. Slička iz biedermeier-ske dobe v 11 dejanju.

20.55: Tri slovaške balade

RIM 20.45: Odlomki iz Mascagnijeve opere »Si« in iz Scacogove opere: »Ilberka gospe Anzot«.

BERLIN 20.30: 200 let orkestra. — Fr. Schreker.

VARŠAVA 20.15: Prenos koncerta iz filhar-monije.

Sobota, 5. marca

DUNAJ 18.45: »Lastavice gnezdo«. Staro-dunajska melodrama v 3 dejanjih. Nato večerni plesni koncert.

PRAGA 20: Skupen program za Prago in Bratislavo. — Zabaven večer.

21: Iz Benatzkyjeve opere »Zbogom Mimic«.

STUTTGART 20: L. Fall: »Stambulska ro-žac«. Opereta v 3 dejanjih.

FRANKFURT 20.15: Ch. Vildrac: Michel Auclair. Drama v 3 dejanjih.

BRNO 20: Koncert pevskega društva morav-skih učiteljev.

RIM 21: Prenos iz gledališča.

BERLIN 20.15: »Kakor nekdanje. Berlinska burka s petjem v 4 slikah.

VARŠAVA 20.30: Koncert solistov.

Nove, »Tungstram« radio cevi MR X in MR Y.

Tvrška »TUNGSRAM«, donaja dvoje no-vih cevi, ki jih imenuje »MR X« in »MR Y«.

Razlikujeta se od starejših tipov v tem, ker imata dvoje žarne niti in sta radi se-grevanja manj občutljivi. Poleg tega ste te dve paralelno spojeni žarni niti mehanično tako konstruirani, da je emisija zelo kon-stantna.

»MR X« je univerzalna cev, ima posebno prednost kot cev za nizko frekvencijo ter daje radi velikega pojačanja močno anodno strujo.

»MR Y« je izrazita cev za kraljevna poja-čanja, ki že pri malih naponih glasno in brez šumenja reproducira. Oba tipa cevi tvorita akordirano garnituro, ki je v odgo-varjalno splošni daje najboljšo uspehe

Zdravje je prava sreča družine,

ako pa hočete da bo stana je treba misliti kako boste nadomestili Vase sile.

OVOMALTINE

koncentrirani produkti hranilnih snovi mleka, jajec in ka-kava je pravi blagor za vse za očeta katerega krepi in jači pri delu in v pisarni, za mater kateri množi sile; po-trebno je za hišo za dete, kateremu »agotov« najboljši raz-vitek in ga oiači a šolski pouk.

Ena skodelica »OVOMALTINE« enako e vredna hranljivosti kakor 12 skodelic june, 7 skodelic kakava ali 3 jajc.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji no ceni:

100 gr 18.50 Din, 250 gr 36.25 Din, 500 gr 63.25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, skli-cuinoč se na list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmaceutskih in dijetetnih preparatov

ZAGREB, Jurjevska ul. 37

Fr. Bolka:

Kako je cigan h krstu nosil

V zapuščeni drvarski koči na robu gozda je živel cigan Gregor s svojo družino. Delal je malo, zaslužil še manj. Žena je nabirala regrat ob po-tih, motovilec iz potoka, okopala po tu-jih njivah krompir, otroci pa so na pol goli nabirali jagode v gozdu ali pa nagi lovili ribe v potoku. Tako so se preživljali, ne dobro, a zdravo. Otroci pa je bilo seveda kopica, vsako leto vsaj eden več. Ta blagoslov ni prav nič motil Groge pri njegovem poslu, saj se je največ ukvarjal s po-sedanjem v gostilni. Pri tem je zme-rom našel priliko, da je zaslužil kako paro, ki jo je potem skušal pomnožiti s kvartanjem, kar seveda ni bilo vse-lej mogoče. Za svoje ciganske je več-krat izprosil, časih tudi »izprosil«, kako obleko, drugače se, kakor reče-no, ni bogve kaj ukvarjal z njimi. Samo h krstu jih je vselej nosil sam. Tega ni delal iz prevelike skrbi, da bi bila stvar dobro opravljena — župniku je moral vendar zapustiti, da je svojemu poslu kos — ampak zato, ker mu ni šel nihče rad za botra. V zadnjem

trenutku je že dobil koga, ki je držal otroka med krstom, v skrajni stiski pač cerkvenik.

Tako je spet prišel čas, ko je bilo treba nesti novorojenčka h krstu. Na-pravil se je v novo obleko, to je, v jo-pič, ki je imel samo en rokav. In v hlače, ki so bile samo zadaj zakrpane. Ker je bila zima, je nategnil kučmo čez ušesa, tako da je nos komaj še gledal izpod nje, oči pa skoro ni bilo več vi-deti. Ker se ni rad kazal s svojim bremenom, se je odločil, da pojde z doma na vse zgodaj, ko bo še tema. Lučji ni prižigal, ker mu je bila pre-draga. Otroci in tudi novorojenček so še spali, ko ga je zamotal v cunj in položil v cekar.

Kmalu je prispel do cerkve in po-nižno stopil v zakristijo, kjer je go-spod župnik pravkar opravljal mo-litve po maši. Gregor mu je povedal, kaj bi rad, in stopili so z botrom cerkvenikom h krstnemu kamnu. Župnik je opravljal obred; ko pa je dal otroku soli na jezik, je presenečeno vzklik-nil: »Gregor, kakšnega novorojenčka si pa prinesel, saj ima vendar že zo-bi?« Gregor ni bil v zadregi, ampak se je brž oprustil: »Naj ne zametijo, gospod župnik, v temi sem jih zame-

njal, ta je lanski. Malo naj počakajo, prosim, takoj prinesem pravega.«

Odhitel je domov ter zamenjal otro-ka. Med tem se je bilo zdanilo; ko je prišel mimo gostilne, je pomislil, da ne bi bilo napak, če bi si s kozarčkom brinjevca privezal dušo. Vstopil je. Cekar z otrokom je v veži obesil na klin, da mu ne bi kdo prevrnil potoma. V gostilni je že sedelo nekaj Gre-gorjevih znancev, ki so se tolažili z brinjevcem. Kmalu so bili v živahnem pogovoru. Vrgli so tudi karte in tako je bilo že skoro poldne, ko je cigan snel cekar s klina in se je odpravil v cerkev.

Župnik je bil seveda nekoliko hud, ker ga tako dolgo ni bilo, in je napra-vil pred krstom pridigo, kar sicer ni navada. Naposled se je vendar že za-čelo opravilo. Ko so prišli do soli, pa vzklikne dušni pastir: »Gregor, kaj vendar počneš danes? Ta otrok je mrtev!« Gregor se je ponižno stisnil v dve gube, milo vzdihnil in rekel: »Ojej, ojej, med zajtrkom v gostilni sem cekar obesil na klin, pa je revše zmrlznil. Naj mi ne zametijo, bom pa prihodnje leto drugega prinesel.«

In res je izpolnil obljubo...

Inž. R. Eržen:

Automatična telefonska centrala v Ljubljani

V najkrajšem času se odpre v Ljubljani telefonska avtomatska centrala. Pri nas je mnogo interesentov za to napravo in radi tega smo se odločili priobčiti pričujoč opis, ki smo ga prejeli od strokovnjaka. — Uredništvo.

Ing. Marij Osana

Početki avtomatične telefonije segajo nazaj prav do rojstva telefonije sploh. Nbroj sistemov je bilo izumljenih, toda najboljše se je obnesel sistem, ki ga je iznašel Američan Strowger. Prva avtomatska centrala je bila montirana leta 1893. Od tedaj se je ta sistem razširil po celotni svet. Po tem sistemu, ki se je izboljševal od leta do leta, izdeluje avtomatske centrale družba Siemens & Halske v Berlinu, katera je montirala tudi centralo v Ljubljani, dobavljeno na račun vojnih reparacij.

Da dobi Ljubljana prvo avtomatično centralo v naši državi, se moramo v prvi vrsti zahvaliti g. inž. M. Osani, načelniku v ministrstvu pošte in brzojava, ki se je v času, ko so se naročale avtomatične centrale za Jugoslavijo, mudil kot član reparacijske komisije v Berlinu.

Kakor nam pove že ime, nastane zveza med dvema naročnikoma popolnoma avtomatično. Naročnik se more zvezati s poljubno številko, ki je prikličena na isto centralo, brez kakršnegakoli posredovanja. To je velika prednost, ki jo nudi avtomatična centrala napram stari telefonski centrali z ročno manipulacijo.

Prednosti, ki jih avtomatične centrale nudijo naročnikom, so sledeče:

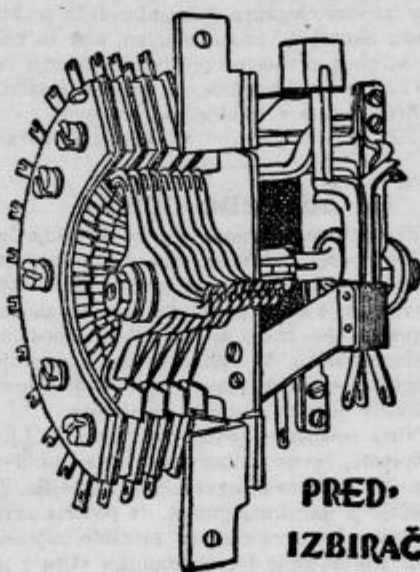
1. popolna neodvisnost od posredovalne osebe,
2. neprimerno večja hitrost pri izvrševanju zvez (spoj okoli 6—10 sekund),
3. manj napaknih zvez,
4. popolna tajnost pogovora, ker je vsako prisluškovanje izključeno.

Te prednosti se kažejo v praksi tako jasno in izrazito, da naročnik, ki je navajen na avtomatično centralo, le s težkim srcem in nezaupanjem dvigne slušalo od aparata, ki je priključen na centralo z ročnim obratom.

Poleg tega nudi avtomatična centrala tudi socialnega stališča veliko prednost. Ves razvoj stremi danes za tem, da vsako monotono in mehansko delo opravljajo stroji. Pri ročnem obratu moramo sami opravljati mehansko delo, zato tudi strahovito trpe živci, pri avtomatskem obratu pa ostanejo naši živci zdravi, ker mehansko delo vrši mehanizem sam.

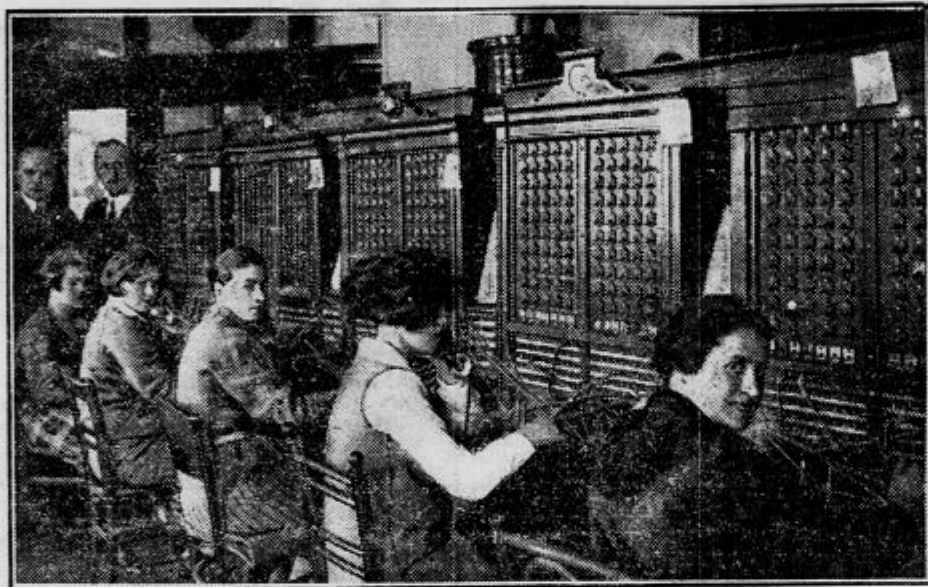
mo za zvezo k naročniku in nazaj, tretjega za pomožne zveze v centrali. Pred kontakti visi pokončna os s tremi kontaktnimi ročicami. Os se lahko dviga oziroma suče, ter napravi z kontaktnimi ročicami zvezo z vsako poljubno številko. Nad kontaktnimi stavki se nahajajo trije elektromagneti, od katerih prvi os dviga, drugi jo suče, tretji pa sproži, da se os vrne v prvotni položaj.

Naročnik centrale hoče poklicati n. pr. št. 59. S pomočjo mehanizma pri svojem aparatu pošlje najprej serijo petih električnih sunkov. Ti sunki dvignejo potem dvigalnega magneta os v peto vrsto ali dekadno. Druga serija sunkov, t. j. 9, zasuje potem vrtilnega magneta os, in kontaktne ročice se ustavijo na devetem kontaktu. S tem je že napravljena zveza s številko 59. Na isti način napravi lahko naročnik zvezo z vsako poljubno številko od 00 do 99. Vedno pa moramo imeti dve seriji sunkov, ker pri prvi seriji se samo pokončna os dvigne v ustrežajočo dekadno in šele po drugi seriji sunkov nastane zveza. Pri tem načinu potrebujemo v centrali 100 izbiračev. Ker pa so ti aparati precej dragi in ker normalno govori hkrati (istočasno) samo nekaj procentov naročnikov, zadostuje, da se vključijo pred izbirače tako zvani predizbirači. Teh je toliko, kolikor je naročnikov. Ti predizbirači so veliko enostavnejši in cenejši. Predizbirač avtomatično izbere enega izmed izbiračev, ki jih imenujemo sedaj linijske izbirače. Teh zadostuje po tem načinu le kakih deset komadov.

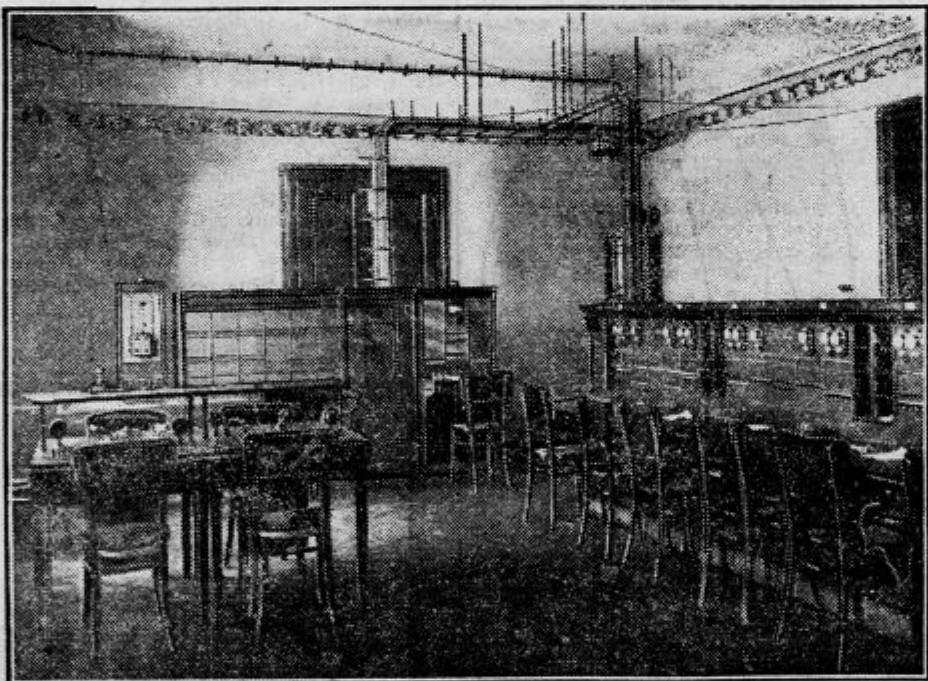

PRED-IZBIRAČ

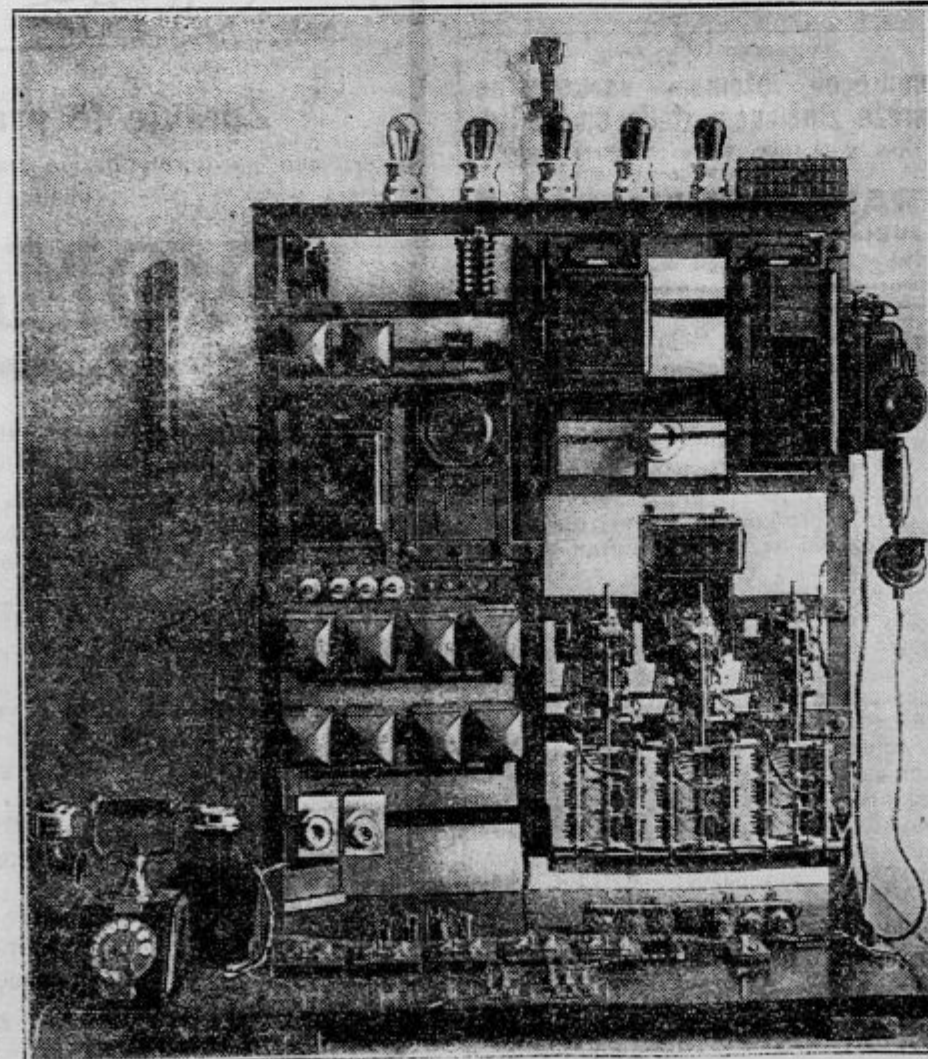
Tako deluje centrala za 100 naročnikov. Če imamo nad 100 naročnikov, moramo vključiti pred linijski izbirač še enega, t. j. skupinski izbirač. Vse številke so trimestne, torej od 000—999. Skupinski izbirač je popolnoma enak linijskemu, razlikuje se od njega samo v tem, da se pri prvi številki oziroma seriji sunkov dvigne in si nato sam avtomatično izbere enega izmed prostih linijskih izbiračev, ki potem reagira na drugo in tretjo

Stara telefonska centrala z ročnim obratom

Nova medkrajevna centrala

Skupina aparatov-izbiračev z relais-ji in raznobarvnimi signalnimi žarnicami

številko. Skupinski izbirač nam torej izbira ustrežajočo skupino stotic.

Ako imamo več kot 1000 naročnikov, vključimo še en skupinski izbirač, ki nam izbere najprej določeno skupino tisočev in zveze se vršijo nadalje kot pri sistemu za tisoč naročnikov. Ta sistem do 10.000 naročnikov imamo tudi pri novi avtomatični centrali v Ljubljani. Za enkrat je montiranih izbiračev za 1000 števil, vendar se bo število povečalo v najkrajšem času na 1500. Poskrbljeno pa je, da se lahko poveča v celoti na 3000 naročnikov. Število izbiračev je razporejeno tako, da more govoriti 12 odst. naročnikov hkrati. Izkazalo se je, da to popolnoma zadostuje, možno pa je tudi zvišati za izjemne slučaje procentni odstotek na 14.

Na naših slikah vidimo vse vrste izbiračev, potem katerih se napravi zveza med dvema naročnikoma. Na levi zgoraj se nahaja predizbirač, na desni spodaj pa po vrsti prvi skupinski, drugi skupinski in linijski izbirač.

Poleg izbiračev se nahaja v centrali še cela vrsta različnih aparatov in relais-jev, ki služijo pred vsem kontroli in signalizaciji napak. Vsaka najmanjša napaka se takoj akustičnim in optičnim putem signalizira, da jo je mogoče v najkrajšem času odpraviti.

Medkrajevna centrala

Poleg nove avtomatične centrale dobi Ljubljana tudi novo medkrajevno centralo z ročnim obratom, ki je zgrajena po najnovejših izkustvih in tvori organsko celoto z avtomatično centralo. Avtomatizirati tudi medkrajevni promet je težko izvedljiva stvar, predvsem radi zaračunavanja pogovorov in vsled prevelikega navela na medkrajevne proge od strani naročnikov. Na Bavarskem so vpeljali medkrajevno avtomatično centralo pred nekaj leti. Kako se reč obnaša, se bo dalo presoditi šele po par letih.

Poglejmo sedaj, kako moramo ravnati, če hočemo dobiti zvezo z neko številko. Na sliki vidimo avtomatični telefonski aparat s številčno ploščo, ki vsebuje mehanizem, s katerim oddajamo prej omenjene serije električnih sunkov v centralo. Prvo, kar naj sto-

rim, je, da dvignem slušalo k ušesu. Ako slišim v njem visok ton v taktu morzejevega (— — —), znači, da sem zvezan s centralo. Če tega znaka ne dobim, sigurno ni nekaj v redu, in ne morem dobiti zveze. Predvsem se torej moram prepričati, da imam ta znak. Sedaj si izberem zaželeno številko. Hočem n. pr. govoriti s številko 2835. — Tu bodi povedano, da tečejo vse naročniške številke v novi centrali iz tehničnih razlogov od 2000 naprej. — Kazalec desne roke vrtam ploščo v smeri,

ri urnega kazalca do nastavka, nato prst izpustim. Plošča se vrne sama v prvotno lego. Nato napravim isto s št. 8, potem 3 in sledi

njič še s št. 5. S tem je številka 2835 poklicana. Neposredno nato slišim kratek visok ton, kar znači, da istočasno zvoni zvonec pri zahtevanem naročniku. To se ponavlja vsakih deset sekund, dokler se poklicani naročnik ne javi s tem, da dvigne slušalo. Zveza se prekine, kakor hitro oba naročnika položita slušala nazaj na vilice.

V slučaju pa, da je bila št. 2835 zasedena, zaslišim v slušalu nizek trajen ton, nakar položim slušalo nazaj in pokličem čez nekaj minut zopet. Paziti moram, da med pogovorom ne pritisnem na vilice, ker se zveza takoj prekine. Po končanem pogovoru moram vedno položiti telefon na vilice oz. obesiti na kljuko, ker me drugače ne more nihče poklicati.

Vsak naročnik pa lahko govori od svojega aparata tudi direktno z medkrajevno centralo. Treba je le na prej opisani način poklicati št. 0 in počakati, da se oglasi telefonistka, kateri prijavim medkrajevni pogovor. Nato lahko položim slušalo na vilice in počaka, da ga centrala pokliče.

Ako hočem prijaviti napako, pokličem št. 3, ali št. 8, če hočem, da se mi preišče aparat. Manipulacija je vsekakor precej enostavna in kdor pravilno postopa, ne bo imel nikoli sitnosti.

Nedvomno se bodo prve dni po preključitvi počivale napake in nedostaki, predvsem zaradi nepravilnega ravnanja z aparati. Menša se bodo čule prvi dni celo pritožbe, češ da je bilo prej boljše, toda kakor hitro bodo naročniki znali pravilno klicati, bodo pritožbe ponehale in ljubljanski telefonski promet se bo razvil kakor v drugih modernih mestih.

Nemška ali francoska kulturna orientacija?

Z današnjo serijo odgovorov zaključuje 'Jutro' svojo anketo o tem predmetu in se zahvaljuje vsem gg., ki so podali naprošene izjave. Uredništvo.

Vladimir Levstik:

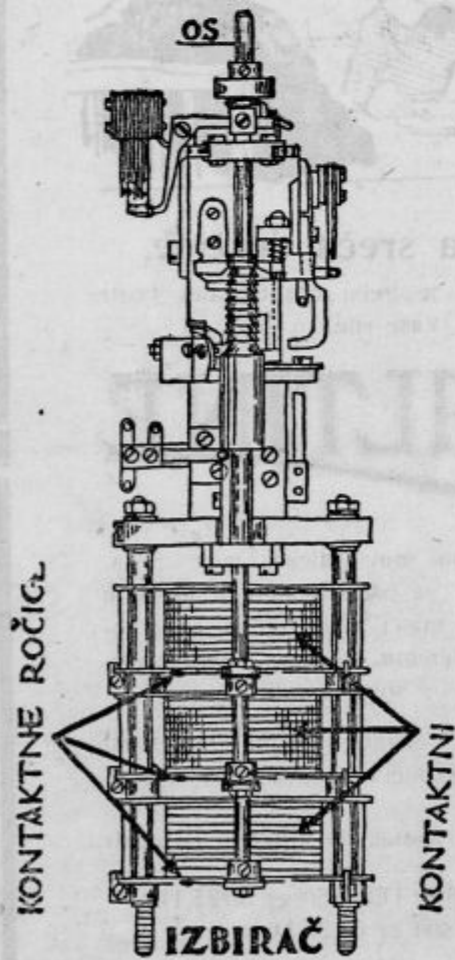
Naši stiki z nemškimi deželami so starejši in nesorazmerno bolj mnogostranski od naših stikov s Francijo; znanje nemščine ni samo ogromno bolj razširjeno od znanja francosčine, ampak je za praktično pridobivanje tega znanja tudi v sedanjih izpremenjenih okoliščinah veliko več prilike nego za pridobivanje znanja francoskega jezika. S tem je že ugotovljeno, da so tudi naši stiki z nemško kulturo bolj olajšani, tedaj bolj zadovoljivi od naših stikov s francosko kulturo. Če so bolj zadovoljivi, so manj potrebni pospeševanja.

Kulturne vezi, ki nas spajajo s Francijo, predstavljajo doslej zgolj siromašne začeteke, ki niso v nikakem razmerju s svetovno in človečansko važnostjo francoske kulture in francoskega duha. Te vezi se ne morejo uiti od daleč primerjati z našim ugodnim položajem nasproti nemški kulturi. In vendar francoska kultura ni manj pomembna od nemške, ampak rajši narobe. Tako pomembna je, da je v zadnjih dveh stoletjih naša Nemčija sprejela iz Francije inspiracije skoraj vseh svojih velikih slovstvenih, umetniških in socialnih pokretov. Kdor ni za to, da se glede na bodoči uspeh svoje domače kulture zadovoljimo s šansami drugega reda, ta mora neizogibno hoteti, da nasnujemo s Francijo neposredne kulturne stike, tako razsežne in globoke, da bo v njih pravično izražen pomen Francije za duhovno življenje sveta. S tem je rečeno, da potrebujemo naši stiki s francosko kulturo temeljitega, vsestranskega pospeševanja.

Spoštujem nemško kulturo in ne glasujem za to, da bi ji gradili pri nas kake izredne, drakonske jezove. Mi islim pa, da segata v dobrot in vkoreninjenost naših stikov z njo vendarle preko tiste meje, ki jo imperativno določa naša pravična težnja po kulturni svobodi. Gospodski položaj nemškega življa v naših krajih, nemško solstvo, občeodpornost, zaradi premalo razširjenega znanja drugih jezikov pogosto celo edino dostopna nemška književnost v nedrkih

izdanih, razviti nemški periodični tisk itd. itd. vse to je spravilo Slovence nasproti nemški kulturi v nekakšno pristransko, malono hipnotično kulturno nevoljnost. To krivo razmerje je denaturiralo našo miselnost, potuhnilo našo tipično kulturno le nobi, ohranjalo naše zaupanje vase in izpodkopavalo naš lastni razmah. Kvarne posledice iz izražajo se dandanašnji, politično in ostriro plemenske občutljivosti, kulturnopolitično v skeptični napetosti proti kulturi štokavškega Jugoslovstva in zgolj kulturno v premajhni dovednosti za lastno kulturno produkcijo. G. Wester naj mi oprosti, da opozorim tu naš na književnost. V literaturi je sloveščina sicer postala jezik naše proizvodnje, toda nemščina je ostala jezik našega konsuma. Po naših knjigarnah ter javnih in zasebnih knjižnicah prevladuje vsebinsko mnogoličnejša, oblikovno apetitnejša in navadno tudi cenejša nemška knjiga na škodo slovenske. Če je to prevladovanje samoumevno v strokah, za katere je naš trg premajhen, je v drugih, koder bi bila domača produkcija možna in rentabilna, uprav pogubonosno, ker zadržava uveljavljanje naših iniciativnih sil in nam duši zaupanje v lastno kulturno sposobnost. Blagodat stika z nemško kulturo nam po tem takem že skoro dihati ne dajo. Tudi če ne bi imeli za nemške vplive nikakega nadomestila, bi naša sakrosanktna pravica do svoje duševnosti in svoje lastne kulturne bodočnosti ne rekovala vsaki res prosvetljeni prosvetni politiki dolžnost, da zmanjša te vplive do zdrave in znosne mere!

Ne izjavljam se za popolno odstranjenje nemščine iz naših učnih načrtov; tistemu, kdor misli, da je bo potreboval, bodi v vsakdanjem življenju, bodi za utešene svojih individualnih duhovnih potreb, naj daje šola, ako more, slej ko prej s praktičnimi, učinkovitimi metodami neko osnovno znanje na pot. Zanimavam pa možnost resne razprave o tem, da naj bi nemščina kot glavni tuji jezik in odločajoči element srednješolskega pouka nadomestila francosčino. O pomenu francoske kulture ne bom iznova govoril; opozoriti hočem le na razliko med znanjem nemškega in francoskega duha in nemškega in francoskega jezika. Med tem ko nemški duh, dandanes bolj nego kdaj, šele išče svojega obraza, je starejši, bolj osveščen in ustaljen genij Francije

Izbirač

Kako funkcionira avtomatična centrala? Oglejmo si najprej tako centralo za 100 naročnikov. V centrali je vključen vsak naročnik na aparat, ki ga imenujemo izbirač, ker nam izbere zaželeno številko. Izbirač sestoji iz treh kontaktnih stavkov, ki so nameščeni eden nad drugim, vsak stavek pa ima deset vrst kontaktov in v vsaki vrsti zopet po deset, razvrščenih v polkrogu. V enem stavku imamo torej 100 kontaktov. Dva stavka rabl-

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Nedelja, 27.: »Danes bomo tihi«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. P. deljek, 28.: »C. hsek«. B. Torek, 1. 16.: »Danes bomo tihi«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera:

Nedelja, 27.: ob 15.: »Grofica Marica«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. P. deljek, 28.: Zaprt. Torek, 1. 16.: Zaprt. Sreda, 2.: »Tannhauser«. B.

Mariborsko gledališče:

Nedelja, 27.: ob 15.: »Cigan baron«. Znižane cene. Kuponi. Ob 20.: »Grofica Marica«. Jubilejna 25. predstava. P. deljek, 28.: Zaprt. Torek, 1. 16.: »Vesela vdova«.

Nedelja v mariborskem gledališču. To nedeljo, 27. febr., bosta zopet dve predstavi: popoldne opera »Cigan baron« ob 15. uri, zvečer pa jubilejna (25.) predstava »Grofica Marica«.

»Vesela vdova« na mariborskem odru. Na pustni torek, ob 4. uri popoldne se bo v priporočljivo melodijno in zabavno Leharjevo opereto »Vesela vdova«, ki je žela že lanako leto mnogo priznanja, in je ponovno napolnila hišo.

Razgovor z Milanom Begovičem

(avtorjem »Božjega človeka«.)

Oprostite, da vas sprejemam kar tako. Baš se odpravljam na pot in — kakor vidite — polnim svoje kovčega. Toda to naju naj ne moti. Površen človek, kakor sem sam, vam bom odgovoril po svoji moči, dasi uklenem svoja razmišljanja o teaterskih problemih po tehtnem preudarku raje v članek. Zadržim sem odgovorjal v Budimpešti petim novinarjem naenkrat, zato tudi vi — vprašajte!

Kaj mislite o moderni evropski dramati vobče in o jugoslovenski posebej? »Problem moderne evropske drame kulminira zaenkrat v iskanju nove forme, to je prava borba ljudske duše. Povojne eksperimentalistične drame so sami poizkusi takega iskanja talentov in netaletov v prvi povojni groznici. Pirandello je šel skok dalje in nakazal pot k razmišljanju duševnih procesov, ki so izredne važnosti. Če je bila predvojna svetovna drama psihološka, je bila psihološka na zunanji. Moderna drama je psihološka na notranji: vsa preprežena s subtilno psihološko analizo, utemeljena v relativitetni teoriji. Vsek pisec gleda s svojo dušo in s svojim duhom, zato se zdi, da je vse rafinirano in nekoliko razjedeno v izredno tanke odtenke. Mogoče je to vzrok, da masa ne more spremljati mladih piscev: analiza je bila vedno tuja široki masi. Toda to »secciranje« — če ga tako imenujete — ni osamljeno, izvira neposredno iz znanstvenih izsledkov, saj omenim Freud. In v tem zmislu se mi zdi Pirandello jak pisec. Zato se mi zdi važno, da ne gleda sodobni človek tega le oddaleč, marveč da študira in spremlja vse novo dogajanje na polju psihologije, kakor ga spremljam jaz sam.

O jugoslovenski dramati ne morem odgovoriti točno, ker sem tangiran sam. Naj poudarim, da smo še precej zaostali, toda da imamo par dobrih dramatikov (Vojnović, Petrović), ki so pokazali, kako naj se pišejo drame in zat so trden temelj bodočemu razvoju. Med mladimi je sijajen talent Križar in morda Kulundžić. V srbski literaturi so še sami rudimenti, dominira še Nušić s svojimi lahki komadi za publiko. Razvoju naše dramatike bo mnogo pripomogel razvoj naših gledališč: problematičen se mi zdi repertoar naših gledališč, ki je vse preveč poln starih komadov.

Kaj mislite o ošenzivni kina proti teatru?

»Sem optimist in na noben način ne mislim, da kino škodi teatru. Še vse več: kino bo pomagal teatru do boljšega izraza in naučil dramske pisce, da bodo znova začeli pravilno pisati za oder. Diferenciacija je jasna: pri teatru nekako podajanje eno, v vsaj prostornini odra in predvsem živ govor; pri kinu bežna slika, detajli, širke dimenzije kinematografske slike odtehta povsem živ govor živega teatra. Naj ne tožijo gledališki upravniki o konkurenci kina: krivi so sami! Če igrajo dobre stvari, imajo vedno polno gledališče. Igralec je steber gledališča. Važno prebrisan naj ugotovim, da nam je uradniška razporedila gledaliških igralcev škodila več kot 160 novih kinematografov.

Kako sodite o ljubljanski dramati?

»Bil sem prijetno presenečen. Ansambel je discipliniran in mi je imponiral radi sigurnosti igre in jasne zavesti. Imate močne igralce, naj omenim samo Šaričev, Levarja in Juvanovo ml. Pugalj je dober režiser, je na pravi poti poimovanja nobel gledališča, kakor sem jih preje označil: vso važnost je utisnil v govor in celotno impresijo drame, poleg tega se je ognil vsem ekspresionističnim pretiranostim. Naj opozorim le na težke začetne scene 3. dejanja: izredno živahno in dobro. Ljubljanska drama je v polnem razvoju. Igralci moremo oprostiti, če enkrat igra nepravilno. Nemogoče pa je oprostiti upravi, če važno ne forsira razvoja. Tožbe o finančnem stanju se mi zde opravilne. V tako važnem in močnem kulturnem središču kot je Ljubljana živi teater vse preveč siromašno (kostimi, oprema).

Kako bi se uredili poveljniji odnosi med srbsko-hrvatsko in slovensko književnostjo?

»Dejstvo, da se premalo poznamo, je žalostno. Mislim, da bodo nanovo ustanovljeni trije Pensklubi mnogo pripomogli k zbliznanju in razumevanju. Smotnega dela je pričakovati predvsem od naših revij. Tudi bi bilo potrebno, da se uvedejo kongresi naših književnikov, posebno, ker je situacija pri nas strašna: oblasti nam ne nudijo

nobene pomoči. To je velika žalost, saj se naši književniki niti ne morejo izobraziti, kakor bi se morali!

Kaj sodite o sebi?

»Vprašajte Dragotina Prohaska, ki je v Pragi o priliki vprizoritve »Božjega človeka« agitiral proti meni! Toda, če že hočete: v svojih delih skušam podati življenje, človeka v vseh najrazličnejših psih. situacijah, seveda z refleksom sebe samega. V »Božjem človeku« me je zanimal problem očiščenja človeške duše, žene, ki se očisti, gnana po najprirodnejših instinktih v vsej teži življenja in spoznanja vseh grozot. Mojo novejšo dramo »Pustolov pred vratima«, ki je psihološka študija, bodo igrali marca na Dunaju, v glavni ulozi menda Maria Orska, v Italiji Tatjana Pavlova. »Božjega človeka« vprizori Woods septembra v Ameriki. Zda j pišem komedijo »Amerikanska jahta v split-ski lukii, obravnavam odnošaj med mlado amer. milijarderko in siromašnim dalmatinskim contem. Komedija bo polna življenja in mladosti. Pripravljam se, da napišem dramo, ki bo obravnavala važen psihičen problem. Toda dovolj o meni! — Ugaja mi Ljubljana. Odkar sem jo zadnjič videl, se je precej spremenila: tempo je mnogo živahnejši, nove ulice odkrivajo nove stavbe. Jaz za svojo osebo še rad švigam s pogledom po baročnih stavbah...» J. T.

Prvo poročilo novega intendanta

»...Po neovrgljivih pravih statiki in dinamičnem tona mora biti gospodu ministru popolnoma jasno, da se moja umetnost ne sme profanirati na nivo poročnih razprav in parlamenta, kjer lahko vsakdo prodaja z jala: zato predlagam, da iz gledališča brez pogojno in takoj izključijo javnost...»

„Gledališki list“

»Gledališki list«, ki ga je začela izdajati leta 1920 uprava kr. Narodnega gledališča v Ljubljani, ga nato izdajalo združeno igralcev, je koncem lanske sezone, ko ga je izdajala uprava gledališča, nenadoma prenehal izhajati. Ne vemo, kakšni so bili vzroki — in če so bili dovolj tehtni — ki so silili upravo, da je prenehala z izdajanjem. Važno pa je pripomniti, da je bil »Gledališki list« edini slovenski list, ki se je bavil izključno z gledališkimi problemi — oziroma bi se vsaj moral — in to v času, ko je naše gledališko življenje na novi poti svojega razvoja in nujno potrebuje tolačka, ki mu utira pot v obdinstvo. Zato je tem žalostnejše dejstvo popolne apatičnosti dela publike, ki opravičuje in zahteva izhajanje »Gledališkega lista« in nujno narekuje upravi živahno iniciativnost.

Po nekaterih poizkusih gledaliških listov v Mariboru (»Zrnec«, »Drama«) in celo prave gledališke revije velikega formata v Ljubljani (»Maska«), je »Gledališki list« spremljal naše gledališko življenje, dasi se mu je poznalo že po tretjem letniku, da mu je neudoma usahnula notranja svežost. To se je pokazalo tudi v tem, da je naenkrat začel izhajati v manjšem obsegu in skrajno neredno. (Leta 1920-21 37, leta 1921-22 34, leta 1922-23 35, leta 1923-24 27, leta 1924-25 15 in leta 1925-26 16 števil.) Predvsem ni bilo pravega urednika, ki bi si bil na jasno o urejanju lista, in zato je bil list urejan po slučaju in mili volji vsakega urednika. Otton Zupančič je (v I. letniku) zbral precej sodrinskih in naznačil smer: propagandni in informativni karakter, vez med občinstvom in odrom na eni strani, rahlo zajemanje v važne notranje teaterske probleme na drugi strani (sam je z nekaterimi članki napisal par poglavij bodoče slovenske dramaturgije). Milan Pugalj (v prvi polovici II. letnika) je zavzel smer in urejal list v obliki priloznostnega zabavnega tednika z banalnimi verzji (ponatisi) slovenskih poetov in nekako mimogrede tiskal tudi oznamila repertoarja. Gustav Striška (v drugi polovici II. letnika) je nadaljeval v Pugaljevi smeri in mašil cele strani z literarnimi produkti dvomljive kakovosti. Fr. Lipah (III., IV. in V. letnik) je skušal upravit list zopet v Zupančičevo smer. List je prinašal celo reprodukcije slik naših igralcev in igralke, toda neznan vzrok so mu kmalu izredno splahnilli vsebino, tako da mu v VI. letniku Pugalj ni mogel več pomagati.

Baš radi tebe gledališke krize v sedanjem času bi bilo nujno potrebno, da uprava v svojem organu točno in jasno informira gledališko publiko o vseh svojih težavah, poleg tega da je list radi smeri, ki mu jo je zahteval Otton Zupančič: že sam po sebi važen in upoštevanih veden. Zdi se nam, da je nekeje v gledaliških paragrafihi mesto, ki zahteva, da gledališka uprava izda vsako leto letno poročilo o končani sezoni. Uprava zagrebškega gledališča izdaja tak »godišnjak«, a v Ljubljani je tudi važno, da izhaja »Gledališki list«, če že ne vsak teden, pa vsaj dvakrat na mesec. Bognje, če poleg »Comœdiac«, »Hrvatske Pozorišce« izdaja celo Sarajevu svoje »Narodno Pozorišče«! Zeleti je zato, da uprava takoj začne z zopetnim izdajanjem še letos, da ne bo pretrgana kontinuiteta. Mogoče bi letos izdala skupno z združenjem igralcev »Gledališki list« v enem samem obsežnejšem zvezku s pregledom letošnje sezone, a predvsem naj bi združeno napisalo znano anketo naših kulturnih delavcev o gledališki krizi. S finančne strani, mislimo, ne bo zaprek: v teaterski občini, kajti jo tvori 5 abonmajev, bo že mogoče najti toliko prijateljev gledališča, da bodo z nakupom lista omogočili ponovno izhajanje. Ali bi ne bilo mogoče organizirati prihodnje leto, da bi vsak abonent obvezno prejemal list in bo odgovarjal znesek pristihi abonmajski naročnini? t.

Nova izdaja spisov A. Jiraska. Znano založništvo J. Otto v Pragi je začelo izdajati zbrane spise slavnega češkega pripovednika A. Jiraska v definitivni izdaji, ki jo je pripravil sam avtor.

B. Molinari v Pragi. Sloviti dirigent B. Molinari bo dirigiral dne 3. in 9. marca dva koncerta v Češki filharmoniji v Pragi. Dva jubileja Kalmanove »Grofica Marice« na slovenskih odrih. To nedeljo popoldne se bo vprizorila »Grofica Marica« tridesetletni na ljubljanskem odru. Predstava bo ob znanih cenah. — V mariborskem Narodnem gledališču pa bo danes 25. predstava »Grofica Marice«.

Slovenska kultura v inozemstvu. Dne 19. t. m. je priredilo pariško francosko-poljsko združeno lepo uspešno proslavo poljskega pisatelja Vlad. Reymonta, avtorja slovitih »Kmetov«. Govorili so Rene Doumic, tajnik Francoske akademije, Le Goffic, bivši predsednik Društva francoskih književnikov in vseuč. prof. Schoel. — Poljski pisatelj Sierozewski je odpotoval v London, kamor ga je povabil ondotni Pen-klub. — Dne 16. t. m. se je vršil na Dunaju koncert poljske glasbe s sodelovanjem poljskih umetnikov. — Reprezentativni koncert najnovejše poljske glasbe bo prihodnje dni v Parizu pod pokroviteljstvom društva »La Musique vivante«.

Češki glasovi o Zofki Kvedrovi. V najnovejši (1.) številki češke revije »Žensky svet« je napisala dr. Zdenka Haskova nekrolog Zofki Kvedrovi, ki mu je redakcija dodala Zofkino črtico »Stara in nova navada« kot primer pisateljevinega češkega literarnega dela.

Jan Kiepara v Berlinu in Londonu. Jan Kiepara, ki mu nekateri prerokujejo Carsovo slavo, je nastopil pred nekaj dnevi z velikim uspehom v »Turandot« na odru berlinske državne opere. Dne 3. marca pa bo pel Kiepara na londonski radio-postaji.

Cene znanstvenih knjig. Po statistiki ameriškega profesorja R. Pearla v The Quarterly Review of Biology so danes najdražje ne mlike znanstvene knjige, ki po visoki ceni nadkriljujejo celo ameriške. Najcenejše so francoske knjige. Na svetovnem književnem trgu ima nemška znanstvena literatura že težak boj z angleško in francosko konkurenco.

»Naš glas«, Trst. Pravkar smo prejeli drugo, februarso številko tega mesečnika, ki izhaja v Trstu in ki je posvečen lepi književnosti ter narodnim in kulturnim vprašanjem primorskih Jugoslovenov. Februarška številka prinaša bogato gradivo literarnega in poučnega značaja. Omenjamo Kraigherjevo novelo »Matej in Matilda«, Širokov intervju s tržaškim skladateljem V. Mirkom, Bevkov spis »Mrtvaški dihi«, Godinovo študijo o »Bodočem denarju«. Razen tega so tudi rubrike »iz življenja in sveta«, »Knji-

ževnost in umetnost«, in dr. založene s prav zanimivim gradivom. Ilustrirani mesečnik se prezentira v prav vseh znanostnih, Toplo priporočamo revijo naših primorskih rojakov, ki se narača v Trsta Casella postale (poštni predaleček) št. 348.

Max Reinhardt v Parizu. Zabečkom marca prispe sloviti nemški režiser in dramaturg Max Reinhardt v Pariz. Listi poročajo, da bo sodeloval pri slavnostnih uprizoritvah, ki jih pripravlja Gernier. Max Reinhardt bo režiral proslavo Sudermannovo delo »Das Mirakel«.

Paul Hindemith na glasbeni visoki šoli v Berlinu. Nemški listi poročajo, da je bil znani nemški modernist Paul Hindemith pozvan na visoko glasbeno šolo v Berlinu.

V tržaški operi se vrše intenzivne priprave za uprizoritev Zandonaijeve opere »Conchita«. Skladatelj, Riccardo Zandonai spada med glavne predstavnik Italijanske modernistike in uživa mednarodni sloves. Libreto skladatelja Ricc. Zandonaijeve opere je posnet po nekem pripovednem delu francoskega lirika Pierre Louyse. Poizkušnje orkestra in pevcev vodi skladatelj. Tržaška opera je že pred leti uprizorila Zandonaijevo opero »Francesca da Rimini«, ki je dosegla tako v Trstu, kakor pozneje na italijanskih in inozemskih odrih kolosalen uspeh.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER

JEVIM

BACKINOM

Pomen besed:

Vodoravno:

1. vesel čas; 4. kratka; 5. podredni veznik; 6. brzica; 11. medmet; 12. prevozno sredstvo (sebak); 13. časovna enota; 15. posledica; 16. moč, znan iz pravilje; 18. Bolgarski car iz Srednjega veka; 20. Bajno gozdno bitje; 21. Igralna karta; 22. reka v južni Afriki; 23. škoduje živcem; 26. prevozno sredstvo; 27. priprava za pretakanje tekočin (pl.); 29. starorimski pozdrav; 30. predlog; 31. vprašalnica; 32. reka v Sloveniji; 34. kraljevni prislov; 35. osebni zaimek; 36. latinski kazalni zaimek; 37. žuželke; 39. latinski osebni zaimek; 40. mlečni izdelki; 4. vzrok; 42. kemična spojina natrija; 44. Clemen obale; 50. pri starih Egipčanih čašena žival; 51. kazalni zaimek; 52. rastlina; 53. osebni zaimek; 54. dvojica (pl.); 55. oblika pomočnega glagola; 56. predtok Ljubljance; 57. koristna rastlina; 58. možko krstno ime (iz Zupančičeve »Dume«); 59. veznik; 60. veznik; 61. zimskošportna priprava; 62. predlog; 64. grška črka; 65. sestavni del materije; 67. Odoček ob Novi Gvineji; 68. kratka; 69. grški številki; 70. vodne živali; 72. jablečna vodna žival; 74. krstno ime slavnega ruskega carja; 75. podredni veznik (srbski).

Navpično:

2. državni osnovni zakon; 3. oblika pomožnega glagola; 5. podredni veznik; 6. kraj ob

reškem zalivu; 7. blago; 8. opora ograji; 9. vprašalnica; 10. Capkova drama; 11. gora v državič Orjon, U. S. A.; 12. domača živalica; 14. mesto v Južni Ameriki; 15. tvorba razburanih valov; 16. mal gozdič; 17. ton; 18. težko dosegljivo; 19. mesec; 24. član ožega sorodstva; 25. oglas; 26. slaba lastnost; 28. pripadnik verske struje; 31. pridevnik, ki samostalnika ne postavi v dobro luč; 33. rečica ob Indusu; 36. dunajska firma klobukov; 38. železniška proga; 43. glas; 44. reka v Južni Ameriki; 45. gledališka igra; 46. žival; 47. žuželka; 48. narod; 49. tvorba reke; 54. zver; 55. posej, ki ga ni vsakdo veš; 60. filmski komik; 61. številko; 62. člen obale; 63. kratka; 64. žensko krstno ime; 66. domača žival; 68. številko; 69. žival; 71. ba; 73. grška črka.

Rešitev križanke »Krinolina«

vodoravno: 1. ime, 3. ples, 6. zdaj, 12. Erik, 14. vik, 17. sito, 19. dvor, 23. akt, 25. izvor, 27. ona, 29. black, 31. Tabor, 33. saj, 34. pet, 36. tam, 38. Urh, 39. rad, 40. ose, 41. dan, 42. alt, 43. par, 44. edi. — navpično: 1. in, 2. ep, 3. p. d., 4. lani, 5. ej, 7. le, 8. ergo, 9. si, 10. za, 11. ji, 13. ki, 14. voz, 15. kdo, 16. žaba, 17. sta, 18. tik, 20. vrt, 21. rob, 22. Mara, 24. kljun, 26. vrod, 28. noter, 30. ceha, 32. Amor, 33. sed, 34. pet, 37. med.

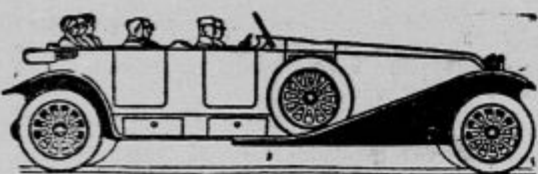
NOGAVICE

z znamko in žigom

„KLJUČ“

najboljše, najprejznjše,

zato najcenejše

«RENAULT»

12 HP. in 15 HP., 4 cilindski ter 18 HP., in 20 HP.,
6 cilindski osebni in tovorni avtomobili vseh vrst.

«STUDEBACKER»

najnovejša tipa, v Evropi preizkušena 24 HP., 6 cilind., 100 km
hitrosti. Poraba bencina 10 l Pride meseca februarja v Ljubljano.

A. LAMPRET, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 22.

Na pusti tork 1. marca od 20. ure
dalje Arena Narodnega doma

Pustni tingl - tangl!

Maske dobrodošle. Plesni potres.
Vstopnina 10 Din.

ZNIZANE CENE! ZNIZANE CENE!

Nogavice

razne vrste, vzorčene, naramnice, vezalke,
šepne robce ter drugo galanterijsko in krat-
ko blago — nudi trdka
OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Pred Sko-
fijo 15 in Sv. Jakoba trg 9.
Na debelo! Znižane cene! Na debelo!

Zarota anarhističnih zločincev!

Skrajne posledice!

Kako je izginit največji parnik sveta?

**Usoda
Borba
Zmaga**

Evy Westinghouse najlepše Američanke!

Ako vas vse to zanima,

čitajte

pravkar izišli roman

Oevre Richter Frich

„Rdeča megla“

(Knjižnica „Jutra“)

Večan izvod samo 30 Din Broširan izvod samo 20 Din

Dobi se v upravi „Jutra“ in po vseh knjigarnah

Kmetovalci! Pomnožite in zboljšajte Vašo krmo!

ZELENOKRMNI - SILO

Najnovejša in najboljša konstrukcija
(zaščiten znak) takojšnja pretvorba
sveže košene trave v zelo redilno,
vrednostno jako okusno, lahko pre-
bavljivo (vitaminov bogato) zeleno-
krmno konzervo.

Z krmnjenjem te kreme se dvigne pri
živalih produkcija mesa, mleka, ma-
sti. Samo na mleku se zviša donos
2-5 litrov na dan pri 1 kravli.

S to napravo si prihranite veliko de-
la in Vam je mogoče krmo spravljati
pri vsakem vremenu in postanete
na ta način s spravljajem krme od
vremena popolnoma neodvisni.

Zgradbo se lahko dovrši v par dne-
vih z pripravljenimi in izgotovljenimi
obličnimi kameri. Zgradba se lahko
amortizira v približno 10 mesecih sa-
mo pri večjem donosu mleka.

Vsa pojasnila daje in sprejema naro-
čila KARL JEZERNIK, stavbenik,
CELJE.

Kadar nujno rabite lepo
po lastni želji črtano po-
slovno knjigo Vam najbo-
lje postreže

A. Janežič

LJUBLJANA

— Florijanska ulica 14 —

Knjigoveznica in črtnalica
poslovnih knjig.

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica
ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osijek, Središnica:
Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašin-
sko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena
vseh velikosti in oblikah, kakor tudi
brušene prozorne šipe, izbočene plošče,
vstekljanje v med. Pina, navadna
ogledala.

Rdečilo obraza!

6 kremo „A“, ki stane samo 45 Din
preženete za vedno neprijetno rde-
čilo iz obraza. Lice dobi lep čist ten.

Rdečilo rok odstrani s „rožnatimi
povoji“. Roke postanejo nežne, mehke
in prijetno bele. Povoji dobite v ele-
gantni obliki za Din 65.— Rdečilo nosa odpravi
ako nos kopljete v posebni koplji, ki gotovo odstrani
tako ukoreninjeno rdečilo. Stane Din 65.— Osebnost pa
najbolje preženete s balsamom proti oteklinam, ki stane
Din 30.— Vse to vam nudi „Centifolia“ kozmetični
zavod M. J. Hojka, Zagreb, Hlode 60.— Zadrževanje
brezplačno cenita.

30% popusta

na posamezne pare čevljev dajem, ter priporočam
nakup vseh vist čevljev in galoš po zelo zni-
žanih cenah. Velika izbira.

Pri snežnih 20%. Prepričajte se pri

Aleksandru Oblat

Sv. Petra o. 18.

2765-a

Težke delavske in vozne konje

štiri- do šestletne,
dobavlja vedno po
najnižjih cenah

Julio Hoffmann

ČAKOVEC (Jugoslavija)

Telefon šte. 31.

2720

Provizijskega potnika

v manufakturni stroki dobro uvedenega,

ličemo za Slovenio.

Ponudbe pod „Potnik P 466“ na
Interreklam d. d., Zagreb I-78.

Tovarne! Engrosisti!

Agilen zastopnik

dober poznavalec trga prevzame zastopstva
uvedenih in neuvedenih artiklov za Beograd
in okolico. — Ponudbe s pogojem na:

Drago Križaj, Beograd, Masarikova

ulica šte. 7.

2731

Ključavničarja

dobrega, ki se razume v delu jake
pločevine in avtogeničnega varjenja
(Schw.issarbeiten)

sprejememo.

Ponudbe in plačilne zahteve pro-
simo poslati na:

Tvornica tan na Sisak d. d., v Sisku.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo vseh pisalnih, računskih, kopirnih in razmo-
ževalnih strojev in blagajn po konkurenčni ceni.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. Telefon 990.

Javna dražba

se vrši 3. marca 1927. in naslednje
dni. vsakokrat začetek ob 8. uri
v Strnišču pri Ptuj.

Proda se: 40 raznih barak, bencin motor, telenska centrala-
2 desinfektorja, razno pohištvo, p-sarniška oprava, vodo,
vodni material in raznovrstne druge stvari.

Okrajno sodišče v Ptuj.

V večjem kraju Slovenije ob progi Zidanost - Zagreb
se odda v najem dobro vpeljana trgovina

z mešanim blagom. — Potreben kapital Din

4000 Gr. — ali garancija v tej višini proti zmerni

obrestim večjemu odplačevanju. — Ponudbe na

pravo jutro od „Promet 59“

DROGERIST

trokovnjak, z večletno praks v inozemstvu, Slovenci srednjih let z
nekaj kapitalom, išče **družabnika-kapitalista** v svrto otvo-
ritve drogerije ali sličnega podjetja v kakem mestu Slovenije. —
Resne neanonične ponudbe z označo razpoložljive vsote na Upor. o Jutra
pod „Par 720“ do 5. marca t. l.

Zapustila nas je za vedno naša ljuba mati,
stara mati, teta, gospa

Marija Kavčič

v soboto, dne 26. februarja po kratki bolezni,
previdena s tolažili za umirajoče v svojem 61. letu
starosti.

Pogreb blage pokojnice se vrši v nedeljo
ob 1/2 4 uri popoldne.

Lahka ji bodi zemljica!

ŽIRI, 26. februarja 1927.

Žalujča rodovina.

ličemo

revizorja in akviziterja

za vse večje kraje Slovenije. Posel je lahek,
zaslužek dober.

Uprava ilustriranega mesečnika „Domači
Prijetelj“, Sv. Petra cesta 24.

2748-a

Moč osebnega vpliva.

SUGESTIJE, OSEBNI MAGNETIZEM,
HIPNOTIZEM, TAKOJSEN USPEH ZA-
JAMCEN!

Izvirne ameriške metode v desetih lekcijah!
Dodatek: sugestivno zdravljenje itd. —
Gosp. F. H. Lj. piše: „Uspehi po Vaši iz-
borni metodi so presenetljivi!“ — Prospekt
prost; 1 zvezek Din 8.— (v znamkah). —
«VEDA IN ZNANOST», Celje, Razlagov-
va ulica 8.

272-a

Marija Brezje

želodčna grenčica

naj ne manjka v nobeni hiši.
Na drobno se dobva v vsaki
trgovini, na veliko pa jo

izdeluje

F. S. Lukas v Celju

Prostovoljna javna dražba.

17. marca t. l. ob 14. uri prodajo se
na licu mesta v Vrbski vasi sledeče
nepremičnine:

1. Vlož šte. 626 k. o. Leskovec,
hiša, gospodarsko posopje, štiri njive,
4 pašniki površina 13.186 m. Izklicna
cena 14.000 Din.

2. Vlož šte. 157 k. o. Stara vas:
pašniki, vinograd površina 2673 m za
14.000 Din.

Ostali dražbeni pogoji se morejo
vpogajati pri sodišču.

Prodajalci si pridržijo 14 dni za
odobritev prodaje.

2738

Okrajno sodišče v Krškem,

oddel. k. l.

STROJI za mesarje in prekajevalce naprodaj.

1 stroj za rezanje mesa (volf.) na mot. pogon,
1 stroj za mečkanje mesa (Kwetsch) na motorni
in ročni pogon,
1 stroj za tlačenje mesa (Spritze) na ročni pogon
1 kovana mulda za mešanje mesa,
noži za rezanje mesa s 5 klinami (Wiegenmesser)
1 stroj za rezanje papirja,
1 stroj za mletje kosti,
1 žaga za žaganje kosti na motorni pogon.
Vsi stroji iz svetovno znanih tovarn.
Polizve se v oglašnem oddelku „Jutra“.

Kajenje je strup!

Vsakdo se lahko odvadi ali omeji zdravlju
škodljivega kajenja z uporabo dr. Kascher-
jevih Putschtablet. Omot Din 30 in 42,
v vseh lekarnah in drogerijah, ali pri „Au-
rora“ k. d., Kamenica 185 (Srijem).

676 H

Dubrovačka Parobrodsko Plovidba d. d.

ima stalen promet

s svojimi luksuznimi parobrodi med
Dubrovnikom, Korčulo, Makarsko,
Hvarom, Splitom, Tivatom, Barijem,
Kotorom in Ercegnovim.

Ima zveze

z velikimi putniško-tovornimi paro-
brodi z Aleksandrijo, Port-Saidom,
Jaffo, Beyrutom, Famagorto,
Mersino in Rodijem.

Za informacije in špedicije se obračate na agenta
A. C. Ducića, Split.

LOKOMOBILE

MOTORJI

JARMENIKI

DIESELOVI in na sesani
plin
PINI & KAY
kompletne žage

Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer d. d.

Zagreb. Pantovčak 1b.

S. JUHÁSZ Ges. m. b. H., GRAZ, Mariengasse 13-17

Bogata zaloga Obs. oji od 1. 1856 Ceniki na željo

Posiljate raznovrstnih cevi, vezilnih de. ov,
raznih sesalk, armatur itd. Emajliranih liti,
(kopalnih čebrov, stenskih vodnjakov itd.)
Sanitarne fayanserobe (klosetnih školjk,
umivalnikov itd.). Transmisije, vreten, ležaje,
vezave, jermenice itd. raznih instalacijskih in
industrijskih potrebščin. Grajenje vodovodnih
in sanitarnih naprav, kurilnice, kanalizacije.

23-8

Zahvala.

Povodom nepričakovane, prerane in britke izgube naše
iskreno ljubljene soproge in predrage mamice, gospe

Ane Nerat roj. Vidmajer

sino sprejel tako izrazov sočutja, da se nam je za iste
nemogoče zahvaliti posameznim.

Tem potom izrekamo najlepšo zahvalo vsem, ki so
v teh težkih dneh sočustvovali z nami ali nam na kateri-
koli način olajšali naše neizmerno gorje in žalost.

Maribor, dne 23. februarja 1927.

2779-a

Žalujča obitelji Marko Nerat.

V tužni boli naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancom, da nam je danes ob
pol 15. uri v 60 letu svoje starosti po muke-
polni bolezni umrla naša nadvse draga so-
proga, mati, stara mati in sestra, gospa

Franja Robavs

Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo, dne
27. svečana ob 15. uri iz hiše žalosti na farno
pokopališče v Zagorje,

Loke pri Zagorju ob Savi, dne 25. svečana 1927.

Peter Robavs. soprog
Angela Poček roj. Robavs, **Poldi, Ivanka,** hčere
Peter, Cenko, Viktor, sinovi
Ivka Poček, vnukinja

276-a

Dol

obvezo in odpr-
te vendar enkrat
očiter ne kupuje
v trgovinan, kjer
Vam nudijo sla-

bo robo za drag denar, ampak ku-
pite še danes dopisnico za 50 para
in pišite takoj po ilustrirani cenik
z več tisoč slikami na veletrgovino
R. TERMEČNI, Lj. št. 20
v katerem najdete po udovito niz-
kih cenah obleke, čevlje, klobuke,
srajce, ure, harmonike, britve, toa-
letne, modne, jeklene in galanterij-
ske predmete. Naročila čez Dn
500— poštnine prosto. Kar ne
ugaja se zamenja ali vrne denar.

Posledice so strašne

Če so zanemari pravilno negovanje
celega telesa. Če naši očetje in ded-
je so vedeli, da dnevna uporaba pra-
vega Fellerjevega „Elsaflujda“ krepi
mišice in kite, da je živcem moči in
varuje pred boleznijo. Drmenje in
umivanje z Elsaflujdom nas obdrži
sveže in odporne, umirja živce in
ublažuje bolečine. S svojo mnogo-
stransko uporabo pokazuje Elsaflud
odmaja in smotaj vedno koristnim
kot staro, dobro domače sredstvo in
kosmetikum. Močnejšega in boljšega
delovanja kot francosko žganje.

Zahtevajte za polizum v lekarnah
in odgovarjajočih prodajalnicah iz-
recno „Fellerjev“ pravi Elsaflud, v
polizumskih steklenicah po 6.— Din,
v dvojnatih steklenicah po 9.— Din,
ali specialnih steklenicah po 26.—
Din. Po pošti pride tem cenejše, čim
več se naroči nakrat; z zavojnico
in poštno vred stane:

9 polizumskih ali 6 dvojnatih ali 2
specialnih steklenic 61 Din;
27 polizumskih ali 18 dvojnatih ali
6 specialnih steklenic 133 Din;
54 polizumskih ali 36 dvojnatih ali
12 specialnih steklenic 250 Din.

Naročila nasloviti razločno takole:

EVGEN V. FELLER, lekarna v

Stabilci Donji,

Elsatrg 245, Hrvaška.

V globoki žalosti naznanjamo, da
je naš srčno ljubljani, dobri oče,
soprog gospod

Anton Kervina

v soboto, dne 26. t. m. po dolgi,
mučni bolezni nenadoma mirno v
Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo
v ponedeljek, dne 28. februarja 1927,
ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti
Rožna dolina, cesta IV, št. 10 na po-
kopališče na Vič.

V Ljubljani, 26. februarja 1927.

Anton Kervina, sin, poročnik,
I. vazduhoplovni puk.

Marija Kervina, soproga.

Potrti globoke žalosti sporočamo,
da je naša neizmerno dobra mati,
stara mati, tašča, svakinja in teta,
gospa

Marija Polz pl. Rittersheim

vdova stotnika

po dolgem, težkem trpljenju, previ-
dena s sv. zakramenti za umirajoče,
dne 26. februarja 1927, ob 3. popo-
dne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek,
dne 28. februarja 1927, ob 2. popo-
dne izpred hiše žalosti, Knafljeva
ulica št. 4 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo vršila v
četrtrek, 3. marca 1927, ob 9. dopo-
dne v župni cerkvi Marijinega
Oznanjenja.

Ljubljana, 26. februarja 1927.

Marija Cocron, Margarete Drenig,
hčerki; **Teodor Drenig,** art. kapetan
v pok.; **zet; Fritz Cocron,** vnuč; **Ru-
dolf Polz,** konjiški major v pok.;
svak: **Gizela Forcher-Mayr,** Else
Schroth, svakinji, nečaki in neča-
kinje.

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

»Srečna bo!« je mrmral sam pri sebi. »Karel jo ljubi, njeno življenje bo raj... Zakaj vojvoda je dober in plemenit, pogledal sem mu v dušo. Ljubezen mu kar sije iz oči. In tako bo Violetta vojvodina Angoulémska!« se je zasmel. »Ženin mojega dekletca je kraljev sin!... A tudi če ne bi bil! Če bi bil poslednji težak ob Sekvani ali poslednji vseh razbojnikov, kar jih premore Pariz, moja beda ne bi bila zato nič manjša... Kateri siromak je tako nesrečen, da bi hotel živeti s krvnikom pred očmi? Kateri zaljubljenec je tako slep, da ne bi pahnul Violette od sebe, če bi mu priznala, da jo je odgojil krvnik?...«

Preril se je skozi gruče razburjenih ljudi, ki so bili spet napolnili Grévski trg, in zavil proti hiši, v kateri je zjutraj ostavil kardinala Farneskega.

»Ako krvnik izgine, bo vse to popravljeno,« je nadaljeval gredoč. »Če bo njen dragi vedel, da me je vdanost do nje pognala v smrt, ne bo čutil do mene ne groze ne studa, ampak usmiljenje... Po moji smrti mu bo lahko z mirno dušo povedala resnico in bo vzlic temu srečna z njim... O, hčerka, če bi vedela, kako rad umrem za tvojo srečo! Edino, kar me boli, je misel, da boš plakala za menoj...«

Prišel je za kladivo in potkal. Črni lakej je odprl. Nasmehnil se je Claudiu kakor staremu zancu.

»Govoriti moram z njegovo Prevzvišenostjo,« je rekel krvnik. »Stopite gori,« je dejal lakej.

Prišlec je naglo krenil po stopnicah. Prav tedaj pa je smuknil v hišo tudi ogleduh, ki je sledil Claudiu za petami, ter stopil v stransko sobico, ne da bi črnil vratarju kako besedo. Tudi to pot je čakalo v sobici nekaj ljudi. Ogleduh jim je molče mignil, naj gredo z njim.

Claude je bil prišel do vrat dvorane, v kateri sta s Farnesom

prečula noč. Ko pa je hotel stopiti čez prag, je mahoma začutil, da so ga od zadaj zgrabili za komolce. Toliko da je še utegnil pogledati ljudi, ki so ga bili obkolili; nato jih je zakrila debela platnena vreča, ki so mu jo vrgli na glavo.

Claude je bil obdarjen z orjaško močjo. Ne da bi kriknil ali črnil besedico, je trenil s silnimi rameni in otrešel nasprotnike, kakor merjasec otrese pse. Njegove roke so se iztegnile nalik smrtonosnim kleščam; dvakrat so zgrabile, dvakrat stisnile... dva moža sta pala z zmečkanim govtancem na tla!

Toda ostali so mu tačas zadržali vrečo okoli vratu. Claude je v temi nadaljeval svojo nemo borbo. Njegova ogromna pest je mlatila kakor bojni bat; kosti so se lomile pod njo in pokale so lobanje...

Tedajci pa se je opotekel in telebnil po tleh. Favstini opričniki so mu bili podložili zanko in so mu izpodnesli noge!...

Še na tleh se je izkušal braniti. Zaman! Čutil je, kako teptajo po njem, kako mu stopajo na prsi in kako mu vežejo roke in noge... Kmalu se ni mogel več ganiti. Vse okoli sebe je slišal grgranje umirajočih, hripavo šiganje in zasopli pogovor tistih, ki so ostali. Ubityh in ranjenih je moralo biti pet ali šest...

Njegova poslednja jasna misel je zbežala k Violetti. Nato se mu je zvrtilo v glavi. Se enkrat se je besno napel, da bi raztrgal vezi... in v tem brezumnem, brezupnem naporu se je onesvestil.

XXXVIII.

Tajna sodba.

Njegova nezavest je trajala dolgo, vsekakor nekaj ur. Ko se je zdrnil, ga je obdajal nočni hlad. Čutil je tudi, da ga nekaj stresa in buta. Vsak stresljaj mu je trgal meso, ki je zatekalo pod vezmi.

Kam so ga peljali?... Claude je uganil le to, da so ga nezvestnega položili na dvokolnico in so počakali noči, da ga spravijo na določeni kraj.

In kdo so bili ti ljudje? Po čigavem nalogu so ga prišli? Vreča, ki so mu jo vrgli na glavo, mu je pomagala ugibati: ta ukana je bila od nekdanj bojno sredstvo Favstinih ljudi... Krvnik je vztrepetal, a ne zaradi sebe. Kaj mu je mogla Favsta drugega kakor umoriti ga? Njega, ki je pravkar sklenil, da se sam ubije!... Toda

ustrašil se je za Violetto. Pa ne da bi bila peklenska Favsta našla tudi njeno sled?... Ko je vse vestno premislil, mu je odleglo. Najbolj verjetno se mu je zdelo, da so ga čakali v hiši na Grévskem trgu, da pa niso vedeli, odkod prihaja.

Dvokolnica se je ustavila. Claudi je zgrabilo več ljudi, ki jih ni mogel videti. Ko je začul ropot trkala in njegov zlovesči odmev, ga je spet izpreletelo: zdaj ni bilo več dvoma zanj, da je v oblasti vladarice — da je Favstin jetnik!...

Nesli so ga v hišo, s hodnika na hodnik; nato so nekje odklenili železna vrata, vrgli ga na nekakšno preprogo in spet zaklenili za njim... Tisti mah je začul osupel vzkrík... Nekdo je planil k njemu, sklonil se, prerezal mu vrvi na rokah in na nogah ter odvezal vrečo, ki mu je pokrivala glavo... Ko je krvnik divje spustil podplute oči okoli sebe, je zagledal moža, ki je klečal pri njem in zamolklo ponavljal:

»Claude!... Vi tukaj! Vi!...«

Claude ni mogel verjeti svojim očem. Misli je, da se mu blede. Zamežal je, pogledal iznova in zamrmral:

»Kardinal knez Farneski!...«

Hotel je vstati, toda udje so mu bili kakor polomljeni, ker je ležal zvezan toliko ur. Z brezmejnim strmenjem je uprl pogled v kardinala.

»Kje sva?« je zahropel.

»Kakor da ne veste!« je rekel Farnese z mrkim glasom. »Kje naj bova, ako ne pri zločesti ženščin, ki naju je satan zapeljal, da sva ji služila!...«

»Pri Favsti?« je zavpil Claude, ki se je naposled po- »Uganil sem! Ali ste mar tudi vi jetnik?«

»Zgrabili so me baš v trenutku, ko sem odhajal iz hiše na Grévskem trgu...«

»Mene pa, ko sem vas prišel iskat...«

»Kaj se je zgodilo z mojo hčerjo?« je strahoma vprašal Farnese.

»Otetja! Hotel sem vas odvesti k njej...«

»Vi!...«

Kardinal je sklonil glavo pred krvnikom, ki je gledal nanj z očmi polnimi vdanosti in samozatajenja.

Vir lepote vsake dame tvori
povsod znana
CHYPRE KREMA CALDERARA.

CALDERARA CHYPRE

milo za bodečo brado.

CALDERARA & BANKMANN, WIEN.

Dobi se v vseh boljših trgovinah.

JULIO MEINL

Vodnikov trg št. 5

otvori v ponedeljek

svojo

2759

drugo podružnico v Ljubljani

Hotel v Primorju

ali večjem mestu Jugoslavije

se išče v nakup

Ker biva kupec v inozemstvu se prosi za ponudbe s priložljivo slike in natančnim opisom, navedbo približne tebitete in skrajne cene. — Ponudbe na upravo Jutra pod šifro „Hotel“. Slika se takoj po vpogledu vrne.

KRISTAL D.D.

tovarna ogledal in brušenega stekla.

MARIBOR, Koroška cesta šte. 32

Telef. interurb. 132

Telef. interurb. 132

Izdeluje ogledala iz la kristalnega stekla 5½—8 mm debelo. V VSEH VELICINAH. TUDI V MERAH 200x200 cm IN VEČ, brušena prozorna stekla s okraški, izbočena stekla, popravila oslepele ali sploh pokvarjena stara ogledala, IZVRŠUJE ZASTEKLENJE IZLOŽB IN PORTALOV S ZRCALNIM STEKLOM 6—8 mm IN S SPECIALNIM STEKLOM 6—7 mm deb., vlaganje stekla v medenine. Ima v zalogi colska in navadna ogledala (Stroffenglas) vseh vrst. VSE PO JAKO ZMERNIH IN ZNIZANIH CENAH. JAMCI ZA PRVOVRSTEN, TRPEŽEN OBLOG ZRCAL, KATERI JE V NASI DRŽAVI PRIZNAN KOT NAJBOLJSI. ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Revmatizem

Izjava zahvalnosti.

Gosp. Dr.-ju I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska ul. 43

Velečeni gosp. doktor! Prosim Vas najviljudneje, da mi na naslov mojega očeta od pošljete po povzetju za sedaj steklenico Vašega odličnega zdravila „Radio Balsamika“. Leta 1925 sem prijel od Vas tri steklenice in sem se čisto prepiral, da je Vaše zdravilo edina rešitev proti revmatizmu. Zato sem priporočil tudi svojemu očetu, da se tudi on poskuša zdraviti z „Radio Balsamika“ ob enem se Vam najtopleje zahvalujem za Vaše zdravilo, ki me je rešilo hudih bolečin. Z oduševnim spoštovanjem in zopetno zahvalo.

UOLJAN (Dalmacija), 29. oktobra 1926.

Viktor Minković

upravitelj kr. pomoškega svetlinika „Tr. sestrice“.

Lek „RADIO BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpóšilja z doplačilom po povzetju laboratorij RADIO BALSAMIKA Dr. I. in M. Rahlejev, Beograd, Kosovska ul. 43, parter 6

POZOR!

2757

Naznanjam, da sem preselila

modistovsko obrt v modni salon

ob cesti v isti hiši Dunajska cesta 9.

Ob enem upeljem prodajo volne, pletene robe (jumperje, pullower) rokavice, nogavice in slično, deloma lastnega izdelka.

Postregla bom najkulantneje in se vlijudno priporočam.

Stemberger-Reš

Prevzeteje trgovine!

Cenemenu občinstvu mesta in okolice Maribora vlijudno naznanjam, da sem prevzel stano znano specerijsko trgovino g. Ig. Tischlerja na Aleksandrovi cesti št. 19.

Skrbel bom za prvovrstno in sveže biago po solidnih cenah, ob vesini in točni posrežbi, kakor tudi, da se naročila na željo na dom dostavljajo.

Se priporočam prijaznemu upoštevanju

2739

z odličnim spoštovanjem

Ivan Tramšak.

OBVESTILO.

Svoje cenjene naročnike in občinstvo vlijudno obveščam, da se je dosedanja trdnica na Sv. Petra cesti

Ložar & Bizjak razdružila

in vodim od sedaj naprej

krojaško delavnico in trgovino oblek. galanterije in klobukov

na dosedanjem prostoru Sv. Petra cesta 20 pod samostojno trdnico

Jernej Ložar

Zahvaljujem se za dosedaj mi izkazano zaupanje in vabim vse svoje stare in nove naročnike k obilni naročbi. Za pomladne in poletne obleke je že došlo krasno angleško in češko blago ter klobuki najnovejše fazone.

Obleke izgo avijam najmoderneje, solidno in točno.

Zagotavljam vestno postrežbo se priporočam!

Z velespoštovanjem

Jernej Ložar

Prometni zavod za premož d.d. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo samo na debel

Premog, domači in inozemski, za domačo kurjavo in industrijske vrste

Kovaški premog vseh vrst

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premož d. d., Ljubljana.

M. Klotičeva cesta št. 15/L

Serravallo

Železnato CHINA-VINO

Vzbuja voljo do jedi okrepa živce, boljša kri in je rekovalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet

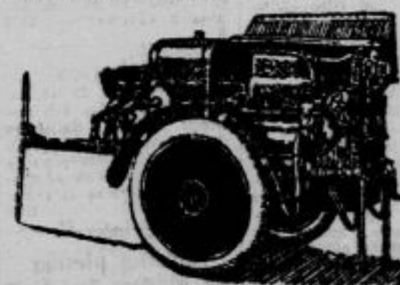
Izborni okus.

Nad 10.000 zdravniških priporočil.

Dobi se v vseh lekarnah.

62

Gasilna društva, pozor!

Motorna brizgalna

10 m³ na uro

do 60 m višine

Motori 4 cilindri z

22 36 HP

Vse auto-brizgalne št. do

40% ceneje kot druge

Konkurenčni izdelek.

Dobavljajo:

ustopatve RENAULT

A. LAMPRET, Dunajska cesta št. 22.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 10. Najmanjši znesek Din 10

Driveditvi

Ali veš?
da se bo na pustni torki najbolj vroče gostilo pri Sodku, kjer bo godba in ples! 5022

Danes
vsi v Ameriko na pustno veselico, ki jo priredi godbeno društvo "Gradščica". 5029

II. Kolizej, karneval
1. marca v salonu pri Levu 5039

Pustni zabavni večer
priredi I. slov. tam. društvo "Krim" na pustni torki, 1. marca v gostilni g. Antona Steinegerja na Opekarski c. 31 (Irnovo). Začetek ob 8 uri — Odh. 5562

Št. Vig nad Ljubljano
"Princesa iz Amerike" je naslov originalni, zabavni komediji v 4 dejanjih, ki jo uprizaro "Prosvetni odtok naprednih društev" danes 27. k. m. ob 8. uri včeraj v 8. uri v solski telovadnici. Čisti dohodek te predstave je namenjen poltrgovinski taborišču za otroke v St. Vihu. Posetite v obilnem številu te predstave in dobiti s tem, da znate ceniti naravno delo in v prebiti družba. 5094

Za legitimacije
izvirne slike najhitreje in najceneje fotografirajo Primož Zidani most. 71

STAMPILJE
pečate
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
P. Petra obala 12

Galoše popravljajo
parca vulkanizacija Skafar, Ljubljana, Rimska cesta 11 12

Ondulacija, vodna, ondulacija, strižnje, nanikura, najtočnejše se izvršuje v damskem salonu "KELVIN".
Kopitarjeva ulica 1.

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hibber, Ljubljana, Valvatorjev trg 266

Kotiljone
izdelava takoj in poceni "PAPIROL", Wolfova ul. 8 5411

Snežne čevlje
in galoše popravljajo Avgust Škof, Borštnikov trg 44. I. 5445

STAMPILJE
Graveur
ANT. ČERNE
Ljubljana
Kongresni trg 10

Službe
dobro

Zastopnik
sprejema za Slovenijo, Hrvaško in Srbijo proti fiksnim plačilom in visoki proviziji za serijske predmete. Cenjuje se poštenost in priložnost za razne kolekcije na Kemično podjetje "Vefra". Moravce, Slovenija 5470

Mehanika za pisalne stroje
spretna in poštena — Iščem. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Mehanika". 5428

Hmeljarja
večnega v sajenju, obdelovanju in sušenju hmelja, sprejema podpisano direktijo takoj v stalno službo. Plača po dogovoru, stanovanje v hiši. Pismene ponudbe z oznako plaže je poslati ali se osebno predstaviti "Dilektori Družnove Dobra Tola" polovne kod Soka. 5431

Sobarico in dekle
za vsa hišna dela, ki zna tati kuhati, išče za takoj Dr. A. Puljo, Zemun, Magistratski trg 2 5067

Gospodično
popolnoma zmogla hrvaška, za dev. 7 v 13 letih stari deklica. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Gospodično". 5004

Pletiljo
izvirno vpletajo nogavice in drugih del, sprejema za stalno Jakob Selikar v Škofji Loki 5461

Zastopnik
zanesljive in agilne, predvsem trgovske potnike, ki so dobro vpeljani, išče v svojo prodajo državnih srečk. Reme ponudbe pod šifro "Sigurno dohodek" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Zmožen za deželo". 5497

Fanta s harmoniko
ki ima veselje do potovanja, sprejema. Zelo iskreno. Ponudbe do 1. marca na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Harmonika". 5347

Pridno dekle
pošteno in snažno, staro od 20—30 let, ki mara kuhati in druge dela, sprejema v boljši hiši. Naslov v oglasni oddelku "Jutra". 5307

Lep zaslužek
dobre agilni in pošteno vpokleni in tudi drugi pri domači ljubljanski, specialni banki za srečke s prodajo dobrih domačih srečk. — Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Posredna sreča". 5235

Vodjo želez. stroje
samostojnega in starejšega, sprejema J. Kraljevič, Zalec. Plača po dogovoru. 5390

Kuharico
samostojno, ki zna dobro kuhati, sprejema. Ponudbe s priporočili in zahtevki plaže je poslati na naslov: Dr. Arnold Polzmar, odvetnik v Koprivnici, Hrvaška. 5438

Potnike
Inteligentne, sprejema za vsa Slovenijo v stalno službo proti dobremu zaslužku — mesečno od 5—10.000 Din, še velike trdnice. Mi se nahajajo pri Karlu Beliku v Hriški ulici 27/1 — levo. 5395

Vrtnarja
dobro izveščajo, sprejema za samostojno vodstvo večje vrta, posebno za gošče sadnih sadež. Vrt dam event. tudi v našem. Uprava vlastitstva. Vito v kraj Vražičina. 5430

2 vajenca
za sedlarstvo in ličarstvo sprejema takoj Malgaj & Horvat, tapetiranje in ličanje avtomobilov, Ljubljana VII, Slovenska cesta. 5619

Postrežnico
za vsa hišna dela, pojo pranje in likanje, sprejema proti dobri plaži in hrani. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5621

Šoferja
oženjena, treznega in zanesljivega sprejema v trgovski hiši v Beogradu. Zaposleni bi bili tudi v trgovini, žena pa kot kuharica. Vojna se povrne. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5631

Strojnika
za 160 k. s. compound kondenz. parni stroj, zanesljivega, s priporočili, ki je izkušen ključavničar in se razume tudi na elektr. dela, sprejema "Levante" d. d. 5436

Trgovskega učenca
z izredno, močnega in poštenega, kateri je dosegel najmanj 2 raz. mednarodno učenca, sprejema takoj Ant. Čadež, trg s mešanim blagom v Slovenjgradcu. 5635

Trg. pomočnika
z večletno prakso in z nekaj kapitala takoj sprejema za ustanovitve trgovine v mariborski okolici. Event. tudi lahko sam zelo ugodno prevzame. Ponudbe na podružnico "Jutra" v Mariboru pod "Deželo". 5635

Služkinja
z dobrih spretnostih, dobi stalno službo za hišna dela in samostojno kuhinjo. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5635

Žagar
za trd les, z najhitrejšimi spretnostmi dobi takoj službo. Ponudbe z navedbo zahtevane plaže na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Nastop takoj 73". 5573

Učenca
sprejema izveščajo trgovino v ljubljanskem predmestju. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5574

Boljšo dekle
staro 16 let, sprejema v gospodinjstvo. — Pismena vprašanja pod šifro "Zdravje" na oglasni oddelku "Jutra". 5575

Točilskega vajenca
na 15 let starega — z izredno, močnega in poštenega, kateri je dosegel najmanj 2 raz. mednarodno učenca, sprejema takoj Ant. Čadež, trg s mešanim blagom v Slovenjgradcu. 5635

Kot kočijaz
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Knjigovodnica
bilancist, samostojna, z večletno prakso, treznega kondenz. parni stroj, zanesljivega, s priporočili, ki je izkušen ključavničar in se razume tudi na elektr. dela, sprejema "Levante" d. d. 5436

Kot ekonom
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Natakarica
z daljšo prakso, 25 let stara, izredno, močnega in poštenega, kateri je dosegel najmanj 2 raz. mednarodno učenca, sprejema takoj Ant. Čadež, trg s mešanim blagom v Slovenjgradcu. 5635

Spretna pletilja
išče odjemalca za različno pletenje. Sprejema tudi delo na dom, Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5428

Tesačo
za bukove prage sprejema takoj. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5524

Trgovsko moč
starejša, samostojna in popolnoma izurjena v mešanih stroki, posebno v manufakturah, išče večja trgovina na deželi. Vsa ohraba v hiši. — Nastop službe 15. marca ali pozneje. Ponudbe s zahtevkom plaže na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Zmožen za deželo". 5543

Manufakturnista
prvotno moč s dobro naobrazbo išče večja delatna trgovina. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Ptuj". 5534

Vajenca
pridnega in poštenega, za mesarsko in prekajevalsko obrt sprejema Frano Golob, Ljubljana VII., Jerskeva cesta 47. 5536

Lesnega strugarja
hitrega delavca za skordno delo sprejema v takoj v kraju blizu Ljubljane. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Levi strugar". 5508

Praktikantinja
za modistino, išče pošteno hišo, še v dveletni praksi, išče namočena za enoletno učeno dobo proti plačili. — Nastop takoj. Dopise pod šifro "Modistina 63" na oglasni oddelku "Jutra". 4982

Gospodarij
Kadar potrebujete kakšnega posla za hišna ali gospodinjstva dela, obrnite se na "Poselske zveze" v Ljubljani, Starti trg 2 Za odgovor znaniko. 1520

Začetnica
zmogla strojeplajna in stenografija, korendence pri knjigovodstvu, želi službo. Gre tudi nekaj časa brezplačno. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Veselo do dela". 5560

Kuharica
starejša, samostojna, s dobrih spretnostih, išče službo v varodni ali pri veliki kuhinji. Cerit, Cesta v Brezje, Vrtna ulica 3 pri Mariboru. 5664

Vrtnar
samostojen delavec, oženjen, išče stalno službo. Cenjuje dober plačilni pogoji. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Skriben št. 1120". 5567

Natakarica
ki zna šivati, želi službo s 15. marcem. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Natakarica 23". 5568

Ključavničarski pomočnik
vešč tuji avtoriziranih varijant in vodovodnih in električnih del. Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5548

Trg. pomočnik
mlad, tneeriat, išče mesto pomočnika, najraje v kakem mestu ali trgu. Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5533

Šofer - mehanik
"Vesten 50" na oglasni oddelku "Jutra". 5033

Knjigovodja
bilancist je za popoldnevne ure na razpolago. Dopise pod šifro "Knjigovodja" na oglasni oddelku "Jutra". 5496

Trgovec
ki je valod nesrečo prišel ob lastno trgovino, dobro izveščajo v manufakturni stroki, želi namočena za enoletno učeno dobo proti plačili. — Nastop takoj. Dopise pod šifro "Knjigovodja" na oglasni oddelku "Jutra". 5496

Pekovski pomočnik
išče službo za takoj. Cenjuje dober plačilni pogoji. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Pekovski pomočnik". 5309

Služkinja
z dobrih spretnostih, dobi stalno službo za hišna dela in samostojno kuhinjo. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5635

Kot kočijaz
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Knjigovodnica
bilancist, samostojna, z večletno prakso, treznega kondenz. parni stroj, zanesljivega, s priporočili, ki je izkušen ključavničar in se razume tudi na elektr. dela, sprejema "Levante" d. d. 5436

Kot ekonom
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Natakarica
z daljšo prakso, 25 let stara, izredno, močnega in poštenega, kateri je dosegel najmanj 2 raz. mednarodno učenca, sprejema takoj Ant. Čadež, trg s mešanim blagom v Slovenjgradcu. 5635

Spretna pletilja
išče odjemalca za različno pletenje. Sprejema tudi delo na dom, Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5428

Knjigovodja
bilancist samostojna, v vseh pisarnikih in administrativnih poslih veridran, slovenski, arhivski, in nemški dopisnik, dober organizator, išče namočena za enoletno učeno dobo proti plačili. — Nastop takoj. Dopise pod šifro "Knjigovodja" na oglasni oddelku "Jutra". 5496

Mladenčič z dežele
išče službo v skladu ali kot sluga. Naslov v oglasni oddelku "Jutra". 5535

Polir
popolnoma samostojen delavec v pisarni in na stavbi želi službo za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe pod šifro "Delovodja" na podružnico "Jutra" v Celju. 4899

Bivši poštni uslužbenec
jako pripraven in zmogel v pisarnikih poslih, vešč italijanskega, nemškega ter seveda tudi slovenskega jezika, želi primerne službe kot skladnik ali sluga v kakem zavodu. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vsem dobrodošel". 5032

Praktikantinja
za modistino, išče pošteno hišo, še v dveletni praksi, išče namočena za enoletno učeno dobo proti plačili. — Nastop takoj. Dopise pod šifro "Modistina 63" na oglasni oddelku "Jutra". 4982

Gospodarij
Kadar potrebujete kakšnega posla za hišna ali gospodinjstva dela, obrnite se na "Poselske zveze" v Ljubljani, Starti trg 2 Za odgovor znaniko. 1520

Začetnica
zmogla strojeplajna in stenografija, korendence pri knjigovodstvu, želi službo. Gre tudi nekaj časa brezplačno. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Veselo do dela". 5560

Kuharica
starejša, samostojna, s dobrih spretnostih, išče službo v varodni ali pri veliki kuhinji. Cerit, Cesta v Brezje, Vrtna ulica 3 pri Mariboru. 5664

Vrtnar
samostojen delavec, oženjen, išče stalno službo. Cenjuje dober plačilni pogoji. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Skriben št. 1120". 5567

Natakarica
ki zna šivati, želi službo s 15. marcem. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Natakarica 23". 5568

Ključavničarski pomočnik
vešč tuji avtoriziranih varijant in vodovodnih in električnih del. Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5548

Trg. pomočnik
mlad, tneeriat, išče mesto pomočnika, najraje v kakem mestu ali trgu. Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5533

Šofer - mehanik
"Vesten 50" na oglasni oddelku "Jutra". 5033

Knjigovodja
bilancist je za popoldnevne ure na razpolago. Dopise pod šifro "Knjigovodja" na oglasni oddelku "Jutra". 5496

Trgovec
ki je valod nesrečo prišel ob lastno trgovino, dobro izveščajo v manufakturni stroki, želi namočena za enoletno učeno dobo proti plačili. — Nastop takoj. Dopise pod šifro "Knjigovodja" na oglasni oddelku "Jutra". 5496

Pekovski pomočnik
išče službo za takoj. Cenjuje dober plačilni pogoji. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Pekovski pomočnik". 5309

Služkinja
z dobrih spretnostih, dobi stalno službo za hišna dela in samostojno kuhinjo. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5635

Kot kočijaz
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Knjigovodnica
bilancist, samostojna, z večletno prakso, treznega kondenz. parni stroj, zanesljivega, s priporočili, ki je izkušen ključavničar in se razume tudi na elektr. dela, sprejema "Levante" d. d. 5436

Kot ekonom
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Natakarica
z daljšo prakso, 25 let stara, izredno, močnega in poštenega, kateri je dosegel najmanj 2 raz. mednarodno učenca, sprejema takoj Ant. Čadež, trg s mešanim blagom v Slovenjgradcu. 5635

Spretna pletilja
išče odjemalca za različno pletenje. Sprejema tudi delo na dom, Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5428

Knjigovodja
bilancist je za popoldnevne ure na razpolago. Dopise pod šifro "Knjigovodja" na oglasni oddelku "Jutra". 5496

Trgovec
ki je valod nesrečo prišel ob lastno trgovino, dobro izveščajo v manufakturni stroki, želi namočena za enoletno učeno dobo proti plačili. — Nastop takoj. Dopise pod šifro "Knjigovodja" na oglasni oddelku "Jutra". 5496

Pekovski pomočnik
išče službo za takoj. Cenjuje dober plačilni pogoji. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Pekovski pomočnik". 5309

Služkinja
z dobrih spretnostih, dobi stalno službo za hišna dela in samostojno kuhinjo. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5635

Kot kočijaz
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Knjigovodnica
bilancist, samostojna, z večletno prakso, treznega kondenz. parni stroj, zanesljivega, s priporočili, ki je izkušen ključavničar in se razume tudi na elektr. dela, sprejema "Levante" d. d. 5436

Kot ekonom
ali kaj silnega žel stalno službo strokovnjak v sivi nožici, poljedelstvu in sušenju. Ponudbe pod šifro "Vojna se povrne" na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vojna se povrne". 5429

Izvežban uradnik
vešč knjigovodstva kakor tudi slovenske in nemške korendence, želi za večerje ure zaposlovanja. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Delovodja". 5417

Šofer - mehanik
išče službo v Ljubljani. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Šofer-mehanik". 5522

Kuharica
želi službo pri samostojnem starejšem gospodu kot samostojna gospodinja. — Cenjene dopise pod šifro "Vesta moč 81" na oglasni oddelku "Jutra". 5531

19letna gospodična
in Korotke Slovenija, ki je dovršila 3 meščanske in 4 trgovaške šole, vse s odliko, vešč strojeplaj, stenografije ter obvlada slovenski, nemški, italijanski in angleški jezik, prosi na službo v kakšni trgovini ali večjem podjetju, katera v svoji domovini ni more dobiti. Dopise na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "H. H.". 5022

Fotograf, pomočnik
išče stalno službo. Dopise pod šifro "Fotograf 300" na oglasni oddelku "Jutra". 5536

Šoferska šola
praje poak in izobražuje praktično in teoretično kandidata za samostojno šoferje. Pouk je temeljit in uspešen. Kandidati sprejemamo vsak dan. Prospekti gratis. Natančne informacije v avto-školi, Zagreb, Kaptol 15 — Telefon 11-95. 76-5

Strogo učiteljico
sprejema za poučevanje v nemški. Dopise na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Učiteljica". 5500

Nemščino in klavir
poučuje državno izprašane učiteljice po telu uprorni cen. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Hitri napredek". 5475-5

Citre poučujem
dobro in popolno izven svojega stanovanja. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5531

Gospodično
ki si želijo šivati perilo, sprejema zopet v pouk M. Alekovec, Cankarjevo nabrežje 1. Učna doba poljubna. 5501

Italijanščino
poučujem na domu. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Italijanka 46". 5591

Francoščino
temeljito poučuje učiteljica. Naslov v oglasnem oddelku "Jutra". 5541

Gospodično
prezame inštruktorje v stenografiji, event. inštruktor oboje iz osnovne šole. Ponudbe pod šifro "Knjigovodja" na podružnico "Jutra" v Celju. 5535

Krojaški pomočnik
za veliko, boljše delo, z izredno prakso, želi premeniti službo — če morede takoj. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Fino delo". 5477

Inteligentna dama
srednjih let, pridna in dohodljiva, želi namočena kot gospodinja pri starejšem, boljsem, samostojnem gospodu ali vdovu. — Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Miroljubna". 5429

Vrtnar
vešč v vseh panogah vrtnarstva, oženjen in brez otrok, želi službo vrtnarja ali hišnika. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Vrtnar 82". 5615

Starejša kuharica
ki zna samostojno in dobro kuhati, išče primerno službo. Ponudbe na oglasni oddelku "Jutra" pod šifro "Varčna 16". 5616

Dvokolesa
popravljajo najbolje, najhitreje in najceneje Florjančič, Nunska ulica 3. 5616

Masivno spalnico
novo, polirano, prodam za 3000 Din. Naslov pove oglasni oddelku "Jutra". 5517

«Express» stroj
popolnoma nov,

„ETOILE“

gorčica (senf) je najboljša, dobite jo v vseh delikatesnih
in specerijskih trgovinah.

2713-a

Suchard

Našim potrošačem!

O priliki stoletnice obstoja naše tvornice v Neuchatelu (Švica), kjer proizvajamo slovite svetovne fine čokolade, kakor MILKA, VELMA, BITTRA itd. smo se odločili, da potrošačem SUCHARDOVE čokolade v Jugoslaviji nudimo

Nagrade v vrednosti Din 500.000

ki jih razdelimo na sledeči način:

10.000 škatel bonbonov v vrednosti po Din 40,-, Din 400.000	
132 nagrad v gotovini	
2 po Din 5.000 = Din 10.000	
10 po Din 2.000 = Din 20.000	
20 po Din 1.000 = Din 20.000	
100 po Din 500 = Din 50.000	Din 100.000
	Din 500.000

okusno, zdravo in velike redilnosti.

— Za naše nagrade ni treba do brezkončnosti kupovati čokolade. VSAK BON predstavljaja del nagrade, za kar je treba samo 240 bonov! Pazite na ime „SUCHARD“, ker je to jamstvo za kakovost.

Generalni zastopniki za kraljevino S. H. S.
JENNY I ARNS, BEOGRAD
Uzun-Mirkova ulica 8.

SUCHARD S. A.

Zastopstvo in skladišče za Hrvatsko in Dalmacijo
NIKOLA STANKOV, ZAGREB
Kukovičeva ulica b. 50

NA DEBELO!

NA DROBNO!

M. BERDAJS, Maribor

trgovina z mešanim blagom in semen

Telefon 351.

Telefon 851.

priporoča svojo veliko izbiri

deteljnega, travnega, vrtnarskega in
cvetličnega semena najboljša kakovosti.

Zaloga Tomaževe žlindre in kalijeve soli.

Častno priznanje 1886! Ceniki na razpolago! Ustan. 1869

V PRAGO

na

14. MEDNARODNI VELESEJEM

ki se vrši

od 20. do 27. III. 1927

ODPOTUJEJO posetniki lahko že 10. marca.

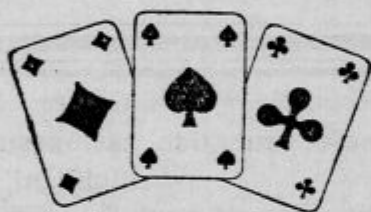
50%ni popust

pri osebnih in brzovlakih na jugoslovanskih in češko-slovaških železnicah.

Brezplačna pojasnila in legitimacije se dobe pri:

MATELIČ & CO., Čekoslovaški
LJUBLJANA konzulat v Ljubljani
Kongresni trg 3. Breg 8.

Zdravnik

dr. Anton Slivnik
v Radovljiciordinira od 1. marca zopet
redno. 2740Tvorničko skladišče Piatnikov-h
igračih karata

ORIENT, Zagreb, Gajeva ul. 8

Pozor

! ženini in neveste!

Žimnice

(matrace), posteljne mreže,
železne postelje (složljive),
otomane, divane in tapet-
niške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg št. 7

— poleg Mešnega doma

Krompirja

ogerskega, več vago-
rov za mesec marc

imam še za oddati.

Ponudbe pod „Ogrski krompir“
na ogl odd. „Jutra“.Znižane cene in največje skla-
dišče dvokoles, motorjev, šivalnih
strojev, otroških vozičkov, vsa-
kovrstnih nadomestnih delov,
pneumatike. Posebni oddelci za
popolno popravilo, emajliranje in
ponovno dvokoles, otroških vo-
zičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franke
„TRIBUNA“ B. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovska 4.Naš predobri otac, najbolji i najverniji muž i prijatelj, naš sve do po-
slednjega daha odani sin

Ing. Milan Vuletić

honorarni konzul Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

dovršio je danas, u sredi dne 23. februara 1927 svoj život, pun dobrote, ljubavi
i trpnje.

Brno, dne 23. februara 1927.

Ing. Slavka Vuletić-Donátova, supruga

Tugujuća obitelj Donát u Brnu

Tugujuće obitelji Vuletić i Zimmermann u Zagrebu.